

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

REGULACIJA BANK: OMEJEVANJE BANČNIH AKTIVNOSTI

Ljubljana, julij 2014

SAŠO JANJAC

IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisani(-a) _____, študent(-ka) Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, izjavljam, da sem avtor(-ica) zaključne strokovne naloge/diplomskega dela/specialističnega dela/magistrskega dela/doktorske disertacije z naslovom _____, pripravljene(-ga) v sodelovanju s svetovalcem/svetovalko _____ in sosvetovalcem/sosvetovalko _____.

Izrecno izjavljam, da v skladu z določili Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/1995 s spremembami) dovolim objavo zaključne strokovne naloge/diplomskega dela/specialističnega dela/magistrskega dela/doktorske disertacije na fakultetnih spletnih straneh.

S svojim podpisom zagotavljam, da

- je predloženo besedilo rezultat izključno mojega lastnega raziskovalnega dela;
- je predloženo besedilo jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem
 - poskrbel(-a), da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam v zaključni strokovni nalogi/diplomskem delu/specialističnem delu/magistrskem delu/doktorski disertaciji, citirana oziroma navedena v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, in
 - pridobil(-a) vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti (v pisni ali grafični obliki) uporabljena v tekstu, in sem to v besedilu tudi jasno zapisal(-a);
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/1995 s spremembami);
- se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predložene zaključne strokovne naloge/diplomskega dela/specialističnega dela/magistrskega dela/doktorske disertacije dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom.

V Ljubljani, dne _____

Podpis avtorja(-ice): _____

KAZALO

UVOD	1
1 VLOGA BANK	3
1.1 Vloga zgodnjega bančništva	3
1.2 Aktivnosti bank v dvajsetem in enaindvajsetem stoletju	4
1.2.1 Ločitev pojmov investicijskega, komercialnega bančništva in bančništva na drobno	5
1.2.2 Zakonodaja Glass-Steagall	5
1.2.3 Depozitne garancijske sheme	6
1.2.4 Ukinitvev sistema Bretton-Wood	8
1.2.5 Deregulacija Big Bang.....	8
1.2.6 Basel I in Basel II	9
1.2.7 Zakonodaja Gramm-Leach-Bliley	10
1.2.8 Trenutna globalna finančna kriza	10
1.2.9 Nekateri predlogi za prihodnjo bančno regulacijo	11
2 OZKO BANČNIŠTVO	12
2.1 Definiranje ozkega bančništva	12
2.2 Primeri ozkega bančništva v praksi	14
2.3 Dosedanje študije o ozkem bančništvu	14
2.4 Analiza modela ozkega bančništva po Kay (2009)	16
3 LIIKANENOV, VICKERSOV IN VOLCKERJEV REGULATORNI PREDLOG	18
3.1 Liikanenov regulatorni predlog	18
3.2 Vickersov regulatorni predlog	23
3.3 Volckerjev regulatorni predlog	29
3.4 Primerjava Liikanenovega, Vickersovega in Volckerjevega predloga	36
4 EMPIRIČNA ANALIZA LIIKANENOVEGA, VICKERSOVEGA IN VOLCKERJEVEGA PREDLOGA	37
4.1 Empirična analiza Liikanenovega predloga	38
4.1.1 Analiza omejitev bančnih aktivnosti znotraj Evropskega ekonomskega območja leta 2007 in leta 2011	38
4.1.2 Analiza sprememb, ki jih bo prinesel Liikanenov predlog.....	40
4.2 Empirična analiza Vickersovega predloga	41
4.2.1 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Veliki Britaniji leta 2007 in leta 2011	41
4.2.2 Regulatorno stanje pred implementacijo Vickersovega predloga v Evropi	42
4.3 Empirična analiza Volckerjevega predloga	43
4.3.1 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v ZDA leta 2007 in leta 2011	43
4.3.2 Analiza omejitev bančnih aktivnosti na globalni ravni leta 2007 in leta 2011.....	44
4.3.3 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Aziji leta 2007 in leta 2011.....	44

4.3.4	Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Afriki leta 2007 in leta 2011	47
4.3.5	Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Severni, Srednji in Južni Ameriki leta 2007 in leta 2011	50
4.3.6	Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Evropi leta 2007 in leta 2011	52
4.3.7	Primerjava stanja v ZDA in na globalni ravni pred in po implementaciji Volckerjevega predloga.....	55
5	PREGLED DODATNIH REGULATORNIH PREDLOGOV	58
5.1	Bančništvo z omejenim namenom (angl. Limited Purpose Banking)	58
5.2	Predlog bank, oblikovanih v sklade (angl. Trust Banking)	61
5.3	Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge (angl. Non-Operating Holding Company)	62
6	ANALIZA	64
6.1	Ozko bančništvo in prihodnja regulacija	65
6.2	Bančna regulacija pred in po pričetku krize na globalni ravni.....	65
6.2.1	Sprememba z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji	65
6.2.2	Sprememba z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom	66
6.2.3	Sprememba z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z nepremičninami.....	67
6.2.4	Sprememba z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih	67
6.3	Analiza Vickersovega, Liikanenovega in Volckerjevega predloga.....	68
6.3.1	Analiza Vickersovega predloga.....	68
6.3.2	Odziv stroke in dolgoročna primernost Vickersovega predloga	69
6.3.3	Regulatorna situacija znotraj EEA z vidika bančnih aktivnosti pred in po implementaciji Liikanenovega predloga	69
6.3.4	Dolgoročna primernost Liikanenovega predloga	70
6.3.5	Regulatorna situacija v ZDA z vidika bančnih aktivnosti pred in po implementaciji Volckerjevega predloga	71
6.3.6	Odziv stroke in dolgoročna primernost Volckerjevega predloga.....	71
6.4	Analiza drugih aktualnih regulatornih predlogov, povezanih z omejitvami bančnih aktivnosti.....	72
6.4.1	Bančništvo z omejenim namenom.....	72
6.4.2	Predlog bank, oblikovanih v sklade.....	72
6.4.3	Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge	72
	SKLEP.....	73
	LITERATURA IN VIRI.....	74

KAZALO TABEL

Tabela 1: Prikaz ključnih razlik med Volckerjevim, Vickersovim in Liikanenovim regulatornim predlogom.....	36
--	----

Tabela 2: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.....	44
Tabela 3: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.....	45
Tabela 4: Regulatorne omejitve bank, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.....	46
Tabela 5: Regulatorne omejitve bank, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.....	46
Tabela 6: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.....	47
Tabela 7: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.....	48
Tabela 8: Regulatorne omejitve, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.....	48
Tabela 9: Regulatorne omejitve, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.....	49
Tabela 10: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike.....	50
Tabela 11: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne.....	50
Tabela 12: Regulatorne omejitve bank, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike.....	51
Tabela 13: Regulatorne omejitve bank, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike.....	52
Tabela 14: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.....	52
Tabela 15: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.....	53
Tabela 16: Regulatorne omejitve bank, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.....	54
Tabela 17: Regulatorne omejitve bank, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.....	54

KAZALO SLIK

Slika 1: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji leta 2011 na globalni ravni.....	55
Slika 2: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom leta 2011 na globalni ravni.....	55
Slika 3: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z nepremičninami leta 2011 na različnih analiziranih območjih.....	56
Slika 4: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2011 na različnih analiziranih območjih.....	57

UVOD

Banke kot del finančnega sistema opravljajo vrsto različnih aktivnosti. Z nadziranjem posojilojemalcev omilijo morebitno informacijsko asimetrijo med investitorji in posojilojemalci ter zagotavljajo primerno uporabo sredstev, ki jih pridobijo od svojih deponentov. Banke upravljajo s tveganjem in s tem nudijo zavarovanje deponentom pred nepričakovanimi dogodki na trgih. Banke s svojo posojilno aktivnostjo pripomorejo k rasti gospodarstva in imajo pomembno vlogo pri upravljanju podjetij in v plačilnem prometu. Med ostale pomembnejše aktivnosti bank štejemo komunikacijo z različnimi trgi in drugimi bankami in opravljanje aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji in s procesom listninjenja (angl. securitization) (Allen & Carletti, 2008).

Če banka zapade v težave in več ne more učinkovito izvajati svojih aktivnosti, lahko s tem ogrozi stabilnost finančnega sistema, kar se je tudi med drugim zgodilo v zadnji finančni krizi. Kot navajata Peck in Shell (2010), je trenuten bančni sistem na globalni ravni nestabilen in ranljiv ob raznih nepredvidljivih dogodkih (npr. propad velike finančne institucije tipa Lehman Brothers), ki puščajo dolgotrajne posledice na stabilnost globalnega finančnega sistema. Ker bančne ranljivosti v veliki meri izhajajo iz samih bančnih aktivnosti, se bom v magistrski nalogi osredotočil na zadnje regulatorne ukrepe na področju omejevanja bančnih aktivnosti.

Analiziral bom teorijo ozkega bančništva, ki opredeljuje ozke banke kot institucije financirane z depoziti, ki investirajo le v varna in likvidna sredstva in ki ne opravljajo posojilodajalskih aktivnosti. Analiziral bom Liikanenovo poročilo, ki se je ukvarjalo z ugotavljanjem, ali obstaja potreba po strukturnih reformah v bančnem sektorju evropskega ekonomskega območja (kratica EEA). Analiziral bom Vickersov predlog, ki z regulatorno ograjo (angl. regulatory ring-fence) loči aktivnosti bančništva, ki se ukvarjajo s poslovanjem s prebivalstvom v Veliki Britaniji, od aktivnosti investicijskega bančništva, ki se izvajajo na globalni ravni. Analiziral bom Volckerjev predlog, ki je bil predlagan v ZDA z namenom spodbujanja finančne stabilnosti, izboljšanja odgovornosti finančnih institucij, izboljšanja preglednosti finančnega sistema in za zaščito potrošnikov pred nepoštenimi praksami finančnih institucij.

V zgornjem odstavku navedeno regulacijo bom analiziral z namenom pridobivanja odgovorov na spodaj zastavljena raziskovalna vprašanja:

- Ali oziroma kako lahko teorija ozkega bančništva pripomore k oblikovanju prihodnje regulacije?
- Kakšne regulatorne omejitve bančnih aktivnosti so veljale na globalni ravni pred pričetkom finančne krize? Kako se je regulacija bančnih aktivnosti na globalni ravni spremenila po pričetku krize?

- Kakšno stanje glede regulatornih omejitev bančnih aktivnosti je bilo na področju Velike Britanije, Evrope in ZDA pred implementacijo Vickersovega, Liikanenovega oziroma Volckerjevega predloga? Kakšne spremembe bodo prinesli omenjeni predlogi? Kako je stroka ocenila omenjene predloge? Ali predlogi ponujajo dolgotrajne rešitve za stabilnost finančnega okolja?
- Kateri so nekateri drugi aktualni regulatorni predlogi, povezani z omejitvami bančnih aktivnosti? Kakšni so bili odzivi stroke na tovrstno zakonodajo? Kakšne so prednosti oziroma slabosti tovrstne regulacije? Kako lahko pripomorejo k dolgotrajni stabilnosti finančnega sistema?

Moj namen je, da z magistrsko nalogo poskušam ugotoviti, kakšen pristop k regulaciji bančnih aktivnosti je najbolj optimalen, da bi se doseglo povečanje stabilnosti finančnega sistema in zmanjšala njegova ranljivost na nepredvidljive dogodke na dolgi rok. Odgovor bom poskušal dobiti s preučevanjem teorije ozkega bančništva, s preučevanjem trenutnega stanja bančnih omejitev aktivnosti na globalni ravni ter s preučevanjem zadnjih dogajanj na področju bančne regulacije, točneje z analizo Vickersovega regulatornega predloga v Veliki Britaniji, Liikanenovega regulatornega predloga za področje EU ter Volckerjevega predloga v ZDA. Poleg tega bom naredil analizo nekaterih drugih aktualnih regulatornih predlogov, povezanih z bančništvom.

Moj cilj je z magistrsko nalogo ugotoviti, kako naj prihodnja regulacija pristopi k reguliranju bančnih aktivnosti z namenom doseganja večje stabilnosti globalnega finančnega sistema.

V magistrski nalogi bom uporabljal deskriptivno ter empirično metodo. Največ se bom zanašal na sledeče deskriptivne metode: deskripcijo (opisovanje procesov, pojavov), komparacijo (primerjanje procesov, pojavov) in kompilacijo (povzemanje stališč, spoznanj drugih avtorjev). Analizo zbrane literature in virov bom izvajal na deduktiven način, kar pomeni, da bom na podlagi logičnega sklepanja predelanega poskušal priti do lastnih ugotovitev, ki bodo odgovorile na predhodno zastavljena raziskovalna vprašanja. Osredotočil se bom tako na proučevanje teorije ozkega bančništva in aktualnih regulatornih predlogov, vezanih na reguliranje bančnih aktivnosti, kot tudi na proučevanje študij primerov, ki temeljijo na delovanju mehanizmom trenutnega bančnega sistema. Na tak način bom lahko prišel do ugotovitev, na kakšne načine oziroma če sploh lahko teorija ozkega bančništva pripomore k stabilnejšemu finančnem okolju in v kakšni meri so aktualni regulatorni predlogi primerni. Osredotočil se bom predvsem na strokovne članke, študije in na druge strokovne vire, objavljene v zadnjih nekaj letih. Pri empirični metodi se bom osredotočil na analizo podatkov iz vprašalnika World Bank (2012), iz katerega bom poskušal razbrati, kako se je regulacija bančnih aktivnosti na globalni ravni spremenila od leta 2007 do 2011 in kako bodo novi regulatorni predlogi dodatno spremenili trenutno stanje regulacije, povezane z bančnimi aktivnostmi.

V prvem poglavju se bom osredotočil na teoretični vidik vloge bank in kako se je ta vloga spreminjala skozi zgodovino. Predstavil bom specifične vloge bank, kako so se te razvijale in

kaj teorija pravi, kaj naj banke v svoji osnovi počnejo in česa ne. V drugem poglavju bom predstavil teorijo ozkega bančništva in njene mehanizme. Prestavil bom ideje Kay (2009) in nekaterih drugih avtorjev in njihova stališča o tem, kako lahko teorija ozkega bančništva pripomore k stabilizaciji finančnega sistema. Nato se bom lotil analize modela ozkega bančništva. Predstavil bom dosedanje študije in argumente za oziroma proti implementaciji modela ozkega bančništva. Poskušal bom priti do ugotovitve, ali lahko oziroma kako lahko ozko bančništvo pripomore k večji stabilnosti finančnega sistema. V tretjem poglavju se bom osredotočil na zadnja dogajanja na področju bančne regulaciji pri omejevanju aktivnosti bank. Konkretno bom predstavil Liikanenov, Volckerjev in Vickersov predlog in jih analiziral s pomočjo strokovne literature. Opisal bom nastanek predlogov in njihovo vsebino ter predvidene učinke, ki naj bi jih njihova implementacija imela na finančni sistem. V četrtem poglavju bom na podlagi empirične raziskave predstavil, kako so se bančne aktivnosti po svetu spremenile od leta 2007 do leta 2011 (torej kako je kriza vplivala na regulacijo bančnih aktivnosti). To mi bo omogočilo oceno, kako bo implementacija Volckerjevega, Vickersovega oziroma Liikanenovega predloga spremenila regulacijo, povezano z omejitvami bančnih aktivnosti. V petem poglavju bom naredil pregled še nekaterih drugih predlogov, povezanih z regulacijo aktivnosti v bančništvu. Rezultati empirične analize, s katero bom dobil podatke o regulatornem stanju omejitev bančnih aktivnosti na globalni ravni, mi bodo omogočili, da bom ocenil, kakšne spremembe bodo omenjeni predlogi prinesli. Na podlagi ugotovljenega bom v sklepu navedel smernice za oblikovanje prihodnje regulacije na področju omejevanja bančnih aktivnosti ter odgovoril na v uvodu zastavljena raziskovalna vprašanja.

1 VLOGA BANK

1.1 Vloga zgodnjega bančništva

Zgodovinsko gledano so banke v svoji osnovi primarno opravljale storitev hranjenja in posojanja denarja. Bančništvo lahko v sodobnem pomenu besede izsledimo v štirinajstem stoletju v Italiji, od koder se je nato preko podružnic postopoma pričelo širiti po preostanku Evrope. Številne pomembne inovacije v bančništvu so se pripetile v šestnajstem in sedemnajstem stoletju na področju Nizozemske in Velike Britanije (Macleod, 1906) (Hoggson, 1926). Tukaj je potrebno izpostaviti ustanovitev prve borzno-posredniške družbe leta 1602 v Amsterdamu, pojavo tiskanega denarja leta 1656 (de la Vega, 1668) in ustanovitev pomembnih bančnih ustanov, kot sta Bank of England leta 1694 in Bank of Scotland leta 1695 (Cappie, 2010). V osemnajstem stoletju so se banke večinoma še ukvarjale s tradicionalnim bančništvom, ki ga Edwards in Mishkin (1995) definirata kot bančno poslovanje, ki zajema dajanje dolgoročnih posojil, ki se financirajo s kratkoročnimi depoziti.

Nekatere banke pa so že v osemnajstem stoletju postajale vse bolj vpletene v investicijske posle, ki pa niso bili primerno regulirani, tako da je prihajalo do številnih zlorab (notranje trgovanje in manipuliranje s cenami vrednostnih papirjev). Posledično so v Veliki Britaniji

leta 1720 sprejeli zakonodajo (t. i. Bubble Act), ki je s ciljem preprečitve špekulativnih aktivnosti delniškimi družbam prepovedovala aktivnosti, ki niso bile specifično navedene v njihovih listinah. Kljub omenjeni zakonodaji se špekulativne aktivnosti niso upočasnile (Harris, 1994). Proti koncu osemnajstega stoletja, med letoma 1796 in 1797, so bile na področju Velike Britanije (ZDA so bile takrat še pod Veliko Britanijo) ponovno špekulativne aktivnosti odgovorne za destabilizacijo finančnega sistema in propad številnih bank. Iz tega primera je razvidno, da je bila ideja o omejevanju bančnih aktivnosti prisotna (v omenjenem primeru je šlo za poskus omejitve stopnje špekuliranja bančnikov) že od samih začetkov bančništva.

Začetek devetnajstega stoletja je zaznamovala občutna ekonomska rast in razširitev bančništva, ki je bilo prisotno v večini Evrope. Zakonodajalci v Veliki Britaniji so bili v tistem času pod pritiskom, da odpravijo Bubble Act, ker naj bi ta vseboval omejitve, ki so zavirali bančni napredek. Bubble Act so odpravili leta 1825 (Harris, 1994). Istega leta je sledila nova bančna kriza, ki so jo povzročile tvegane investicije Bank of England in mnogih drugih investitorjev na področje Južne Amerike. V tistem času Bank of England ni bila centralna banka, ampak privatna banka, ki je imela tri različne deležnike, in sicer njene delničarje, britansko vlado in povezane komercialne bančnike. Zaradi omenjenih investicij Bank of England je propadlo veliko število bank, krizo pa so občutili v večini Evrope kot tudi v Severni in Južni Ameriki (Harris, 1997; Bordo, 1998). Bančništvo se je v tistem času pričelo oddaljevati od svoje tradicionalne vloge. Banke so v želji po večjih dobičkih pričele zasledovati bolj tvegane špekulativne aktivnosti. Bile so med glavnimi krivci, da je bilo devetnajsto stoletje v znamenju velikega števila finančnih kriz. Potrebno je izpostaviti obdobje med letoma 1837–1842, ko so v ZDA špekulativne aktivnosti, vezane na nepremičnine s strani bank in drugih investitorjev, povzročile večletno recesijo. Obdobje med letoma 1873–1879 (angl. Long Depression) je zaznamovala prva globalna finančna kriza. Med pglavitnimi razlogi za nastanek globalne krize velja izpostaviti pomanjkanje primerne regulacije, nesmotrno izdajanje kreditov in prekomerno špekuliranje bank. Med pglavitnimi povodi za krizo se šteje propad ameriške banke Jay Cooke & Company, ki je propadla zaradi prezadolžitve in prekomerno tveganih investicijskih aktivnosti, vezanih na infrastrukturo (Rousseau, 2002; Barreyre, 2011).

1.2 Aktivnosti bank v dvajsetem in enaindvajsetem stoletju

Kot navajajo Acharya, Cooley, Richardson, Sylla in Walter (2011), se je v začetku dvajsetega stoletja, posebej v ZDA po ustanovitvi FED-a leta 1913, pričelo obdobje pospešenih finančnih inovacij, ki pa so se razvijale hitreje od regulacije, ki bi preprečevala njihovo zlorabo. V tem obdobju so postajale finančne institucije vse bolj povezane na globalni ravni. Pričeli so nastajati prvi skladi privatnega kapitala (Currier, 2006) in veliki finančni konglomerati, ki so se ukvarjali s komercialnim in z investicijskim bančništvom ter z drugimi aktivnostmi, ki so vključevale zavarovalništvo, nepremičninske, posredniške in trgovalne aktivnosti. Finančni konglomerati so na začetku dvajsetega stoletja izvajali različne manipulacije finančnega trga

(npr. umetno so dvignili ceno določene delnice), kar je povzročilo njegovo pretirano rast. Finančni konglomerati so v tem obdobju dajali poudarek na izredno tvegane aktivnosti, ki so povzročile do takrat nevideno destabilizacijo finančnega sistema in imele izredno negativne posledice na socialno stanje (Acharya, Cooley, Richardson, Sylla & Walter, 2011).

1.2.1 Ločitev pojmov investicijskega, komercialnega bančništva in bančništva na drobno

Abullah (2010) je opredelil investicijske banke kot organizacije, ki po večini ne zagotavljajo neposrednega dostopa do sredstev, kot je to značilno za komercialne banke. Opravljajo razne investicijske storitve s ciljem pridobitve kapitala za stranke kot tudi za svoj račun. Večinoma delujejo v vlogi posrednikov, manj pa kot posojilodajalci oziroma vlagatelji. Opravljajo razne storitve borznega posredovanja (tržna naročila, naročila z omejitvijo, kratka prodaja itd.). Sodelujejo pri procesu vzpostavljanja izdaje in pri distribuciji vrednostnih papirjev. Izvajajo arbitražne posle. Ukvarjajo se tudi z analitičnimi storitvami. V svetovalni in usklajevalni obliki sodelujejo pri združitvah, prevzemih in pri prestrukturiranju podjetij (Košak, Deželan & Berk, 2007).

Obstajajo trije različni tipi investicijskih bank, in sicer celostne investicijske banke, ki opravljajo celostne storitve, butične investicijske banke in univerzalne banke. Celostne investicijske banke se ukvarjajo s širokim spektrom aktivnosti na finančnih trgih. Na drugi strani pa se butične investicijske banke osredotočajo samo na specifičen segment trga. Pri univerzalnih bankah gre za večje institucije, ki opravljajo celostne finančne storitve (npr. depozitne storitve, investicijske storitve), njihova velikost pa jim omogoča, da svojim strankam ponujajo še dodatne storitve (npr. storitve zavarovalništva, nepremičninske storitve) (Liaw, 2006).

Abullah (2010) je opredelil komercialne banke kot organizacije, ki opravljajo depozitne storitve, storitve zakladništva, storitve financiranja (npr. dolgoročni krediti, hipoteke) in jamstva. Opravljajo različne vrste trgovanja s finančnimi instrumenti (npr. z akreditivi) in ponujajo različne vrste garancij (npr. glede dostave).

Essvale Corporation (2010) navaja, da je razlika med komercialnim bančništvom in bančništvom na drobno (angl. retail banking) v tem, da bančništvo na drobno posluje neposredno s posamezniki in ne s korporacijami oziroma z drugimi bankami. Komercialno bančništvo se ukvarja s sprejemanjem depozitov in posojilodajalstvom pravnim osebam, na drugi strani pa se bančništvo na drobno ukvarja s prebivalstvom (posojilodajalske storitve ponujajo samo fizičnim osebam).

1.2.2 Zakonodaja Glass-Steagall

Kot odgovor na veliko depresijo so v ZDA leta 1933 sprejeli zakon Glass-Steagall, ki je ločeval aktivnosti komercialnih in investicijskih bank kot tudi aktivnosti zavarovalnic in borznih hiš (Hoefle, 2009). Namen omenjene zakonodaje je bila preprečitev konfliktov interesov bank, spodbuditi zdravo bančno konkurenco (omejevanje velikosti bank) in preprečitev tveganih bančnih aktivnosti z državno zavarovanimi depoziti. Glavne omejitve bančnih aktivnosti, ki jih je leta 1933 prinesel Glass-Steagall, so razvidne iz sledečih štirih členov, ki jih povzemam po Kroszner in Rajan (1993):

- Člen 16 zakona Glass-Steagall je prepovedoval bankam nakup oziroma prodajo vrednostnih papirjev na lasten račun, razen če so bile te aktivnosti izvede s posebnim dovoljenjem, danim s strani organizacije Office of the Comptroller of the Currency. Prav tako je bilo bankam prepovedano sodelovati pri prevzemanju izdaje oziroma pri distribuciji vrednostnih papirjev.
- Člen 20 zakona Glass-Steagall je prepovedoval bankam, da se povezujejo s podjetji, ki se ukvarjajo v glavnem z izdajo, s prevzemanjem izdaje, z javno prodajo ali distribucijo vrednostnih papirjev.
- Člen 21 zakona Glass-Steagall je prepovedoval vsakemu podjetju oziroma osebi, da jemlje depozite, če se ukvarja z izdajo, s prevzemanjem izdaje, prodajo ali z distribucijo vrednostnih papirjev.
- Člen 32 zakona Glass-Steagall je prepovedoval bankam, da imajo kateregakoli uradnika oziroma direktorja skupnega z družbo, ki se ukvarja predvsem s trgovanjem z vrednostnimi papirji, razen v primeru, če je Federal Reserve Board odobril izjemo.

Zaradi različnih pravnih praznin so zakon večkrat dopolnjevali. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so bili nekateri ukrepi tega zakona odstranjeni (Carpenter & Murphy, 2010).

1.2.3 Depozitne garancijske sheme

Carpenter in Murphy (2010) navajata, da se je na podlagi Glass-Steagallovega zakona ustanovila organizacija Federal Deposit Insurance Corporation, ki je skrbela za zavarovanje depozitarjev v ZDA.

Namen shem za zavarovanje depozitarjev je zaščita depozitarjev v primeru propada določene finančne institucije – torej da jim zagotovijo vračilo depozitov. To naj bi zagotavljalo zaupanje depozitarjev v stabilnost bančnega sistema in posledično preprečilo množična dvigovanja finančnih sredstev iz bančnih računov s strani depozitarjev (European Commission, 2010).

Institute of Economic Studies (2012) navaja, da v Evropi obstajata dva mehanizma, po katerih delujejo sheme, ki skrbijo za zavarovanje depozitarjev, in sicer ex-ante oziroma ex-post sistem. V ex-ante sistemu banke redno plačujejo prispevke, tako da se v skladu nabere

zadostno število sredstev v primeru propada določene banke. V ex-post sistemu banke prispevajo le v primeru, ko pride do propada določene banke. V letu 2007 je 21 držav članic EU imelo ex-ante sistem, 6 držav članic pa ex-post sistem.

Znotraj EU mora biti zavarovani del depozitov ob propadu finančne institucije depozitarjem plačan v roku sedmih dni. Pred letom 2010 je omenjen plačilni rok znašal tri mesece. Zaradi finančne krize se je v EU od leta 2008 pričela postopoma dvigovati minimalna stopnja zavarovanih depozitov. Leta 2009 se je iz 20.000 EUR stopnja zavarovanih depozitov povečala na 50.000 EUR. Leta 2010 se je omenjena stopnja povečala na 100.000 EUR. Zaščita depozitov velja za posameznike ter majhna, srednja in velika podjetja, ne pa za finančne institucije oziroma javne službe (European Commission, 2010).

European Banking Federation (2012) navaja, da ukrepi, povezani z dvigovanjem stopnje zavarovanih depozitov, niso najbolj optimalna rešitev za preprečitev množičnih dvigovanj finančnih sredstev iz bančnih računov s strani depozitarjev. Pravi, da je optimalna rešitev v izobraževalnih aktivnostih, ki povečujejo finančno pismenost depozitarjev. European Banking Federation (2012) navaja, da sheme zavarovanja depozitov prispevajo k povečanju finančne stabilnosti tako na mikro kot na makro ravni. Posebej izpostavljajo, da sheme zavarovanja depozitov zmanjšujejo posledice propada določene finančne institucije na povezane institucije in na sam finančni sistem.

Študija Institute of Economic Studies (2012) sklepa, da je povprečno velika shema, ki zavaruje depozite, zmožna prenesti propad banke, ki ima od 0,3% do 1,6% delež v finančnem sistemu. V študiji je analiziran tudi scenarij, v katerem bi propadla banka, ki drži 7,25 % vseh depozitov znotraj Evropske unije. Študija je ugotovila, da sta samo 2 od 27 držav članic Evropske unije zmožni prenesti stroške takšnega scenarija.

Kroszner in Melick (2008) na podlagi zgodovinskega pregleda shem, ki zavarujejo depozite na področju ZDA, ugotavljata, da omenjene sheme v dosedanjih oblikah niso bile sposobne preprečiti nastanka bančnih kriz. Avtorja navajata, da so pri omenjenih shemah prisotni stroški, ki izhajajo iz problemov moralnega hazarda. Tovrstni stroški nastanejo pri omenjenih shemah zaradi povečane spodbude finančnim institucijam, da opravljajo tvegane aktivnosti, ter zaradi prekomernega zadolževanja finančnih institucij. Omenjene ugotovitve so skladne z ugotovitvami Ketcha (1999) in European Banking Federation (2012). Schich (2008) v svoji študiji pride do zaključka, da depozitne garancijske sheme v nepopolni oziroma delni meri niso učinkovite pri preprečevanju množičnih dvigovanj finančnih sredstev iz bančnih računov s strani depozitarjev. Skladno s študijo European Banking Federation (2012) navaja, da je za optimalno učinkovitost depozitnih garancijskih shem pomembno izobraževanje depozitarjev.

Po pregledu strokovne literature lahko zaključim, da depozitne garancijske sheme vplivajo na bančne aktivnosti z vidika udeleževanja v tveganih aktivnostih in v aktivnostih, povezanih z zadolževanjem. Potrebno je tudi izpostaviti, da je empirična analiza s strani Demirguc-Kunt in Detragiache (2002) pokazala, da je pojav moralnega hazarda, povezanega z bančnimi

aktivnostmi in depozitnimi garancijskimi shemami, manj verjetnejši v državah z močnejšo finančno infrastrukturo.

1.2.4 Ukinitev sistema Bretton-Wood

Leta 1971 so v ZDA odpravili sistem Bretton-Wood, ki je na mednarodni ravni uravnaval devizne tečaje, ki so temeljili na ameriškem dolarju. Ukinitev omenjenega sistema je močno vplivala na vrsto in količino tveganih aktivnosti, v katerih so se banke udejstvovala. Razlog leži v tem, da je po sistemu Bretton-Wood ameriški dolar veljal kot valuta, ki je bila konvertibilna za zlato, kar je pomenilo, da so ostale države do zlata lahko prišle le preko dolarja (Frum, 2000). Omenjen sistem je nadomestil sistem drsečih tečajev, kjer sta vrednosti valut oblikovali povpraševanje in ponudba. Takšen sistem je posledično pomenil pojavo valutnega tveganja in z njim povezan nastanek različnih izvedenih finančnih instrumentov (standardizirane terminske pogodbe, zamenjave v primeru neplačila posojila), s katerimi so banke pričele izvajati špekulativne aktivnosti v večjem obsegu (Mortimer-Lee, 2008).

Dowes in Vaez-Zadeh (1991), Reid (2003) in Plender (2010) povezujejo ukinitev sistema Bretton-Wood s finančno krizo, ki je prizadela večji del Evrope in ZDA med letoma 1973-1975. Kot glavni vzrok za krizo se šteje propad bank, ki so ob odpravi sistema Bretton-Wood utrpeli visoke izgube iz naslova špekulativnih aktivnosti ter valutnih tveganj.

1.2.5 Deregulacija Big Bang

Skovanka Big Bang ponazarja deregulacijo finančnih trgov v Veliki Britaniji, ki je bila implementirana oktobra 1986 s ciljem trgovalne modernizacije in povečanja globalne konkurenčnosti bank iz Velike Britanije. Big Bang je odstranil trgovalne omejitve in fiksne provizije, uvedel je elektronske principe trgovanja in dovoljeval tuje lastništvo britanskih borznih hiš (Fortson, 2006). Glede na to, da so tisti čas v ZDA še vedno veljale omejitve zakona Glass-Steagall, so banke iz ZDA izkoristile deregulacijo Big Bang in so množično pričele izvajati aktivnosti na področju Velike Britanije. Te aktivnosti so bile povod, da so banke spremenile svojo osredotočenost s svojih strank na transakcije. Prišlo je do popolnega obrata v miselnosti, saj so se banke iz zagotavljanja dolgoročnih dobičkov strankam preusmerile v ustvarjanje dobičkov iz poslovnih priložnosti na dnevni ravni (Hutton, 2009). Po uvedbi deregulacije Big Bang v Veliki Britaniji so se v ZDA pojavili pozivi po odpravi omejitev zakona Glass-Steagall. Nasprotniki zakona so trdili, da ni bil primerno zastavljen za

razmere na vse bolj povezanem globalnem bančnem trgu in da je s tem omejeval rast in konkurenčnost ameriških bank. Poleg tega zakon ni mogel preprečiti nastanka velikih finančnih konglomeratov tipa Citigroup, ki je bil ustanovljen leta 1998 s posebnim dovoljenjem FED-a, kar so nasprotniki zakona Glass-Steagall izpostavljali kot dokaz o njegovi nerelevantnosti. Del zakona Glass-Steagall (člena 20 in 32), ki je ločeval investicijsko bančništvo od komercialnega, so odpravili oktobra leta 1999 (Broome & Markham, 2001; Markham, 2010).

1.2.6 Basel I in Basel II

Baselski sporazum je bil sprejet s strani organizacije Bank for International Settlements (1988) s ciljem postavitve minimalnih kapitalskih zahtev za banke in s poudarkom na minimizaciji kreditnega tveganja bank. Sčasoma je postal zastarel zaradi finančnih inovacij in z njimi povezanih tveganj iz bančnih aktivnosti. Do posodobitve sporazuma je prišlo leta 2004 s sporazumom Basel II, ki se je osredotočal na postavitev mednarodnih standardov za minimalne kapitalske zahteve, ki naj bi banke varovale tako pred finančnimi kot pred operativnimi in tržnimi tveganji. Osredotočal se je na zmanjševanje priložnosti za regulatorno arbitražo in za povečanje količine informacij, ki jih morajo banke obvezno objaviti trgu. Postavil je tudi strožje zahteve pri upravljanju kapitala (Sarma, 2007). Regulacija Basel II je vplivala na aktivnosti bank v povezavi s posojanjem podjetjem (angl. corporate lending), in sicer v manjši dostopnosti posojil tistim posojilodajalcem, ki so bili ocenjeni kot nizko kvalitetni. Omenjena regulacija je vplivala na bančne aktivnosti, povezane s procesom listninjenja. Listninjenje se je povečalo z namenom prestavljanja določenih finančnih instrumentov iz bančnih bilanc (npr. komercialne hipoteke) (Goldman Sachs, 2005). Na omejitve, ki sta jih prinesla omenjena sporazuma, so banke reagirale s prenosom nekaterih svojih aktivnosti v sektor senčnega bančništva (Plender, 2010).

Študija Jarrow (2007) je prišla do zaključka, da pristop IRB (angl. internal ratings based approach) znotraj zakonodaje Basel II ni bil primerno zastavljen, da bi v zadovoljivi meri ocenil optimalno količino kapitala za določeno finančno institucijo. Prav tako je študija ugotovila, da je bila mera tveganja VaR (angl. value at risk) neprimerno uporabljena in da so bile predpostavke, uporabljene za mero VaR, neprimerne. Institute of International Finance (2005) navaja, da je pri zakonodaji Basel II prišlo do problemov pri implementaciji, saj se je na globalni ravni implementacija izvajala v različnih časovnih okvirjih in z različno hitrostjo glede na geografsko področje. Slovik (2011) v študiji ugotavlja, da je zakonodaja Basel II spodbujala izvajanje nekonvencionalnih bančnih aktivnosti, ki so prispevale k destabilizaciji finančnega sistema. Avtor navaja, da je kapitalska regulacija, ki je temeljila na izračunu tveganja prilagojene aktive, spodbujala finančne inovacije, ki so finančnim institucijam pomagale, da zaobidejo regulatorne zahteve in da premaknejo fokus bančnega poslovanja na aktivnosti, ki niso skladne s tradicionalnim bančništvom.

1.2.7 Zakonodaja Gramm-Leach-Bliley

Zakonodaja Gramm-Leach-Bliley je bila v ZDA sprejeta novembra 1999 z namenom modernizacije finančnih storitev. Cilj zakonodaje je bil ustvariti pravno podlago, ki bi pomagala ameriškim bankam k večji rasti in večji konkurenčnosti (Markham, 2010). Zakon je dovoljeval prevzeme in združitve komercialnih in investicijskih bank, zavarovalnic ter borznih hiš in s tega vidika je bančno regulacijo v ZDA vrnil v čas pred veliko depresijo (Craig, 2002). Poleg tega je zakon definiral novo pravno obliko poslovnega subjekta z nazivom finančni holding (angl. financial holding company), ki je imela pravico opravljati večje število aktivnosti kot poslovni subjekt s pravno obliko bančni holding (angl. banking holding company). Zakon je finančnim holdingom dovoljeval širok spekter aktivnosti preko odvisnih družb ter uvedel vrsto sprememb na področju zavarovalništva in privatnosti informacij. Omogočil je tudi navzkrižno kotiranje in povečal število aktivnosti, ki so jih lahko povezane osebe med seboj opravljale (Broome & Markham, 2001).

Študija Gondhalekar, Narayanaswamy in Sundaram (2007), ki je ugotavljala dolgoročen vpliv zakonodaje Gramm-Leach-Bliley, je prišla do zaključka, da je v povprečju zakonodaja na dolgi rok pozitivno vplivala na stabilnost finančnega sistema. Do omenjene ugotovitve so avtorji prišli na podlagi modela, ki je ugotavljal spremembe v tveganju pri aktivnostih finančnih institucij glede bančnih, finančnih, zavarovalniških in nepremičninskih aktivnosti.

1.2.8 Trenutna globalna finančna kriza

V povezavi s trenutno globalno finančno krizo bom na kratko predstavil stališča avtorjev, ki se navezujejo na spremembe v zakonodaji, povezane z bančnimi aktivnostmi in njihovo povezavo z nastalo krizo.

Deepak (2010) je v svoji študiji našel pozitivno povezavo med trenutno finančno krizo in deregulacijo Big Bang v Veliki Britaniji. Avtor navaja, da je deregulacija spodbudila finančne inovacije, ki so sicer za kratek rok povečale stabilnost finančnega sistema v Veliki Britaniji, ampak na dolgi rok so s seboj prinesla tveganja, ki so bila s strani finančnih institucij podcenjena in so bila eden izmed vzrokov, da je na dolgi rok prišlo do destabilizacije finančnega sistema. Ta miselnost je skladna z ugotovitvami Gamble (2009), Allen in Snyder (2009) in Mullineux (2009).

Deepak (2010) poleg tega navaja pozitivno povezavo med odpravo dvajsetega in dvaintridesetega člena zakona Glass-Steagall in trenutno finančno krizo. Trdi, da je sprememba zakonodaje sprožila spremembo v miselnosti komercialnih bank, ki so pričele zasledovati večja tveganja za voljo večjih dobičkov. Avtor ocenjuje, da je nakopičeno tveganje kot posledica spremenjene miselnosti in aktivnosti komercialnih bank močno prispevalo k nastanku trenutne finančne krize. Ta miselnost je skladna z ugotovitvami Stiglitz (2010) in Weissman (2009), ne pa z ugotovitvami White (2010) in Markham (2010), ki nista našla povezave med trenutno finančno krizo in odpravo omejitev zakona Glass-Steagall.

Trdila sta, da odpravljena člena zakona Glass-Steagall nista regulirala aktivnosti, ki so bile v največji meri odgovorne za povzročitev krize.

Leta 2004 je skupini pogajalcev iz največjih ameriških investicijskih bank uspelo doseči dogovor z nadzornim organom SEC-om (angl. Securities and Exchange Commission), s katerim so bile največje investicijske banke izvzete iz obveznih minimalnih kapitalskih rezerv iz naslova potencialnih izgub iz trgovalnih aktivnosti, ki jih je določal zakon Net Capital Rule, implementiran s strani SEC-a leta 1975. Omenjene banke so posledično povečale svoje finančne vzvode in tvegane aktivnosti. Dovoljena jim je bila uporaba lastnih matematičnih modelov za ugotavljanje tveganosti investicijskih aktivnosti (Labaton, 2008; Pickard, 2008). Avtorji Coffee (2008), Ferguson (2008) in Blinder (2009) navajajo pozitivno povezavo med aktivnostmi, ki jih je prinesla omenjena sprememba zakonodaje, in trenutno finančno krizo.

Kot odgovor na trenutno krizo je bil v letu 2011 sprejet sporazum Basel III, ki je vseboval nove regulatorne zahteve v zvezi z bančno likvidnostjo in bančnimi vzvodi. Omenjen sporazum naj bi se v popolnosti uvedel do leta 2019. Sporazum Basel III je postavljaj strožje kapitalske zahteve s ciljem boljše odpornosti bank na nepredvidljive dogodke. Osredotočal se je na povečanje transparentnosti in na izboljšanje upravljanja s tveganjem (Huberto & David, 2011).

1.2.9 Nekateri predlogi za prihodnjo bančno regulacijo

Zaradi posledic, ki jih je na globalnem finančnem sistemu pustila zadnja kriza, se je v zadnjem času razvila debata o teoriji ozkega bančništva, ki zagovarja radikalne spremembe v bančništvu. Med zagovornike teorije ozkega bančništva se šteje Kay (2009), ki navaja, da model ozkega bančništva temelji na načelu dobre poslovne prakse, ki pomeni usmerjenost bančnih poslovnih procesov za dobro njenih strank. Navaja, da trenutni bančni sistem ni usmerjen k strankam, ampak k dnevnih transakcijah s ciljem ustvarjanja hitrih dobičkov, kar vodi banke k prekomernim tveganjem, ki povečujejo možnost destabilizacije finančnega sistema. Ker je ozko bančništvo radikalno zastavljen koncept, je njegova popolna implementacija v praksi dokaj nerealen koncept. Kljub temu pa se poraja vprašanje, ali so lahko katere izmed idej, ki jih ponuja teorija ozkega bančništva, koristne pri prihodnji regulaciji.

V zadnjih letih so se na področju bančne regulacije zgodili premiki v smeri omejevanja bančnih aktivnosti s ciljem stabilizacije finančnega okolja. Leta 2010 je bil v ZDA sprejet Dodd-Frankov zakon. Njegovi cilji so bili povečanje finančne stabilnosti, izboljšanje transparentnosti in zmanjševanje zlorab v finančnem sistemu. Zakon je vseboval določbe glede vrednotenja systemskega tveganja, reguliranja senčnega bančništva, ustanovitve agencij za zaščito potrošnikov in omejevanja moči bonitetnih agencij. Zakon je dal določene pristojnosti nekaterim agencijam ob nepredvidljivih dogodkih na trgu s ciljem omejitve posledic omenjenih nepredvidljivih dogodkov (Davis Polk & Wardwell LLP, 2010). Zakon sicer vsebuje podobne ideje kot teorija ozkega bančništva, ampak je zastavljen na veliko manj

radikalen način. Gorton, Metrick, Shleifer in Tarullo (2010) navajajo, da je Dodd-Frankov zakon korak v pravo smer za bančno regulacijo, ampak opozarjajo, da še vedno ni dovolj specifično dorečen na področju senčnega bančništva. Allison (2012) navaja, da obstaja možnost, da ima Dodd-Frankov zakon negativen učinek na finančni sistem, saj lahko omejitve bančnih aktivnosti obremenijo banke v obliki regulatornih stroškov in s tem negativno vplivajo na njihovo poslovanje.

Kot dodatek Dodd-Frankovemu zakonu so leta 2012 v ZDA sprejeli Volckerjeve regulatorne določbe, ki, kot navaja Drum (2012), med drugim določajo omejitve bančnih aktivnosti v obliki prepovedi trgovanja na lasten račun (angl. proprietary trading), do katerega pride, ko banka izvaja tvegane aktivnosti na lasten račun in ne za svoje stranke. Podobna zakonodaja je bila sprejeta v Veliki Britaniji, in sicer zakonodajna regulatorna ograja znana kot Vickersov zakon. Vickersov zakon je v Veliki Britaniji implementiral ločnico, ki bo razdvajala depozitne aktivnosti bank, z investicijskimi aktivnostmi, ki med drugim vključujejo trgovanje, aktivnosti povezane z izvedenimi finančnimi instrumenti in prevzemanjem izdaje vrednostnih papirjev, ne bo pa razdvajala posojilodajalske aktivnosti bank. Vickersov zakon poleg omejevanja aktivnosti določa tudi minimalne kapitalske zahteve, ki so celo strožje od tistih, ki jih zahteva Basel III sporazum. Kritiki zakona svarijo, da obstaja možnost, da bo ločnica prisilila banke, da bodo prevzele večja tveganja pri aktivnostih znotraj ločnice (Goff, 2011).

Poleg omenjene zakonodaje bom predstavil in podrobneje analiziral predlog bančništva z omejenim namenom (angl. limited purpose banking) s strani Kotlikoff (2010), predlog bančništva, preoblikovanega v sklade (angl. trust banking), s strani Ambler in Saltiel (2011), predlog finančnih institucij, preoblikovanih v neoperativne holdinge (angl. non-operating financial holding), ter zakonodajo Basel III. S pomočjo strokovne literature bom ocenil prednosti in slabosti omenjenih predlogov, jih primerjal z Vickersovim oziroma Volckerjevim predlogom in iz njih poskušal razbrati točke, ki jih bom uporabil pri oblikovanju smernic za prihodnjo regulacijo v sklepu.

2 OZKO BANČNIŠTVO

2.1 Definiranje ozkega bančništva

Začetki regulatornih idej, skladnih s teorijo ozkega bančništva, segajo v leto 1933, ko so v ZDA z namenom preprečitve novih navalov na banke (angl. bank runs) predlagali t. i. Chicago Plan regulacijo, ki je predlagala odpravo parcialnega sistema bančnih rezerv (angl. fractional banking system) in zavarovanje bančnih depozitov s 100% varnimi sredstvi (Fisher, 1935; Kobayakawa & Nakamura, 2000). Chicago Plan regulacija je bila s strani ameriškega kongresa zavržena. Kljub temu so nekatere izmed idej omenjene regulacije preživele in so bile v milejši obliki implementirane v t. i. Banking Act iz leta 1933. Kljub zavrnitvi Chicago

Plan regulacije so ideje, skladne z njo, še naprej zagovarjali in razvijali priznani ekonomisti, kot so Fisher (1935), Friedman (1960) in Rothbard (1983).

Litan (1987) je prvi uvedel uporabo termina ozko bančništvo. Opredelil je ozke banke kot institucije, financirane z depoziti, ki lahko investirajo le v manj tvegana in likvidna sredstva (npr. v državne obveznice) in ki ne opravljajo posojilodajalskih aktivnosti.

Pierce (1991) nadgrajuje idejo Litana (1987) z mislijo, da lahko ozke banke investirajo le v kratkoročna varna in likvidna sredstva (npr. zakladne menice). K nadaljnji evoluciji definicije ozkega bančništva je doprinesel Minsky (1994), ki je v model ozkega bančništva vključil ločnico med depozitno in investicijsko aktivnostjo bank. Depozitno aktivnost naj bi opravljala pravno ločena hčerinska družba, ki bi lahko investirala le v kratkoročne državne obveznice. Investicijska aktivnost naj bi se izvajala tudi v pravno ločeni hčerinski družbi, tako da se ne bi ogrozila sredstva depozitarjev.

Wallace (1996) definira teorijo ozkega bančništva kot posodobljen predlog 100% bančnih rezerv, ki se je v sodobnem bančništvu pojavil v predhodno omenjenem regulatornem predlogu Chicago Plan iz leta 1933. Wallace (1996) ozko banko definira kot popolnoma likvidno institucijo brez podrejenega dolga. Avtor izpostavlja, da ozka banka zaradi zadostnega kapitalskega kritja ni izpostavljena tveganju omejevanja števila dvigov depozitov.

Tarapore (1998) v svoji študiji indijskega bančnega sistema zagovarja transformiranje problematičnih bank v Indiji v ozke banke. Avtor je ozke banke definiral kot institucije, ki lahko izvajajo investicije le v manj tvegana in likvidna sredstva (npr. zakladne menice, državne obveznice). Navaja, da bi ozke banke v Indiji na kratek rok služile kot orodje za stabilizacijo indijskega finančnega sistema. Ghosh (1998) se s tem ni strinjal, saj navaja, da sam model s strani Tarapore (1998) ni bil dovolj specifično zastavljen (preveč nerealnih predpostavk) ter da je preveč posploševal.

Chow in Surti (2011) v svoji študiji strneta predhodne študije na temo ozkega bančništva ter zaključujeta, da za ozkim bančništvom stojita dve osnovni ideji, in sicer služnostni model bančništva (angl. utility banking) in model ozkega financiranja bank (angl. narrow funding banks). Služnostni model bančništva se osredotoča na optimiziranje koristi in na varnost depozitarjev. Model poskuša načrtovati regulatorno mejo med manj tveganimi bančnimi aktivnostmi služnostne narave (od katerih imajo varčevalci korist) in med tveganimi bančnimi aktivnostmi, ki niso služnostne narave.

Model ozkega financiranja bank poskuša spraviti proces listninjenja v zelen regulatoren okvir. Model ozkim bankam pripisuje zgornjo mejo višine finančnega vzvoda in stopnje likvidnostnega tveganja. Poleg tega ozkim bankam postavlja omejitve glede sestave portfelja ter glede poslovanja z

vrednostnimi papirji, zavarovanimi s premoženjem (angl. asset backed securities) (Chow & Surti, 2011).

2.2 Primeri ozkega bančništva v praksi

Pennacchi (2012) definira ozko banko kot institucijo, ki opravlja depozitno aktivnost in ki investira izključno samo v nizko tvegana sredstva. Institucije z naslednjimi značilnostmi je definiral kot primere ozkih bank v praksi:

- 100% Reserve Bank (kratica RB) – vsi depoziti v banki morajo biti vedno na voljo vsem depozitarjem za takojšen dvig. Banka drži denarna sredstva v obliki rezerv s strani centralne banke.
- Treasury Money Market Mutual Fund (kratica TMMMF) – sredstva ima v obliki zakladnih menic (angl. T-Bills) oziroma v obliki kratkoročnih investicij, ki so zavarovane z zakladnimi menicami.
- Prime Money Market Mutual Fund (kratica PMMMF) – sredstva ima v obliki zakladnih menic, kratkoročnih državnih vrednostnih papirjev, vrednostnih papirjev z visoko bonitetno oceno in podobnih nizko tveganih vrednostnih papirjih.
- Collateralized Demand Deposit Bank (kratica CDDB) – sredstva ima v obliki finančnih inštrumentov iz naslova obrestnega tveganja. Obveznosti ima v obliki depozitov, ki imajo zahtevo na omenjene finančne inštrumente in ki so izdani v višini omenjenih finančnih instrumentov.
- Utility Bank (kratica UB) – sredstva ima v obliki finančnih inštrumentov iz naslova obrestnega tveganja. Ukvarja se tudi s posojilodajalsko aktivnostjo manjšim strankam in manjšim podjetjem. Obveznosti ima v obliki depozitov, ki imajo zahtevo na omenjene finančne inštrumente in ki so izdani v višini omenjenih finančnih instrumentov.

2.3 Dosedanje študije o ozkem bančništvu

Namen študije Minsky (1994) je bil ugotoviti, ali so ideje ozkega bančništva predstavljale primerno posodobitev zakonodaje Glass-Steagall, ki je bila takrat še vedno v veljavi. Avtor je predlagal verzijo ozkega bančništva, ki je ločila aktivnosti tradicionalnega bančništva od aktivnosti investicijskega bančništva. Avtor je v študiji prišel do zaključka, da ideje ozkega bančništva niso bile primerne za posodobitev zakonodaje Glass-Steagall, ker naj bi ozke banke služile samo kot varčevalne institucije za državna sredstva in s tem ne bi bile učinkovite pri opravljanju preostalih bančnih vlog, ki so potrebne za delovanje finančnega sistema. Ti rezultati so skladni z rezultati študije Kregel (2012), ki je ugotavljala smiselnost implementacije ozkega bančništva, kot ga je definiral Minsky (1994), v finančnem okolju po pričetku trenutne finančne krize.

Študija Wallace (1996) je imela dva namena. Prvi je bil nadgradnja modela Diamond in Dybvig (1983), ki je preučeval pomanjkanje likvidnosti bank kot razlog za navale na banke. Drugi namen je bil ugotoviti optimalne definicije ozkega bančništva.

Wallace (1996) je prišel do zaključka, da bi finančni sistem v teoriji lahko dosegel Pareto optimum, če bi se ozke banke financirale samo s kratkoročnimi manj tveganimi sredstvi (npr. z zakladnimi menicami). V omenjenem optimumu finančne institucije ne bi mogle izkoriščati situacij moralnega hazarda v svojo korist. To je skladno z definicijo ozkega bančništva po Pierce (1991). Glede reševanja problema likvidnosti in posledičnega navala na banke Wallace (1996) navaja, da implementacija ozkega bančništva ni smotrna. Po njegovi analizi model ozkega bančništva ne povečuje likvidnosti finančnega sistema. Zaključki Wallace (1996) so skladni s študijo Bossone (1998), ki prav tako navaja negativno povezavo med ozkim bančništvom in likvidnostjo finančnega sistema.

Kashyap, Rajan in Stein (2002) v svoji študiji empirično dokažejo, da so banke učinkovitejše, ko opravljajo tako posojilodajalsko kot depozitno aktivnost. Kot glavni razlog navajajo sinergijski učinek med omenjenima aktivnostma, ki pa zaradi ločitve posojilodajalske in depozitne aktivnosti v dve različni pravni enoti ne moreta doseči omenjene sinergije. Njihovi rezultati so skladni z rezultati Gatev in Strahan (2006).

Namen študije Kobayakawa in Nakamura (2000) je bil narediti teoretični pregled dosedanjih predlogov ozkega bančništva in na podlagi tega izdelati optimalen predlog za ozko bančništvo. Avtorja sta se osredotočila na analizo predlogov Wallace (1996) ter Kashyap, Rajan in Stein (2002). Prišla sta do zaključka, da optimalen model ozkega bančništva zajema tako depozitno kot omejeno posojilodajalsko aktivnost in investiranje v kratkoročna manj tvegana sredstva.

Namen študije Independent Commission on Banking (2011) je bil ugotoviti primernost različnih predlaganih regulatornih mer, med njimi so analizirali tudi predlog ozkega bančništva. Študija je prišla do zaključka, da bi regulatorne omejitve ozkega bančništva v praksi povzročile bankam občutno breme. Ugotavljajo, da ozke banke ob nepredvidljivih dogodkih ne bi dovolj učinkovito financirale trg. Financiranje bi ob nepredvidljivih dogodkih prihajalo iz neprimerno reguliranega sektorja (npr. iz senčnega bančništva). Poleg tega je študija ugotovila, da bi bančni sistem postal manj učinkovit zaradi izgube sinergij pri aktivnostih, ki bi jih ozko bančništvo omejilo (sinergije investicijskega in tradicionalnega bančništva). Zaradi tega bi se povišali stroški potrošnikov. Omenjeni zaključki so skladni s študijami Kashyap, Rajan in Stein (2002), Gatev in Strahan (2006) ter Chow in Surti (2011).

Iz naštetih študij je razvidno, da so se definicije ozkega bančništva skozi čas nadgrajevale. N podlagi pregledanih študij lahko strnem sledeče ugotovitve, in sicer, da ozko bančništvo zmanjšuje učinkovitost opravljanja osnovnih bančnih nalog, potrebnih za delovanje finančnega sistema. Poleg tega zmanjšuje učinek sinergij med različnimi bančnimi aktivnostmi ter s tem povečuje stroške tako bankam kot potrošnikom. Ozko bančništvo ne

deluje optimalno ob nepredvidljivem dogodku na trgu. Ob tovrstnem dogodku ozko bančništvo spodbuja prenos tveganja v nereguliran sektor, s čimer se povečuje stopnja možnih zlorab in se še bolj ogroža stabilnost finančnega sistema.

2.4 Analiza modela ozkega bančništva po Kay (2009)

Kljub temu da velika večina študij zavrača ozko bančništvo kot nepraktično regulatorno rešitev, obstajajo študije, npr. Kay (2009), ki predstavljajo ozko bančništvo kot optimalno regulatorno rešitev. V tem delu bom predstavil in analiziral študijo Kay (2009) s ciljem, da odgovorim na vprašanje, ali oziroma kako lahko ideje teorije ozkega bančništva pripomorejo k prihodnji bančni regulaciji.

Model ozkega bančništva po Kay (2009) zahteva ustanovitev bančnih institucij, ki so osredotočene na tradicionalno bančništvo. Tradicionalno bančništvo zajema depozitne storitve in storitve plačilnega sistema. Ozke banke se ne bi smele ukvarjati s špekulativnimi aktivnostmi (prepovedano trgovanje na lasten račun). Depoziti bi morali biti zavarovani z nizko tveganimi in likvidnimi sredstvi (npr. državne obveznice, zakladne menice).

Ozke banke bi imele možnost opravljati posojilodajalske in hipotekarne aktivnosti, ne bi pa smele imeti monopola pri teh aktivnostih. Za tovrstne aktivnosti bi morale banke zbrati sredstva iz lastnega kapitala, in sicer preko procesa listninjenja, kreditiranja oziroma preko poslovanja z državo, s podjetji oziroma z drugimi finančnimi institucijami (angl. wholesale banking). Posojilodajalske aktivnosti bi opravljale tudi specializirane institucije, tako da bi deponenti imeli izbiro med zavarovanim depozitnim varčevanjem z nekoliko nižjimi obrestnimi merami in med nezavarovanim depozitnim varčevanjem z nekoliko višjimi obrestnimi merami. Sredstva za posojilodajalske aktivnosti bi specializirane institucije dobile preko raznih skladov in zavarovalnic (Kay, 2009).

Kay (2009) navaja, da bi delovanje ozkih bank določal enoten regulatorni sistem, ki se v same strategije bank ne bi mešal. V enotnem regulatornem sistemu se bi nepredvidljivi dogodki, kot so npr. stroški propada določene banke, krili skupno. Ozke banke bi se morale držati posebnih predpisov, ki urejajo prednost upnikov v likvidaciji, in morale bi imeti obvezne kapitalske rezerve. Ozke banke bi morale iti skozi proces licenciranja, preko katerega bi jim bile njihove pristojnosti in obveznosti jasno določene.

Kay (2009) zagovarja uvedbo ozkega bančništva na podlagi treh argumentov:

- obstoječa struktura regulacije bančništva ni učinkovita, ker dovoljuje zlorabe potrošnikov in ni odporna na nepredvidljive dogodke, ki povzročajo destabilizacijo finančnega okolja;
- osredotočenost bank in drugih finančnih institucij na dobičke iz dnevnih transakcij in ne na vse svoje stranke povzroča situacije moralnega hazarda in špekulativne situacije, ki lahko vodijo do destabilizacije finančnega sistema;

- finančni konglomerati izkoriščajo depozite, ki so zavarovani od države za tvegano trgovanje.

Pri prvem argumentu Kay (2009) izpostavlja problem robustnosti bančnega sistema in izraža dvom v trenutno zmožnost bančnega sistema, da učinkovito izvaja svoje naloge tudi ob spremembi spremenljivk oziroma predpostavk, ki vplivajo na samo poslovanje bančnega sistema. Kot kaže dosedanja praksa, bi verjetno banke aktivnosti, ki bi jih model ozkega bančništva omejil, preselile v neprimerno regulirano senčno bančništvo, kjer bi lahko prihajalo še do večjih zlorab. Kay (2009) zagovarja ozko bančništvo z argumentom, da bo povečalo stabilnost finančnega sistema, ob tem pa podcenjuje regulatorne stroške, ki bi ob uvedbi ozkega bančništva povzročili veliko breme na bančni sistem. Kay (2009) ne ponuja rešitve, kako omejiti kopičenje sistemskega tveganja v senčnem bančništvu. Moji sklepi so skladni s študijami Kashyap, Rajan in Stein (2002), Gatev in Strahan (2006) ter Chow in Surti (2011).

Kay (2009) izpostavlja problematiko trgovanja bank na lasten račun (in ne za korist depozitarjev). Njegova dolgoročna rešitev je varnostni sistem v obliki enotnega Evropskega regulatornega sistema, ki bi skrbel za preprečitev uporabe sredstev za korist ene same skupine oseb. Omenjeni sistem ni dovolj podrobno razdelan. Kay (2009) ni opredelil specifičnosti mehanizmov, s katerimi naj bi regulatorni sistem dosegal zastavljene cilje. Poleg tega Kay (2009) v tem delu ne omenja problema sistema plač znotraj bančništva, ki, kot navajajo Keller, Mitchell in Vespro (2009), s pomočjo motivacijskih shem velikokrat spodbuja zasledovanje višjih tveganj in usmerjenost k trgovanju za lasten račun.

Kay (2009) na primeru propadle banke Lehman Brothers predstavi problem trenutnega bančnega sistema. Iz omenjenega primera je razvidno, kako propad ene same institucije lahko destabilizira celoten finančni sistem.

Na podlagi analize Kay (2009) modela ozkega bančništva ugotavljam, da rešitve, ki jih je avtor ponudil v obliki modela ozkega bančništva, niso optimalne. Predlagan model ozkega bančništva Kay (2009) ni podprt s strani stroke. Prav tako ne obstajajo empirične analize, ki bi omenjen model dokazovale.

Ugotavljam, da mora prihodnja regulacija preučiti pomanjkljivosti modela ozkega bančništva (npr. izničenje sinergij, večanje sistemskega tveganja znotraj sistema senčnega bančništva, neomenjanje problema sistema plač znotraj bank ...) in poskrbeti, da bo zasnovana in implementirana, tako da ne bo imela istih pomanjkljivosti. V naslednjem delu magistrske naloge se bom osredotočil na analizo trenutnih regulatornih predlogov, povezanih z omejevanjem bančnih aktivnosti, in sicer na Volckerjev predlog v ZDA, na Vickersov predlog v Veliki Britaniji ter na Liikanenov predlog na področju Evrope.

3 LIIKANENOV, VICKERSOV IN VOLCKERJEV REGULATORNI PREDLOG

3.1 Liikanenov regulatorni predlog

Vsebina Liikanenovega poročila se je ukvarjala z ugotavljanjem, ali obstaja potreba po strukturnih reformah v bančnem sektorju znotraj Evropskega ekonomskega območja. Strokovnjaki Bänziger, Campa, Gallois, Goyens, Krahen, Mazzucchelli, Sergeant, Tuma, Vanhevel, Wijffels in Liikanen so v poročilu prepoznali tovrstno potrebo in podali predloge, ki bi po njihovem mnenju pripomogli k vzpostavitvi učinkovitega in stabilnega bančnega sistema znotraj Evropskega ekonomskega območja.

V poročilu je navedeno, da so banke pred krizo izvajale visoko tvegane aktivnosti z željo po hitrih dobičkih in da so velikokrat s kompleksnimi finančnimi instrumenti izvajale trgovalne aktivnosti za lasten račun (in posledično na škodo depozitarjev). Prav tako je navedeno, da so se banke pred krizo preveč zanašale na kratkoročna sredstva financiranja (prevelika zadolženost). Omenjene tvegane trgovalne aktivnosti banke niso podprle z zadostno količino kapitala.

- *V Liikanenovem poročilu analizirani tekoči regulatorni predlogi*

Poročilo Liikanen (2012) je vsebovalo pregled tekočih regulatornih reform, s posebnim poudarkom na kapitalske in likvidnostne zahteve ter na sanacijske načrte bank. Poročilo navaja, da je implementacija Capital Requirement Regulation and Directive (2013) velik napredek k izboljšanju omenjenih problemov. Poročilo navaja, da bodo predlogi Basel komisije izboljšali nadzor nad tržnim tveganjem znotraj bančnega sistema.

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da je Bank Recovery and Resolution Directive (2013) ključen del prihodnje regulatorne strukture. Kot razlog je navedeno, da omenjena direktiva zagotavlja, da se lahko banka ne glede na njeno velikost in sistemsko pomembnost sanira oziroma preoblikuje brez občutnejših stroškov za davkoplačevalce.

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da Bank Recovery and Resolution (2013) predlog daje zadostno moč regulatorjem, da z zahtevanimi plani za sanacije finančnih institucij ter z bail-in zahtevami v zadostni meri naslovi problematiko razrešljivosti bank ob kriznih situacijah.

Za implementacijo Bank Recovery and Resolution Directive (2013) predloga bo skrbel Evropski bančni organ (kratica EBA). EBA je neodvisen organ EEA, katerega namen je zagotoviti učinkovito in usklajeno stopnjo ureditve varnega in skrbnega poslovanja ter nadzora v evropskem bančnem sektorju (EBA, 2013). EBA naj bi bil odgovoren za postavitve standardov za ocenitev vpliva, ki ga bodo imeli predpisani plani sanacij bank na celoten finančni sistem znotraj Evropskega ekonomskega območja (Liikanen, 2012).

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da bi morala Basel komisija nepremičninska posojila s strani bank vključiti v okvir kapitalskih zahtev. Kot razlog navaja, da lahko pretirana bančna posojilodajalska aktivnost na nepremičninskem trgu ogrozi stabilnost celotnega finančnega sistema. Avtorji nujnost obravnave tovrstne spremenljivke utemeljijo z zgodovinskimi podatki, ki kažejo na velike izgube bank prav iz omenjenih aktivnosti (predvsem iz nedavne nepremičninske krize v ZDA). EBA naj bi bila zadolžena, da bi regulacija glede kapitalskih zahtev vsebovala tudi zaščito pred tveganjem iz nepremičninskih aktivnosti finančnih institucij (tveganje zajeto pri nastavljanju robustnosti uteži tveganja).

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da je bil pred krizo zapostavljen nadzor nad makroekonomskimi dejavniki.

Liikanen (2012) poročilo je vsebovalo pet priporočil, ki so bila zastavljena tako, da dopolnjujejo zgoraj omenjene predloge:

- trgovanje za lasten račun in ostale trgovalne aktivnosti naj bi izvajal pravno ločen subjekt od depozitne banke. Na takšen način bi se zajezilo trgovalno tveganje, ki ne bi moglo ogroziti sredstva depozitarjev. Omenjen ukrep bi tako še naprej dovolil izvajanje univerzalnega bančništva znotraj Evropskega ekonomskega območja, ker bi se ločene trgovalne aktivnosti izvajale v ločenih pravnih subjektih, ki pa bi bili še vedno del iste finančne skupine. Iz tega naslova bi ostal širok spekter ponujenih bančnih storitev nespremenjen;
- poročilo poudarja potrebo, da banke sestavijo učinkovite in realistične plane za okrevanje in sanacijo skladno z direktivo Bank Recovery and Resolution (2013). Omenjeni plani naj bi bili zastavljeni na takšen način, da bi tudi ob izredno volatilni situaciji na trgu ključne bančne funkcije delovale nemoteno;
- poročilo zagovarja uporabo t. i. bail-in instrumentov. Banke naj bi držale zadostno količino bail-in dolga, ki bi moral biti kot takšen jasno definiran. Prav tako bi morali biti investitorji obveščeni, kako naj bi se njihova sredstva uporabila v primeru sanacije. Tovrstna mera naj bi povečala sposobnost pretrpljene izgube, zmanjšala spodbude za tvegane aktivnosti ter povečala transparentnost;
- poročilo predlaga uporabo bolj robustnih uteži tveganja (angl. risk weighted assets) pri določanju minimalnih kapitalskih zahtev. Poleg tega predlaga doslednejše obravnavanje tveganja v notranjih modelih bank;
- poročilo navaja, da je nujno potrebno dopolniti obstoječo bančno reformo z ukrepi, ki bi okrepili upravljanje bank ter funkcijo upravljanja s tveganjem, omejili pretirane plače v bankah, izboljšali transparentnost in okrepili programe sanacije.
- *Izvajanje aktivnosti v depozitni banki*

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da dovoljene aktivnosti, ki jih bodo opravljale depozitne banke, vključujejo posojanje velikim, srednjim in majhnim podjetjem, poleg tega pa še hipotekarna posojila, medbančna posojila in osebno upravljanje premoženja ter uporaba izvedenih finančnih instrumentov za namene lastnega upravljanja premoženja in upravljanje likvidnostnega portfelja.

Aktivnosti prevzemanja izdaje se ne bodo izvajale v ločenem pravnem subjektu. Poročilo navaja, da omenjene aktivnosti nosijo s seboj potencialna tveganja (da ogrozijo sredstva depozitarjev), zaradi katerih bo potrebno izvajati strožji nadzor nad njihovo uporabo (Liikanen, 2012).

- *Izvajanje aktivnosti v ločenem pravnem subjektu*

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da se morajo aktivnosti, povezane s konstrukti SIV (angl. structured investment vehicles), in aktivnosti, ki nosijo kreditna tveganja, povezana s skladi privatnega kapitala, izvajati v ločenem pravnem subjektu. Ločen pravni subjekt se ne bo smel ukvarjati z depozitnimi aktivnostmi (ne bo smel financirati trgovalne aktivnosti iz depozitov).

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da je ločevanje aktivnosti v ločen pravni subjekt smiselno le, če tovrstne aktivnosti zajemajo občutnejši del bančnega poslovanja. Ugotavljanje o smiselnosti ločitve naj bi potekalo v dveh korakih:

- v prvem koraku bi se ugotavljalo, ali bančna sredstva za trgovanje presegajo 25 % vseh bančnih sredstev ali vsoto 100 milijard EUR,
- v drugem koraku bi se ugotavljalo, za kolikšen del sredstev je potrebno razdvajanje.

Za učinkovito razdvajanje je v poročilu predviden tranzicijski čas, ki je odvisen od velikosti banke (Liikanen, 2012).

Pravni subjekt, ki se bo ukvarjal z depozitno dejavnostjo, in pravni subjekt, ki se bo ukvarjal s trgovalno dejavnostjo, bosta morala na individualni ravni izpolnjevati regulatorne zahteve ter biti ločeno kapitalizirana (oba bosta morala dosežati zahtevane minimalne kapitalske zahteve) (Liikanen, 2012).

Poročilo Liikanen (2012) navaja pet specifičnih ciljev pravne ločitve:

- omejiti spodbude finančne skupine, da zasleduje pretirano tvegane aktivnosti zavarovane z depoziti,
- preprečitev kritja izgub iz trgovalnih aktivnosti z depozitnimi sredstvi ter s tem preprečitev nošenja stroškov depozitarjev,

- omejitev posojanja sredstev s strani depozitne banke za izvajanje drugih finančnih aktivnosti,
- zmanjševanje povezanosti med bankami in sistemom senčnega bančništva,
- zmanjševanje razlik med investicijskimi aktivnostmi finančnih skupin in posameznih investicijskih bank.

V poročilu Liikanen (2012) je navedeno, da so bile pri predlagani ločitvi upoštevane prednosti, ki jih prinaša široka ponudba različnih bančnih storitev (večja ustrežljivost porabnikovim potrebam, prednosti diverzifikacije in fleksibilnosti), ter da omenjena ločitev ne ogroža obstoječo prakso univerzalnega bančništva znotraj Evropskega ekonomskega območja.

Prav tako je v poročilu Liikanen (2012) zapisano, da ključ uspeha predloga leži v njegovi preprostosti, ki omogoča lažjo in bolj enakomerno implementacijo v državah članicah. Poročilo navaja, da predlagani ukrepi zajemajo tako trgovanje na lasten račun kot tudi dejavnosti vzdrževanja trga. S tem je izločeno težavno razločevanje med omenjenimi aktivnostmi.

Poročilo Liikanen (2012) izpostavlja, da sta ključnega pomena sposobnost posamezne banke, da na učinkovit način izvede ločitev aktivnosti, ter sposobnost posamezne banke, da zmanjša tveganje, ki izhaja iz izvedenih finančnih instrumentov tekom kriznih razmer na trgu. Poročilo tudi izpostavlja, da je ključnega pomena nemoteno delovanje bančnega plačilnega sistema tekom kriznih razmer na trgu.

V predlogu Bank Recovery and Resolution Directive (2013) je navedeno, da se bail-in ukrep lahko koristi le ob uporabi z drugimi merami reorganizacije in ne samostojno. Poročilo navaja, da je potrebno bolj podrobno preučiti in razviti okvir uporabe bail-in ukrepa. Na takšen način bi se povečala predvidljivost omenjenega ukrepa (Liikanen, 2012).

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da je zaradi cilja po zmanjšani povezanosti znotraj bančnega sistema potrebno bail-in finančne instrumente omejiti le na izvenbančne investitorje (npr. naložbene sklade, zavarovalnice). Bail-in instrumenti naj bi bili vključeni v plačilne sheme vrhnjega menedžmenta, tako da bi motivirali menedžment pri smotrnih odločitvah.

Poročilo Liikanen (2012) navaja dva ukrepa, s katerim se bi povečala robustnost uteži tveganja pri določanju minimalnih kapitalskih zahtev po predlogu Basel:

- določanje dodatnega kapitalskega blažilnika, ki ni vezan na tveganje (angl. non-risk based capital buffer) za vsa trgovalna sredstva,
- določanje minimuma za robustnost uteži tveganja.

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da korist pri določanju dodatnega kapitalskega blažilnika leži v izboljšanju zaščite pred operativnimi tveganji in pri zmanjševanju finančnih vzvodov.

Prav tako je navedeno, da omenjen ukrep ne bi oviral banke pri razvijanju notranjih modelov za ocenitev robustnih uteži tveganja. Poročilo pravi, da korist pri določanju minimuma za robustnost uteži tveganja leži v naslavljanju problematike morebitnih napak modelov za določanje tržnega tveganja.

Poročilo Liikanen (2012) navaja, da se izračuni robustnosti uteži tveganja posameznih bank po njihovih notranjih modelih (IRB – angl. internal ratings based approach) močno razlikujejo za podobna tveganja. Zaradi tega poročilo spodbuja premik k koordinaciji notranjih bančnih modelov. Obravnavanje tveganja s strani bank bi moralo biti bolj usklajeno. Na takšen način bi se povečala primernost uporabe modela IRB za določanja kapitalskih zahtev.

Poročilo Liikanen (2012) predlaga krepitev upravljanja in kontrole bank na sledeči način:

- močnejši odbori in neodvisen menedžment preko strogih in zahtevnih testov za ugotavljanje sposobnosti članov menedžmenta in uprave;
- večji poudarek na upravljanje s tveganjem preko polne implementacije predloga Capital Requirement Regulation and Directive (2013);
- omejevanje spodbud plač preko preoblikovanja plačnega sistema v bankah, ki naj bi bil skluden z dolgoročnim uspehom banke. Tovrstno preoblikovanje je nujno za ponovno vzpostavitev zaupanja s strani potrošnikov. Capital Requirement Regulation and Directive (2013) zahteva, da je vsaj 50 % plačnih spodbud v obliki bančnih delnic oziroma podobnih finančnih instrumentov;
- olajšanje nadzora trga preko povečanja transparentnosti in tržne discipline. Na takšen način naj bi se povrnilo zaupanje s strani investitorjev. Banke bi bile prav tako dolžne razkrivati vrste tveganj v podrobnih finančnih poročilih, ki bi zajemale aktivnosti vsakega pravnega subjekta v skupini;
- okrepitev regulatornih organov preko povečane pravne moči, da se ob kršitvah odgovorne osebe lahko kaznuje (doživljenjska prepoved opravljanja poklica, vračila sredstev ipd.)
- *Pregled strokovne literature*

Po analizi Liikanenovega predloga Blundell-Wignall (2013) izpostavlja problem, povezan s predlaganim pragom 100 milijard EUR bančnih sredstev, namenjenih za trgovanje. Avtor navaja, da na trgovalne aktivnosti bank pod omenjenim pragom 100 milijard EUR sredstev Liikanenov predlog sploh ne bo vplival.

Avtor navaja, da višina sredstev, namenjenih za trgovanje, ne vpliva na stabilnost banke in zato to ni primeren prag za določitev bank, ki pridejo v poštev za regulacijo. Kot primernejši prag ločevanja navaja delež tržne vrednosti banke, ustvarjene z izvedenimi finančnimi instrumenti. Avtor predlaga, da bi morale biti banke, ki dosežajo 10 % ali več svoje tržne vrednosti z izvedenimi finančnimi instrumenti, del Liikanenove regulacije. Na primernost predlaganega praga se sklicuje na OECD raziskavo Blundell-Wignall in Atkinson (2011).

Blundell-Wignall (2013) prav tako kritizira uporabo modela robustnosti uteži tveganja pri določanju minimalnih kapitalnih standardov. Navaja, da lahko z modelom robustnostnih uteži tveganja menedžment manipulira, tako da te ne odražajo dejanskega stanja. Namesto modela robustnosti uteži tveganja pri določanju kapitalskih zahtev predlaga vidnejšo vlogo stopnje finančnega vzvoda. Omenjen kazalnik po mnenju avtorja boljše odraža dejansko stanje bilance.

Central Banking Newsdesk (2012) navaja, da je guverner danske banke Nils Bernstein zavrnil Liikanenov predlog, ker naj bi po njegovem že obstoječa regulacija zadostovala. Bernstein navaja, da bi implementacija Liikanenovega predloga onemogočila obstoječim reformam, da optimalno pokažejo svoj učinek.

Central Banking Newsdesk (2012) navaja, da v Danski ne ocenjujejo kombinacijo trgovalnih aktivnosti in tradicionalnega bančništva kot pomemben dejavnik tveganja za celotni finančni sektor in zaradi tega je izrazil dvom v učinkovitost Liikanenovega predloga. Central Banking Newsdesk (2012) navaja, da je tovrstna kombinacija bančnih aktivnosti možen faktor systemskega tveganja v kateri izmed drugih držav EU, da pa to ne upravičuje implementacije tovrstne regulacije v celotni EU.

3.2 Vickersov regulatorni predlog

Kot navajata Reynolds in Willey (2012), je bila leta 2010 s strani vlade v Veliki Britaniji ustanovljena posebna komisija, imenovana Independent Commission on Banking. Njen cilj je bil analizirati finančni sektor v Veliki Britaniji in na podlagi analize podati vladi Velike Britanije predloge za regulatorne ukrepe. Omenjena komisija je septembra 2011 podala vladi Velike Britanije poročilo, imenovano Vickersov predlog.

Vickersov regulatorni predlog je bil dan v obravnavo z namenom preprečevanja porabe javnih sredstev v Veliki Britaniji. Vickersov predlog z regulatorno ograjo loči različne vrste bančnih aktivnosti. Regulatorna ograja loči bančne aktivnosti, izvedene v Veliki Britaniji, ki so povezane s poslovanjem s prebivalstvom, od aktivnosti investicijskega bančništva, ki se izvajajo na globalni ravni. Cilj regulatorjev je bila implementacija Vickersovega predloga do leta 2015 oziroma najkasneje do leta 2019 (Green & Jennings-Mares, 2011).

- *Regulatorna ograja*

Regulatorna ograja je regulatorni ukrep, s katero se ločijo sredstva in aktivnosti določene finančne institucije v ločene pravne subjekte (ki so del iste finančne skupine). Smisel te ločitve je v zagotavljanju stabilnosti določenega dela finančne institucije. Regulatorna ograja je metoda, s katero se zmanjšuje likvidnostno tveganje banke. Pri bankah je smiselnost implementacije regulatorne ograje v zavarovanju depozitarjev pred prekomerno tveganimi aktivnostmi investicijskih delov bank (Independent Commission on Banking, 2011).

Independent Commission on Banking (2011) postavlja bankam v Veliki Britaniji regulatorno ograjo med investicijskimi aktivnostmi in med aktivnostmi tradicionalnega bančništva. Smisel regulatorne ograje je v odstranitvi določene vrste sredstev iz bančnih bilanc z namenom, da bi se ta sredstva obravnavala ločeno. Ločnica zahteva prestrukturiranje bilanc bank z namenom zmanjšanja celotnih sredstev (zaradi doseganja predpisanega vzvoda zadolžitve) in zmanjšanja robustnosti uteži tveganja (zaradi doseganja predpisanih kapitalskih zahtev). Vickersovo poročilo določa tovrstno ločnico bankam v Veliki Britaniji z namenom, da morebitne izgube investicijskega bančništva ne bi imele vpliva na aktivnosti tradicionalnega bančništva.

Independent Commission on Banking (2011) v sklopu Vickersovega predloga loči štiri skupine bančnih aktivnosti, ki jih bo zajemala regulatorna ograja:

- aktivnosti, ki so povezane z depoziti posameznikov ter majhnih in srednje velikih podjetij; stranke privatnega bančništva niso vključene v to omejitev;
- aktivnosti, povezane s posamezniki ter z majhnimi in srednje velikimi podjetji, ki vključujejo posojila, hipoteke, kreditne kartice in podobne storitve bančništva, povezane s poslovanjem s prebivalstvom;
- aktivnosti, ki se odvijajo zunaj Evropskega ekonomskega območja, aktivnosti z organizacijami, ki so povezane s poslovanjem bank, ki jih ne zajema regulatorna ograja;
- dovoljene aktivnosti bank, ki jih zajema regulatorna ograja, so aktivnosti, povezane z omilitvijo tržnega in likvidnostnega tveganja, in aktivnosti, povezane s posojili.

Meja regulatorne ograje je bila zastavljena na podlagi treh načel. Prvo načelo sestavljajo pooblaščne aktivnosti bank, drugo načelo prepovedane aktivnosti bank, tretje načelo pa pomožne aktivnosti bank (Independent Commission on Banking, 2011).

Pooblaščne aktivnosti bank zajemajo depozitne aktivnosti, investicijske aktivnosti, ki ne ogrožajo stabilnost same banke, posojilodajalske aktivnosti in svetovalne dejavnosti. Samo banke s posebnim dovoljenjem regulatornega organa Velike Britanije bodo lahko izvajale tovrstne aktivnosti. Omenjeno pooblastilo bo dano le bankam znotraj EEA. Tuje banke, ki bodo želele v Veliki Britaniji izvajati tovrstne aktivnosti, bodo morale v Veliki Britaniji ustanoviti hčerinsko družbo (Independent Commission on Banking, 2011).

Med prepovedane aktivnosti bank sodijo aktivnosti bank, ki so izvedene izven EEA območja, aktivnosti, povezane z izvedenimi finančnimi instrumenti, aktivnosti, povezane z investiranjem v delnice, zamenljive obveznice, zamenljive vrednostne papirje (angl. exchangeable securities) in v vzajemne sklade. Prepovedano je uporaba modela ustvari in prenesi (angl. originate and distribute model), izvajanje aktivnosti z vrednostnimi papirji, ki so povezane z nepremičninami. Bankam je prav tako prepovedano prevzemanje izdaje (angl. underwriting) tako lastniških kot dolžniških vrednostnih papirjev (Independent Commission on Banking, 2011).

Edmonds (2013) navaja, da bankam ne bo dovoljeno imeti deleže v organizacijah, ki se ukvarjajo z zavarovalništvom. Avtor trdi, da bodo banke morale izvajati zavarovalniške aktivnosti v pravno in funkcionalno ločenih hčerinskih družbah. Vickersov predlog poleg tega vsebuje določbo, ki omogoča regulatorjem, da imetnikom obveznic banke, ki gre v stečaj naložijo izgube in s tem preprečijo, da bi davkoplačevalci v Veliki Britaniji financirali reševanje te iste banke (Green & Jennings-Mares, 2011).

Banke, ki jih zajema regulatorna ograja, morajo imeti neodvisen menedžment in odbor od uprave njihove finančne skupine. Prav tako morajo omenjene banke neodvisno in ločeno slediti regulatornim standardom. Vickersov predlog prepoveduje transakcije med banko in finančno skupino, od katere je omenjena banka pravno ločena (Kotlikoff, 2012).

Dovoljene pomožne aktivnosti banke so npr. zaposlovanje osebja, pridobitev potrebne infrastrukture oziroma aktivnosti, ki so potrebne za nemoteno delovanje poslovnega procesa (Independent Commission on Banking, 2011).

Edmonds (2013) navaja, da je Independent Commission on Banking (2011) v svojem poročilu določila, da so pomožne aktivnosti bank, ki jih zajema regulatorna ograja, dovoljene le v primeru, ko so nujne za vzdrževanje poslovnega procesa oziroma v podporo dovoljenim aktivnostim.

Višina regulatorne ograje je zastavljena na podlagi pravnih, operativnih in ekonomskih določb (Independent Commission on Banking, 2011).

Pravne in operativne določbe zahtevajo od bank, zajetih v regulatorni ograji v Veliki Britaniji, da poslujejo kot ločeni pravni subjekti. Vse finančne organizacije, v katerih imajo omenjene banke lastniški delež, lahko izvajajo le aktivnosti, ki jih dovoljuje regulatorna ograja. Prav tako so lahko na njihovi bilanci stanja le sredstva in obveznosti, ki izhajajo iz dovoljenih aktivnosti pod regulatorno ograjo. Banke, zajete v regulatorno ograjo, morajo biti neposredni člani plačilnega sistema oziroma morajo v plačilnem sistemu sodelovati preko posrednika (Independent Commission on Banking, 2011).

Omenjene pravne in operativne določbe so bile zastavljene z namenom, da bi regulatorjem omogočile, da lahko izolirajo določeno banko znotraj širše finančne institucije (Independent Commission on Banking, 2011).

Ekonomske določbe predloga Independent Commission on Banking (2011) zahtevajo od bank v Veliki Britaniji, da zadostujejo regulatornim zahtevam neodvisno od finančne skupine. Omenjene regulatorne zahteve se nanašajo na minimalne kapitalske zahteve ter zahteve glede likvidnosti in načina financiranja. Prav tako je določeno, da mora biti uprava banke neodvisna od uprave finančne skupine.

- *Primernost regulatorne ograje*

Independent Commission of Banking (2011) je podkrepila primernost implementacije regulatorne ograje z analizo odziva bank HBOS, Lehman Brothers, Northern Rock in Royal Bank of Scotland na nepredvidljive dogodke na trgu. Prišli so do zaključka, da bi banke utrpeli veliko manjše izgube, če bi v omenjenih bankah veljala regulatorna ograja. Kot razlog manjših izgub bank navajajo večjo količino obveznega kapitala, strožje likvidnostne mere in vpliv regulatorne ograje, ki bi omejila vpliv izgub investicijskega bančništva na aktivnosti tradicionalnega bančništva.

Chow in Surti (2011) navajata, da Vickersov predlog zahteva pravno ločitev bank, ki jih zajema regulatorna ograja, od njihove finančne skupine. Avtorja pravita, da mora pravna ločnica med banko in finančno skupino delovati z operativnega ter funkcionalnega vidika in ne samo na papirju.

Določbe Vickersovega regulatornega predloga so naslednje:

Banke, zajete z regulatorno ograjo, morajo imeti najmanj 3% Tier 1 stopnjo finančnega vzvoda (Independent Commission on Banking, 2011).

Bail-in ukrep se zgodi, ko je posojilodajalec prisiljen nositi del bremena posojila s tem, da se del dolga odpiše. Primer bail-in ukrepa se je zgodil pri ciprskih bankah, ko se je odpisalo več kot 100.000 EUR z računov depozitarjev (Independent Commission on Banking, 2011).

Vickersov (2012) predlog dovoljuje regulatorjem v Veliki Britaniji t. i. bail-in ukrep, ki ga bodo ti lahko implementirali z namenom preprečitve bankrota določene finančne institucije. Regulatorji bodo v takšnem primeru pooblašteni, da prizadenejo izgube držalcem obveznic s ciljem stabilizacije problematične finančne institucije.

Predlog Independent Commission on Banking (2011) predpisuje, da bodo v primeru insolventnosti pri izplačilih prednostno zavarovani depozitarji pred ostalimi upniki.

Banke, zajete z regulatorno ograjo, katerih vrednost sredstev znaša nad 3 % vrednosti BDP-ja Velike Britanije, morajo imeti sposobnost absorpcije primarne izgube najmanj 17 % robustnih uteži tveganja. Banke, zajete z regulatorno ograjo, katerih vrednost sredstev znaša med 1 % in 3 % BDP-ja Velike Britanije, morajo imeti sposobnost absorpcije primarne izgube med 10,5 % in 17 % robustnih uteži tveganja (Independent Commission on Banking, 2011).

Pod Independent Commission on Banking (2011) predlogom je regulatorni organ Velike Britanije pooblaščen, da lahko v primeru suma nad finančno stabilnostjo določene banke tej banki za 3 % poveča sposobnost absorpcije primarne izgube. To velja za banke, zajete z regulatorno ograjo, ki imajo vrednost sredstev več od 1 % vrednosti BDP-ja Velike Britanije.

- *Implementacija Vickersovega predloga*

Vsaka banka posebej se bo morala soočiti z določenimi pravnimi in praktičnimi izzivi pri implementiranju regulatorne ograje. Banke bodo morale prenesti aktivnosti komercialnega ali investicijskega bančništva na ločene pravne subjekte. Pri tem bodo morale dobiti dovoljenje tretjih oseb za prenos pogodb na omenjene ločene pravne subjekte. Pri prenosu bodo morale banke ugotoviti, katere izmed pogodb dovoljuje oziroma prepoveduje regulatorna ograja. Prav tako bodo morali opraviti prenos osebja in njihovih pogodb (Independent Commission on Banking, 2011).

Vickersova komisija je izrazila željo, da vlada Velike Britanije poda svoje videnje predlogov, vezanih z absorpcijo izgube, ter da zastavi zakonodajne mere, ki bodo dale regulatorjem zadostno moč za izvedbo primernih ukrepov pri implementaciji predlogov, vezanih na absorpcijo izgube. Vickersova komisija navaja, da je želeni začetek implementacije predlogov, vezanih z absorpcijo izgube, leto 2019 (Independent Commission on Banking, 2011).

Vickersova komisija je ocenila, da je konkurenca na bančnem trgu Velike Britanije že vrsto let neučinkovita. Neučinkovitost konkurence komisija prepisuje koncentrirani tržni strukturi, znatnim oviram pri vstopu ter slabim razmeram za odločanje potrošnikov (*netransparentnost bank in visoki stroški zamenjave banke*). Komisija ocenjuje, da je tržna koncentracija na strani dobave problematična zaradi slabosti na strani povpraševanja (*problem stroškov potrošnikov pri zamenjavi bank*) (Independent Commission on Banking, 2011).

Green in Jennings-Mares (2011) navajata, da je Vickersov predlog določal sledeče točke za izboljšanje konkurenčnosti, povezane z bančništvom, ki posluje s prebivalstvom v Veliki Britaniji:

- določitev primernih zahtev glede potrebnega kapitala in likvidnosti, tako da bi se zmanjšale trenutne omejitve za vstop na trg novim ponudnikom in se s tem povečala konkurenčnost trga;
- dezinvesticija sredstev Llyods Banking Group do jeseni leta 2013, s katero bo subjekt, ki bo nastal zaradi dezinvesticije imel na trgu vsaj 6% delež vseh odprtih bančnih računov v Veliki Britaniji;
- do jeseni leta 2013 ustanovitev agencije (angl. Free Current Account Redirection Service), ki bo posameznikom in majhnim podjetjem olajšala določene aktivnosti, povezane z bančnimi računi (npr. zamenja računa);
- cilji novega regulatornega organa v Veliki Britaniji (angl. Financial Conduct Authority) morajo biti tesno povezani z zagotavljanjem učinkovite konkurence na finančnih trgih.

Edmonds (2013) navaja, da Vickersov predlog ni bil sprejet v celoti s strani vlade v Veliki Britaniji. Navaja, da določba, ki je zahtevala dezinvesticijo sredstev Llyods Banking Group

(samo Lloyds Banking Group ima okoli 30 % vseh bančnih računov v Veliki Britaniji) z namenom ustvarjanja večje konkurenčnosti na trgu Velike Britanije, ni bila sprejeta v celotnem obsegu. Skladno s Pratley (2012) navaja, da so bili pri določenih točkah Vickersovega predloga storjeni kompromisi. Avtor izpostavlja, da je prvotna določba Vickersovega predloga zahtevala 4,06% količnik finančnega vzvoda (razmerje med lastniškim kapitalom in bruto sredstvi), ampak da se je ta določba zmanjšala na 3 %. Prosser (2011) navaja, da prvotne določbe Vickersovega predloga pri povečanju konkurence niso bile dovolj jasno zastavljene in da niso naslavliale količino povpraševanja na trgu po novem konkurentu na področju bančnega poslovanja s prebivalstvom. Oba avtorja vidita problem v omilitvi prvotnih določb Vickersovega predloga, kar je skladno z avtorjema Vina in Finch (2012), ki navajata, da je razlog zmanjševanja količnika finančnega vzvoda iz predlaganih 4,06 % na 3 %.

Ghosh in Patnaik (2012) v svoji študiji prideta do zaključka, da določbe Vickersovega predloga v zadostni meri ne zagotavljajo stabilnosti finančnega sistema. Avtorja skladno z Vina in Finch (2012) navajata, da je temu tako, ker Vickersov predlog ne omogoča regulatornim organom, da nadzorujejo in omejujejo količnik finančnega vzvoda.

Vina in Finch (2012) navajata, da so po oceni zakladnice Velike Britanije predvideni stroški implementacije Vickersovega predloga za Veliko Britanijo 7 milijard funtov na leto, predviden prihranek pa 9,5 milijard funtov letno. Wassall (2011) navaja, da so bile ocene zakladnice Velike Britanije narejene na podlagi modela, ki je primerjal prihodnje bilance večjih bank z in brez implementacije določb Vickersovega predloga za obdobje do leta 2019. Avtor navaja, da je Independent Commission on Banking (2011) postavila model, ki ni bil dovolj širok in da so zaradi tega podcenili dejanske stroške (ocenili so jih od 4 do 7 milijard funtov letno).

Kotlikoff (2012) navaja, da obstaja problem pri poslovanju bank, ki jih zajema regulatorna ograja znotraj njihovih finančnih skupin. Pravi, da obstaja problem pri koordinaciji vodstva finančnih skupin z neodvisnim vodstvom banke, kar lahko povzroči konfliktne situacije, zaradi katerih lahko utrpijo sinergije. Poleg tega avtor navaja, da Vickersov predlog regulatornim organom preveč pušča proste roke pri implementaciji določb. Poda primer, da lahko regulatorni organi sami določijo obvezno stopnjo sposobnosti absorpcije primarne izgube za določeno banko (med 17 % in 20 %) brez jasnih meril, kako to določiti.

Ambler in Saltiel (2011) navajata, da bodo banke, zajete znotraj regulatorne ograje, s težavo zbrale dovolj sredstev ob nepredvidljivem dogodku, kar bo lahko povzročilo destabilizacijo finančnega sistema. Kot razlog navajata pravno in funkcionalno ločitev bank od finančne skupine. Avtorja prav tako pravita, da Vickersov predlog ne določa dovolj jasne argumente, zakaj so bankam iz Velike Britanije predpisane višje kapitalske zahteve, kot je v zakonodaji Basel III. Avtorja navajata, da lahko višje kapitalske zahteve bankam povzročijo težave ob zmanjšanih donosih, kar lahko posledično povzroči destabilizacijo finančnega sistema.

Chow in Surti (2011) navajata, da je sicer pravna in funkcionalna ločitev bank od njihove finančne skupine potrebna za uspešno implementacijo določb Vickersovega predloga, ampak da je tovrstna ločitev v praksi težko optimalno izvedljiva. Navajata, da bo regulatornim organom v praksi težko ločiti med dovoljenimi in prepovedanimi aktivnostmi bank. Kot razlog navajata, da je v praksi težko določiti, kdaj se lahko izjemoma prepovedane aktivnosti izvajajo v obliki pomožnih aktivnosti.

Saltiel (2011) navaja, da Vickersov predlog vsebuje nove regulatorne določbe, ki ne rešuje jedro problematike, ki je povzročila zadnjo krizo v finančnem sektorju. Avtor trdi, da Vickersov predlog dodatno bremeni regulatorne organe, namesto da bi jim olajšal delo. Pravi da Vickersov regulatorni predlog ne naslavlja sistematično tveganje, nastalo zaradi pomanjkljivosti mednarodne regulacije, in da povečuje moralni hazard (navaja, da državne garancije na depozite ustvarjajo brezskrbnost pri varčevalcih glede tveganj, v katere se spušča njihova banka). V svoji analizi zaključuje, da stabilnost bank v Veliki Britaniji pred krizo niso ogrožale aktivnosti, ki jih Vickersova regulatorna ograja zajema, in da je glede na situacijo smotrnejše oblikovati predlog, ki bo temeljil na transparentnosti in povečanju konkurenčnosti. Zaključki Saltiel (2011) so skladni s sklepi European Banking Federation (2012), ki v svoji študiji ni našla dovolj močnih argumentov za implementacijo Vickersovega predloga. Zaključili so, da določbe omenjenega predloga ne bodo imele neposreden vpliv na znižanje sistematičnega tveganja oziroma ne bodo imele vpliv na stabilnost sistema v primeru nepredvidljivega dogodka. Svoje zaključke podpirajo z izsledki študije Altunbas, Manganelli in Marques-Ibanez (2011), ki je ugotovila, da poslovni model določene banke ne zagotavlja njeno stabilnost.

Iz pregledane literature je razvidno, da je na določenih točkah finančni lobi omilil Vickersov predlog in s tem potencialno zmanjšal njegovo učinkovitost. Razvidno je, da določbe glede dviga konkurenčnosti niso optimalno zastavljene (npr. vlada Velike Britanije je zavrnila določbo glede stopnje dezinvesticije sredstev Lloyds Banking Group) in da obstajajo odprta vprašanja glede ocenjenih regulatornih stroškov, ki jih bo Vickersov predlog prinesel. Pojavlja se tudi vprašanje, v kakšni meri Vickersov predlog naslavlja sistematično tveganje. Razviden je tudi moralni hazard, ki ga lahko Vickersov predlog povzroči z ustvarjanjem brezskrbnih varčevalcev. Prav tako je razviden problem konflikta interesov, ki ga lahko povzroči ločnica med vodstvom bank in njihovo finančno skupino. Vprašljivo je, kako učinkovito bodo lahko regulatorni organi v praksi določili, kdaj se lahko pomožne aktivnosti izvajajo. Razvidno je tudi, da Vickersov predlog na določenih točkah (npr. % absorpcije primarne izgube) ne določa jasne smernice regulatornim organom.

3.3 Volckerjev regulatorni predlog

Volckerjev regulatorni predlog je dodatek Dodd-Frankovi regulatorni reformi, ki je bila leta 2010 implementirana v ZDA. Dodd-Frankova regulatorna reforma je bila v ZDA sprejeta z namenom spodbujanja finančne stabilnosti, z namenom izboljšanja odgovornosti finančnih institucij, izboljšanja preglednosti finančnega sistema in za zaščito potrošnikov pred

nepoštenimi praksami finančnih institucij (Tarullo, 2012). Motivacija za implementacijo Volckerjevega regulatornega predloga leži v potrebi po regulatorni rešitvi za konflikte interesov, do katerih prihaja, ker trenutna regulacija dovoljuje finančnim institucijam kombiniranje posojilodjalskih aktivnosti, aktivnosti vzdrževanja trga in sprejemanja izdaje z aktivnostmi trgovanja na lasten račun (Chow & Surti, 2011).

Volckerjev predlog ne zahteva strukturne spremembe v samem finančnem sistemu. To ga loči od v predhodnih poglavjih omenjene regulacije Glass-Steagall iz leta 1933, s katero je velikokrat primerjan. Omenjena regulacija je temeljila na strukturnih spremembah v samem sistemu. Volckerjev predlog na drugi strani poskuša z omejevanjem aktivnosti institucij znotraj obstoječega sistema odpraviti problematiko konflikta interesov in s tem povečati stabilnost samega finančnega sistema. Zaradi predlaganih omejitev aktivnosti finančnih institucij je bil Volckerjev predlog tarča lobistov, ki so se trudili omiliti oziroma preprečiti njegovo implementacijo (Chow & Surti, 2011).

Ob implementaciji bo Volckerjev predlog veljal za vse finančne institucije iz ZDA ne glede na to, kje v svetu opravljajo posle. Za finančne institucije, ki niso iz ZDA, bo Volckerjev predlog veljal v primeru, če bodo poslovale z državljani ZDA oziroma če bodo opravljale aktivnosti na ozemlju ZDA (Whitehead, 2011).

Acharya, Cooley, Richardson, Sylla in Walter (2011) ter Duffie (2012) navajajo, da naj bi Volckerjev regulatorni predlog vseboval sledeče regulatorne zahteve glede aktivnosti finančnih institucij, ki imajo zavarovane depozite, in drugih organizacij, ki so povezane z omenjenimi institucijami:

- prepoved izvajanja tveganih aktivnosti na lasten račun in ne za svoje stranke,
- prepoved pridobitve ali ohranjanja lastniškega kapitala, partnerstva v skladu privatnega kapitala ter prepoved sponzoriranja sklada privatnega kapitala,
- prepoved aktivnosti, pri katerih bodo banke ustvarjale prihodke izključno iz naslova gibanja cen,
- prepoved aktivnosti, ki povzročajo nasprotja interesov med finančnimi institucijami in njihovimi strankami, povzročajo izpostavitve finančnih institucij visoko tveganim sredstvom oziroma sledenje visoko tveganim strategijam,
- prepoved udejstvovanja v visoko tveganih aktivnostih, ki ogrožajo varnost in trdnost finančne organizacije oziroma finančno stabilnost ZDA,
- dovoljene so svetovalne aktivnosti, usmerjene v sklade privatnega kapitala,
- dovoljeni so transakcijski posli, povezani z državnimi vrednostnimi papirji, s prevzemanjem izdaje v obsegu, ki ne presega kratkoročnih zahtev strank, in z zavarovalniškimi posli, ki so storjeni na račun zavarovalnice,
- dovoljene so trgovalne aktivnosti, povezane z zmanjševanjem tveganja finančne institucije v zvezi z dobrobitom strank,

- dovoljeno je off-shore trgovanje (trgovanje zunaj visoko obdavčenega območja) na lasten račun s strani institucij, ki imajo zavarovane depozite, a niso pod nadzorom ZDA.

Implementacija Volckerjeva predloga je sestavljena iz treh bistvenih delov. Prvi del vsebuje razlago agencijam, od katerih se pričakuje, da bodo znale ločiti dovoljene od prepovedanih aktivnosti. Razlikovanje med trgovanjem na lasten račun in med aktivnostmi, povezanimi z vzdrževanjem trga, bodo regulatorni organi po Volckerjevem predlogu ugotavljali na podlagi analiz trgovalnih strategij finančnih institucij. Pozornost bodo posvečali ugotavljanju, ali so finančne institucije pri trgovanju zasledovale kratkoročne dobičke brez posredniške vloge oziroma kontakta s strankami. Drugi del vsebuje zahtevo od finančnih institucij, da v svoje poslovanje implementirajo program, preko katerega bodo nadzorovale svoje aktivnosti in s tem skrbele, da bodo skladne z zakonom. Tretji del vsebuje poročanje finančnih institucij regulatornim organom in analiziranje podatkov s strani regulatornih organov. Podatki za analizo bodo zbrani na podlagi številnih kvantitativnih meritev, ki bodo v pomoč tako regulatornim organom kot samim finančnim institucijam, da prepoznajo tveganja in karakteristike prepovedanih aktivnosti ter da jih ločijo od dovoljenih aktivnosti (Turullo, 2012).

Financial Stability Oversight Council (2011) je opredelil sledeče kvantitativne meritve, ki se bodo izvajale v sklopu izvajanja Volckerjevega predloga:

- meritve na podlagi prihodkov,
- meritve na podlagi razmerja med prihodki in tveganjem (delež dobičkonosnih dni, VAR, Sharpov količnik),
- meritve, povezane z inventarjem (količnik obračanja zalog, staranje zalog),
- meritve, povezane s tokom strank (količnik trgovanja, sproženega s strani strank, razmerje med tokom strank in obračanjem zalog, razmerje med prihodki in tokom strank).

Banka, ki ima skupaj s povezanimi in hčerinskimi podjetji skupno več kot 5 bilijon dolarjev sredstev, je obvezana, da vsako četrletje regulatornim organom predloži poročila, povezana s trgovalnimi aktivnostmi. V mesečnih poročilih morajo banke predložiti izračune sledečih kvantitativnih mer: VaR, stres VaR, prekoračitev VaR, občutljivost dejavnika tveganja, celoviti izkaz poslovnega izida, poslovni izid portfelja, razlika med dobičkom in izgubo, število neprofitnih trgovalnih dni glede na celoviti izkaz poslovnega izida oziroma glede na poslovni izid portfelja, mere volatilitnosti portfelja in mere, povezane z inventarjem. Omenjene mere morajo banke izračunavati za vsak trgovalni dan. Poročila morajo podati najkasneje trideset dni po preteku meseca ter jih hraniti v arhivu najmanj 5 let (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Banke bodo morale izdelovati meritve, vezane na primerjavo prihodkov skozi čas ter na uporabo časovnih vzorcev in povprečij znotraj določenih industrij za prepoznavanje nenavadnih vzorcev, ki odražajo tveganje za trgovalne enote banke (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Banke bodo morale prikazati celoviti izkaz poslovnega izida, izračunan na podlagi podatkov, ki odražajo vrednost sredstev trgovalne enote (*cene, pod katerimi so bila ta sredstva kupljena oziroma prodana*). V izračunu se morajo upoštevati vse pristojbine, dividende in obresti iz naslova trgovalnih aktivnosti (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Banke bodo morale prikazati poslovni izid portfelja, ki ga predstavlja dobiček ali izguba sredstev trgovalnih enot. Mera odraža zvišanje oziroma znižanje tržne vrednosti trgovalnih enot. Razlika med dobičkom in izgubo vsebuje prihodke, ki jih generira trgovalna enota iz naslova zaračunavanja višjih cen kupcem, kot jih trgovalna enota plačuje za primerljive instrumente (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Omenjene meritve bodo regulatornim organom omogočale, da zaznajo nenavadna gibanja, povezana s prihodki, ki bi nakazovala, da prihaja do kršenja zakonodaje (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

VaR in stres VaR označujeta odstotek mere prihodnje izgube vrednosti portfelja za določeno obdobje pod določenimi pogoji. VaR naj bi tekom trgovalnega dneva odražal izgubo manj kot 1 % časa. VaR prekoračitev predstavlja razliko med VaR in poslovnim izkazom portfelja (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Občutljivost dejavnika tveganja meri spremembe v izkazih poslovnega izida trgovalnih enotah, ki se pričakujejo ob spremembi dejavnikov tveganja (dejavniki tveganja so tržne spremenljivke, ki so pomemben vir dobičkonosnosti in tveganja trgovalne enote) (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Volatilnost celovitega poslovnega izkaza in volatilnost poslovnega izkaza portfelja bodo banke morale izračunati kot standardni odklon celovitega poslovnega izkaza za določeno obdobje. Banke bodo morale omenjeni meri izračunavati za obdobje tridesetih, šestdesetih in devetdesetih dni (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Banke bodo morale neprofitne trgovalne dneve izračunavati na podlagi celovitega poslovnega izkaza za obdobje tridesetih, šestdesetih in devetdesetih dni (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Mere, povezane s tveganjem inventarja, bodo banke morale izračunati kot količino tveganja, povezano z inventarjem trgovalne enote v določenem časovnem obdobju za trideset, šestdeset oziroma devetdeset dni. Staranje inventarja bodo morale trgovalne enote beležiti posebej za sredstva ter za obveznosti (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Meritve, povezane s tokom strank, bodo kazale, če trgovalna enota ohranja pozicije ter tveganja, ki na kratek rok presegajo razumna pričakovanja strank, od katerih je tudi odvisen tok strank. Izvajal se bo tudi nadzor nad prepovedanimi spodbudami k plačam trgovalcem (ki bodo izvajali aktivnosti trgovanja na lasten račun). Izvajala se bo temeljita analiza plač in spodbud v trgovalnih enotah (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Volckerjev predlog navaja, da obstajajo praktični izzivi med razlikovanjem dovoljenih aktivnosti vzdrževanja trga od prepovedanih aktivnosti trgovanja na lasten račun. Ločevanje med omenjenima vrstama aktivnosti naj bi bilo še posebej težavno pri obdobjih večje volatilnosti trga (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Banke morajo vzpostaviti program za vodenje notranje evidence, ki bo podrobno pokrival trgovalne aktivnosti vsake trgovalne enote posebej. Notranje evidence bodo predmet neodvisne revizije. Višji in srednji menedžment bo odgovoren za vsebino evidenc ter za učinkovitost implementacije Volckerjevih predpisov (Commodity Futures Trading Commission, 2012). Banke morajo jasno identificirati svoje trgovalne račune, sestavo trgovalnih enot in objaviti podrobno organizacijsko strukturo, ki bo kazala, kdo je odgovoren za določeno trgovalno enoto (transparentnost poslovanja) (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Vsaka trgovalna enota mora imeti opis poslovne misije in obsežni opis strategij ter poslovnega modela, ki bo opisoval, kako točno bo posamezna trgovalna enota ustvarjala prihodke, kakšne trgovalne strategije in trgovalne instrumente bo posamezna trgovalna enota uporabljala, vrsto strank, s katerimi bodo poslovali in kako bodo z njimi poslovali. Prav tako bodo morali predstaviti spodbude plačil za zaposlene vsake trgovalne enote posebej. Vsaka trgovalna enota mora obvestiti in podučiti vsakega trgovalca o novih Volckerjevih predpisih in omogočiti vsakemu trgovalcu, da trguje pod novimi predpisi (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Commodity Futures Trading Commission (2012) navaja, da mora za vsako trgovalno enoto banka podrobno opisati tveganje s posamezno trgovalno enoto, ki mora vsebovati:

- kako menedžment določa trgovalno strategijo trgovalni enoti,
- kakšne vrste tveganja bo morala zasledovati trgovalna enota, da bo zasledovala svojo poslovno misijo in strategije,
- kako bo tovrstna tveganja merila,
- razlago, zakaj so tovrstna tveganja primerna za doseganje poslovne misije in zasledovanje strategij.

Commodity Futures Trading Commission (2012) navaja, da mora vsaka trgovalna enota implementirati mere, s katerimi bodo s pomočjo različnih finančnih instrumentov zmanjšali trgovalna tveganja:

- opisati način, s katerim bodo banke opredelile kako bo menedžment nadziral tveganje trgovalnih,
- navesti instrumente in strategije, ki jih bo uporabljala posamezna trgovalna enota pri zmanjševanju tveganja določenih pozicij oziroma portfelja.

Banke morajo sproti beležiti kršitve Volckerjevih predpisov in nemudoma po zapisu urgirati za njihovo sanacijo. Za vsako izmed kršitev morajo banke imeti za vsako trgovalno enoto predpisan način sanacije (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Neodvisna revizija se mora izvajati najmanj enkrat v dvanajstih mesecih. Revizija bo ugotavljala primernost in učinkovitost implementacije Volckerjevih predpisov (Commodity Futures Trading Commission, 2012).

Naylor (2012) navaja, da je v ZDA v letu 2012 poslovalo 7.181 bank, ki imajo zavarovane depozite, in da ob implementaciji Volckerjeva zakonodaja ne bo vplivala na poslovanje 7.175 od 7.181 omenjenih bank. Avtor navaja, da aktivnosti šestih bank predstavljajo okoli 88 % vsega prometa, izvedenega s trgovanjem na lasten račun, ki bi ga omejeval Volckerjev predlog, kar pomeni, da Volckerjev predlog ob implementaciji ne bo vplival na poslovanje velike večine bank v ZDA.

Schmidt in Mattingly (2012) navajata, da je bil Volckerjev predlog sprejet z zadržki s strani stroke in da ga je finančni lobi označil kot zakonodajo, katere edini pomen je zadušitev javnih protestov, ki so nastali zaradi trenutne finančne krize.

Eisinger (2012) navaja, da je finančni lobi preprost začetni Volckerjev koncept napihnil v 530 strani dolg pravni dokument, ki je preveč kompleksen in nejasno zastavljen. Silver (2012) navaja, da je bilo ob vložitvi Volckerjevega predloga v razpravo podano več kot 16.000 komentarjev na predlog, ki so rezultirali k omilitvi prvotnega predloga.

Carpenter in Murphy (2010) opozarjata, da je bil Volckerjev predlog že v prvotni verziji na nekaterih točkah nejasno zastavljen. Avtorja izpostavljata, da je bilo takrat potrebno jasneje obravnavati aktivnosti zavarovalništva. Prav tako izražata dvom o smotrnosti omejevanja investicij v sklade privatnega kapitala.

Kljub temu da Johnson in Stiglitz (2012) podpirata Volckerjev predlog, skladno z Eisinger (2012) in Calabresi (2012) navajata, da je Volckerjev predlog preveč kompleksno zastavljen. Pravita, da lahko ob primerni implementaciji poveča transparentnost poslovanja finančnih institucij (izniči fiktivne transakcije, narejene z namenom vzdrževanja trga) in prepreči destabilizacijo celotnega trga ob nepredvidljivih dogodkih v določenih finančnih institucijah.

Thakor in Simon (2012) navajata, da bo imel Volckerjev predlog, ki poskuša zmanjšati količino kompleksnih trgovalnih aktivnosti s strani finančnih institucij, ravno obratni učinek,

saj se bodo finančne institucije omejitvam regulacije poskušale izogniti s še bolj kompleksnim trgovanjem. To je skladno z zaključki Sekar (2012), ki navaja, da se lahko finančne institucije z nekaj spretnosti izognejo omejitvam Volckerjevega predloga. Sekar (2012) navaja, da imajo finančne institucije bilance, ki so sestavljene iz mnogih kompleksnih finančnih instrumentov, s katerimi se lahko po definiciji izognejo opredelitvi trgovanja na lasten račun, ki ga Volckerjev predlog prepoveduje. Izpostavlja, da bo v praksi regulatorjem težko izvedljivo prepoznati trgovalno aktivnost, ki je bila izvedena zaradi zmanjševanja tveganja, oziroma tisto, ki je bila izvedena zaradi izogibanja Volckerjevih omejitev.

Sklepi Sekar (2012) in Thakor ter Simon (2012) so skladni s Chatterjee (2012), ki prav tako navaja, da je Volckerjev poskus ločevanja aktivnosti, ki so povezane z vzdrževanjem trga in s trgovanjem za lasten račun, v praksi izredno težko implementirati. Navaja, da se lahko posamezne aktivnosti v praksi preoblikujejo oziroma na novo opredelijo, še preden začne regulacija dejansko veljati.

Fink (2012) opozarja na isti problem. Ugotavlja, da je Volckerjeva predlagana metoda (analiziranje in klasificiranje posameznih transakcij, uvajanje načina merjenja tveganja in trgovalnih aktivnosti) za prepoznavanje prepovedanih aktivnosti stroškovno in časovno neprimerna. Iz istega razloga Acharya, Cooley, Richardson, Sylla in Walter (2011) navajajo, da omejitve Volckerjevega predloga na dolgi rok ne bodo preprečile finančnim institucijam, da izvajajo iste visoko tvegane aktivnosti kot pred implementacijo predloga. Avtorji navajajo, da so pred krizo finančne institucije jemale posojila na dolgi rok, za katera niso imele dovolj kapitala za kritje. Admati in Pfleiderer (2012) navajata, da Volckerjev predlog sam po sebi ne ponuja optimalne rešitve za stabilizacijo finančnega sistema, ker ne obravnava problematiko visokih vzvodov, s katerimi finančne institucije prevzemajo nase visoka tveganja zavoljo hitrih dobičkov.

Duffie (2012) skladno z zaključki Fink (2012), Kakouris in Balassi (2011), Brown (2011) ter Schmidt in Mattingly (2012) navaja, da bo ob implementaciji Volckerjev predlog zmanjšal kapaciteto finančnih institucij, da izvajajo aktivnosti vzdrževanja trga. Ugotavlja, da se bodo povišali stroški posojanja, zbiranja kapitala, investiranja in pridobivanja likvidnosti. Zaključuje, da bodo zaradi neizpolnjenih potreb po vzdrževanju trga te aktivnosti pričele izvajati institucije, ki niso povezane z bankami, kar naj bi povečalo nepredvidljivost trga in zmanjšalo njegovo stabilnost.

European Banking Federation (2012) navaja, da strukturne mere v Volckerjevem predlogu ne rešujejo problematiko izpostavitve finančnih institucij nepotrebemu tveganju. Navaja, da omejitve predloga zmanjšujejo heterogenost bančnih struktur, kar negativno vpliva na stabilnost finančnega sistema.

Kay (2010) navaja, da je sicer zaježitev trgovanja na lasten račun s strani finančnih institucij, kot jo predlaga Volcker, nujna za stabilizacijo finančnega okolja. Ob tem opozarja, da je v

praksi izredno težko prepoznati trgovalne aktivnosti, ki so bile opravljane s strani finančnih institucij z namenom lastnega profita. Kot boljšo rešitev ponuja model ozkega bančništva.

Iz pregledane literature je razvidno, da trgovanje na lasten račun s strani finančnih institucij ogroža stabilnost finančnega sistema in da je potrebna regulacija, ki bo omenjeno problematiko odpravila. Večina obravnavanih avtorjev se strinja, da je Volckerjev predlog zastavljen preveč kompleksno in da obstajajo resna vprašanja o njegovi učinkovitosti v praksi. Večina obravnavanih avtorjev meni, da bo regulatornim organom kljub predlaganim kvantitativnim meritvam v praksi težko ločevati med prepovedanimi in dovoljenimi aktivnostmi. Večina obravnavanih avtorjev navaja, da se bodo finančne institucije omejitvam Volckerjevega predloga poskušale izogniti z izvajanjem kompleksnih trgovalnih aktivnosti, ki jih omenjene kvantitativne meritve ne bodo prepoznale. Chow in Surti (2011) navajata, da bodo omejitve Volckerjevega predloga premestile občutno količino tveganja v sektor senčnega bančništva in s tem povečale nevarnost, da ob nepredvidljivih dogodkih na trgu omenjeno nenadzirano tveganje destabilizira celoten finančni sistem. Obravnavani avtorji so enotni v mnenju, da bo omenjena regulacija znižala likvidnost na trgu. Iz omenjenih razlogov sklepam, da Volckerjev predlog v sedanjih obliki ne ponuja optimalno rešitev za povečanje stabilnosti finančnega sistema. Obravnavati bi se morala kompleksnost samega predloga in iz njega bi se morale izločiti vse nejasnosti. Ločevanje prepovedanih od dovoljenih aktivnosti v praksi bi se moralo opredeliti na takšen način, da bi se rešil problem premeščanja tveganja v sektor senčnega bančništva in potencialne ogrožitve stabilnosti finančnega sistema. Prav tako bi se morali obravnavati potencialni regulatorni stroški znižanja likvidnosti na trgu in znižanja konkurenčnosti finančnih institucij iz ZDA. Skladno s tem bi se moral predlog prilagoditi. Volckerjev predlog tudi ne obravnava problematike visokih finančnih vzvodov, s katerimi finančne institucije prevzemajo visoka tveganja nase in s tem ogrožajo stabilnost finančnega sistema.

3.4 Primerjava Liikanenovega, Vickersovega in Volckerjevega predloga

Povod za nastanek tako Vickersovega kot Volckerjevega ter Liikanenovega predloga leži v trenutni globalni finančni krizi, ki je regulatorne organe prisilila, da posodobijo in preoblikujejo dosedanje regulacije. Osnovni namen vseh treh predlogov je dolgoročno povečati stabilnost finančnega sistema preko regulatornih ukrepov omejevanja bančnih aktivnosti. Osnovni cilj vseh treh predlogov je zajezitev trenutne finančne krize in preprečitev nastanka podobne krize v prihodnosti. V tabeli 1 sem prikazal razlike, ki sem jih ocenil za ključne med omenjenimi predlogi. Na ta način bodo bolj razvidne razlike v pristopu regulatorjev pri doseganju zgoraj omenjenega namena.

Tabela 1: Prikaz ključnih razlik med Volckerjevim, Vickersovim in Liikanenovim regulatornim predlogom

	Volckerjev predlog	Vickersov predlog	Liikanenov predlog
Ključne točke zakonodaje	fokus na prepoved trgovanja finančnih institucij na lasten račun in na sponzoriranje in udejstvovanje finančnih institucij v skladih privatnega kapitala	fokus na postavitve regulatorne ograje med banko in njeno finančno institucijo in na povečanje sposobnosti bank, da utrpijo izgube	fokus na ločitev tveganih aktivnosti na ločen pravni subjekt z namenom zaščite sredstev depozitarjev ter na sanacijske plane bank
Finančne institucije, ki jih bo zakonodaja zajemala	vse finančne institucije iz ZDA ne glede na to, kje v svetu omenjene organizacije opravljajo posle, in finančne institucije, ki niso iz ZDA, a bodo poslovale z državljanji ZDA oziroma bodo opravljale aktivnosti na ozemlju ZDA	banke, ki poslujejo v Veliki Britaniji	banke, ki imajo sedež znotraj Evropskega ekonomskega območja
Čas implementacije zakonodaje	začetek implementacije leta 2013, dokončna implementacija leta 2019	začetek implementacije leta 2013, ciljna implementacija do leta 2015, dokončni rok za implementacijo leta 2019	implementacija bo potekala vzporedno z drugimi predlogi do leta 2019
Kapitalske rezerve	ne določajo finančnim institucijam mere glede minimalnih kapitalskih rezerv	večje banke bodo morale imeti 10 % minimalnih kapitalskih rezerv in med 17% in 20% stopnjo sposobnosti absorpcije primarnih izgub	predlog dopolnjuje Baselski predlog z vidika kapitalskih rezerv z dodatnimi kazalniki za nepremičninska posojila (bolj robustne uteži tveganja)
Pravno zahtevana struktura finančnih institucij	finančne institucije morajo biti pravno ločene od subjektov, ki opravljajo aktivnosti, ki jih Volckerjev predlog prepoveduje	banke, ki jih zajema regulatorna ograja, so lahko del finančne skupine, v kateri se drugi pravno in funkcionalno ločeni subjekti ukvarjajo z aktivnostmi, ki jih prepoveduje Vickersov predlog	ločevanje določenih tveganih trgovalnih aktivnosti v ločen pravni subjekt, ki se ne bo smel financirati iz sredstev depozitarjev
Pravne zahteve po dezinvesticiji	vse banke morajo do leta 2015 odpraviti dezinvesticijo sredstev iz skladov privatnega sklada	dezinvesticija sredstev Lloyds Banking Group do jeseni leta 2013, s katero bo subjekt, ki bo nastal zaradi dezinvesticije, imel na trgu vsaj 6% delež vseh odprtih bančnih računov v Veliki Britaniji	poročilo ne podaja dodatnih zahtev po dezinvesticiji

Vir: European Banking Federation (2012)

4 EMPIRIČNA ANALIZA LIIKANENOVEGA, VICKERSOVEGA IN VOLCKERJEVEGA PREDLOGA

Empirično analizo sem izvedel na podlagi podatkov World Bank (2012). Analiziral sem regulatorno stanje bančnih omejitev znotraj Evropskega ekonomskega območja, Velike Britanije in ZDA v letih 2007 in 2011. Osredotočil sem se na štiri bančne aktivnosti, in sicer na aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, aktivnosti, povezane z nepremičninami, in aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih.

Regulatorne omejitve zgoraj naštetih aktivnosti sem kategoriziral na sledeči način:

- dovoljen celoten obseg aktivnosti na neomejen način (regulacija na nikakršen način ne omejuje obseg ali izvajanje določene aktivnosti),
- celoten obseg aktivnosti na omejen način (regulacija finančni instituciji dovoljuje celoten obseg določene aktivnosti, vendar pod pogojem, da se izvajajo v pravno ločenih subjektih),
- omejen obseg aktivnosti na omejen način (regulacija finančni instituciji omejuje obseg določene aktivnosti ter predpisuje, da jo je potrebno izvajati v pravno ločenih subjektih; npr. dovoljuje izvajanje samo določenih aktivnosti s samo določenimi vrednostnimi papirji v samo pravno ločenih subjektih),
- prepovedane aktivnosti (regulacija na nikakršen način ne dovoljuje izvajanje aktivnosti).

Statistično značilnost podatkov sem ugotavljal s pomočjo chi-kvadrat testa. Chi-kvadrat test kaže ali se v analiziranem vzorcu pojavljajo statistično pomembne razlike med spremenljivkami. Omenjen test mi bo omogočal posploševanje iz reprezentativnega vzorca na osnovno množico. To posploševanje je možno, kadar se v vzorcu pojavljajo statistično pomembne razlike, pomeni kadar stopnja tveganja za posplošitev ni večja od 5 %. Chi-kvadrat test primerja dejanske in pričakovane frekvence. (Social Statistics, 2014)

Izračune za chi-test sem izvedel s pomočjo računalna na spletni strani Social Statistics.

4.1 Empirična analiza Liikanenovega predloga

4.1.1 Analiza omejitev bančnih aktivnosti znotraj Evropskega ekonomskega območja leta 2007 in leta 2011

Analizo bančnih aktivnosti znotraj Evropskega ekonomskega območja za leti 2007 in 2011 sem naredil na podlagi podatkov iz petintridesetih evropskih držav, ki sem jih dobil s strani World Bank (2012). Seznam analiziranih evropskih držav je v prilogi 1. Osredotočil sem se na analiziranje razporeditve regulatornih bančnih omejitev po omenjenih evropskih državah v letu 2007 in letu 2011.

Leta 2007 je v analiziranih državah Evropskega ekonomskega območja regulacija v 57 % dovoljevala bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z vrednostnimi papirji na neomejen

način. V 37 % je regulacija bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, v celotnem obsegu na omejen način, v 6 % pa je regulacija bankam dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način. V analiziranih državah leta 2007 znotraj Evropskega ekonomskega območja ni obstajala regulacija, ki bi bankam prepovedala aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji.

Leta 2011 je znotraj Evropskega ekonomskega območja regulacija v 94 % analiziranih držav bankam dovoljevala izvajanje celotnega obsega aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na neomejen način. V 3 % je regulacija bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, v celotnem obsegu na omejen način, v 3 % pa je regulacija bankam dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način. V analiziranih državah leta 2011 znotraj Evropskega ekonomskega območja ni obstajala regulacija, ki bi bankam prepovedala aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji.

Kot je razvidno iz tabele 18 v prilogi 2, je chi-kvadrat test enak 13,433 s petimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,0196, kar kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.

Leta 2007 je regulacija v 3 % analiziranih držav Evropskega ekonomskega območja v letu 2007 bankam dovoljevala sodelovanje v zavarovalniških aktivnostih v celotnem obsegu na neomejen način. V 25,5 % primerov je regulacija bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, v celotnem obsegu na omejen način. V 48,5 % primerov je regulacija bankam dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način, v 23 % primerov pa je tovrstne aktivnosti prepovedovala.

V letu 2011 je regulacija v 3 % analiziranih držav znotraj Evropskega ekonomskega območja bankam dovolila sodelovanje v zavarovalniških aktivnostih v celotnem obsegu na neomejen način. V 59 % primerov je regulacija dovoljevala bankam aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, v celotnem obsegu na omejen način. V 20,5 % primerov je regulacija bankam dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način, v 17,5 % primerov pa je tovrstne aktivnosti prepovedovala.

Kot je razvidno iz tabele 19 iz priloge 2, je chi-kvadrat test enak 8,555 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,02862, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.

Leta 2007 je v 29 % analiziranih držav EEA obstajala regulacija, ki je dovoljevala izvajanje celotnega obsega bančnih aktivnosti, ki so vezane z nepremičninami na neomejen način. V 20 % držav je obstajala regulacija, ki je dovoljevala bankam aktivnosti, povezane z nepremičninami, v celotnem obsegu na omejen način. V 20 % primerov je regulacija bankam

dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način in v 31 % primerov je tovrstne aktivnosti prepovedovala.

Leta 2011 je v 21 % analiziranih držav EEA obstajala regulacija, ki je dovoljevala bančne aktivnosti, povezane z nepremičninami, v celotnem obsegu na neomejen način. V 35 % držav je obstajala regulacija, ki je bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z nepremičninami, v celotnem obsegu na omejen način. V 23,5 % primerov je regulacija bankam dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način in v 20,5% primerov je tovrstne aktivnosti prepovedovala. Pri omenjenih podatkih moram izpostaviti, da so narejeni na podlagi analize štirintridesetih držav, ker podatki za Nemčijo niso bili na voljo.

Kot je razvidno iz tabele 20 iz priloge 2, je chi-kvadrat test enak 2,651 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,09153, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.

Leta 2007 je v 11 % analiziranih držav EEA regulacija dovoljevala celoten obseg aktivnosti bank na neomejen način v zvezi z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih. V 63 % primerov je regulacija bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na omejen način. V 23 % primerov je regulacija bankam dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način, v 3 % primerov pa jih je prepovedovala.

Leta 2011 je v 21 % analiziranih držav EEA regulacija dovoljevala celoten obseg aktivnosti bank na neomejen način v zvezi z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih. V 45 % primerov je regulacija dovoljevala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na omejen način. V 34 % primerov je regulacija dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način. V letu 2011 ni obstajala regulacija, ki bi bankam prepovedovala tovrstne aktivnosti. Moram izpostaviti, da so za leto 2011 manjkali podatki iz šestih evropskih držav (Danska, Estonija, Irska, Islandija, Norveška in Rusija), tako da je bila analiza za leto 2011 narejena na podlagi devetindvajsetih evropskih držav.

Kot je razvidno iz tabele 21 iz priloge 2, je chi-kvadrat test enak 3.539 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,08310, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope.

4.1.2 Analiza sprememb, ki jih bo prinesel Liikanenov predlog

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah EEA prevladovala (v 94 % primerov) regulacija, ki je v celotnem obsegu dovoljevala bankam

izvajanje aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na neomejen način. Po analizi Liikanenovega predloga lahko zaključim, da se bo ob implementaciji omenjenega predloga to spremenilo, saj bo pod omenjenim predlogom bankam znotraj Evropskega ekonomskega območja dovoljeno izvajanje aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Pod Liikanenovim predlogom bo bankam znotraj Evropskega ekonomskega območja dovoljeno izvajanje aktivnosti, povezanih s SIV konstrukti (angl. structured investment vehicles), aktivnosti, ki nosijo občutna kreditna tveganja, povezana s skladi privatnega kapitala, in aktivnosti investicij privatnega kapitala samo v ločenem pravnem subjektu, ki se ne bo smel financirati iz depozitov.

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah EEA prevladovala (v 59 % primerov) regulacija, ki je bankam v celotnem obsegu dovoljevala izvajanje aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, na omejen način. Po analizi Liikanenovega predloga lahko zaključim, da bo tudi po implementaciji omenjenega predloga stanje ostalo isto, saj Liikanenov predlog ne določa nobene nove omejitve na področju zavarovalništva.

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah EEA prevladovala (v 35 % primerov) regulacija, ki je bankam dovolila izvajanje aktivnosti, povezanih z nepremičninami, v celotnem obsegu na omejen način. Po analizi Liikanenovega predloga lahko zaključim, da bo po implementaciji omenjenega predloga regulacija dovoljevala bankam aktivnosti, povezane z nepremičninami, v omejenem obsegu na neomejen način, saj se bodo lahko izvajale tako v depozitnem kot v ločenem pravnem subjektu, ampak bodo omejene v obsegu. Obseg tovrstnih aktivnosti bo omejen z vidika količine nepremičninskih posojil.

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah EEA prevladovala (v 45 % primerov) regulacija, ki je bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na omejen način. Po analizi Liikanenovega poročila lahko zaključim, da bo po implementaciji omenjenega predloga regulacija dovoljevala bankam aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na neomejen način, saj omenjen predlog bankam ne določa dodatnih omejitev z vidika omenjenih aktivnosti.

4.2 Empirična analiza Vickersovega predloga

4.2.1 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Veliki Britaniji leta 2007 in leta 2011

Osredotočil sem se na analiziranje razporeditve regulatornih omejitev bank v Veliki Britaniji v letu 2007 in letu 2011 z vidika štirih aktivnosti, in sicer regulatornih omejitev, povezanih z vrednostnimi papirji, zavarovalništvom, nepremičninami in glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih. Podatke za analizo sem dobil iz vprašalnika, izvedenega s strani World

Bank (2012). Za tovrstno analizo sem se odločil, ker bom lahko na njeni podlagi razbral spremembe, ki jih bo Vickersov predlog prinesel na podlagi omenjenih bančnih aktivnosti.

Osredotočil sem se na analizo, ali je regulacija pri izvajanju naštetih aktivnosti v letu 2007 in v letu 2011 dovolila izvajanje celotnega obsega aktivnosti na neomejen način, ali je dovolila izvajanje celotnega obsega aktivnosti z omejitvami, ali je dovolila izvajanje omejenega obsega aktivnosti na omejen način oziroma ali pa je prepovedovala izvajanje celotnega obsega aktivnosti.

Po analizi podatkov s strani World Bank (2012) lahko razberem, da je leta 2007 in leta 2011 v Veliki Britaniji regulacija dovoljevala bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z vrednostnimi papirji, nepremičninami in glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih na neomejen način. Leta 2007 je v Veliki Britaniji regulacija dovoljevala bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z zavarovalništvom na neomejen način. Leta 2011 je v Veliki Britaniji regulacija postala bolj omejevalna, saj je dovoljevala bankam izvajanja celotnega obsega aktivnosti z zavarovalništvom na omejen način.

4.2.2 Regulatorno stanje pred implementacijo Vickersovega predloga v Evropi

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah Evrope prevladovala (v 94 % primerov) regulacija, ki je v celotnem obsegu dovoljevala bankam izvajanje aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, na neomejen način. Omenjena regulacija je bila leta 2011 prisotna tudi v Veliki Britaniji. Po analizi Vickersovega predloga s strani Independent Commission on Banking (2011) lahko zaključim, da se bo ob implementaciji Vickersovega predloga to spremenilo, saj bo pod Vickersovim predlogom bankam v Veliki Britaniji dovoljeno izvajanje aktivnosti v omejenem obsegu na omejen način. Pod Vickersovim predlogom bo bankam v Veliki Britaniji, ki bodo zajete znotraj regulatorne ograje, prepovedano trgovanje oziroma ustvarjanje izvedenih finančnih instrumentov, zaradi katerih bi se ustvarila tveganja, ki bi lahko ogrozila njihovo stabilnost. Prav tako bo Vickersov predlog bankam iz Velike Britanije, ki bodo zajete znotraj regulatorne ograje prepovedoval aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, na sekundarnem trgu.

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah Evrope prevladovala (v 59 % primerov) regulacija, ki je bankam v celotnem obsegu dovoljevala izvajanje aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, na omejen način. Omenjena regulacija je bila leta 2011 prisotna tudi v Veliki Britaniji. Po analizi Vickersovega predloga s strani Independent Commission on Banking (2011) lahko zaključim, da bo tudi po implementaciji omenjenega predloga regulacija dovoljevala bankam v celotnem obsegu aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, na omejen način, saj bodo banke morale izvajati zavarovalniške aktivnosti v pravno in funkcionalno ločenih hčerinskih družbah. Zavarovalnice bodo sicer lahko brez omejitev vlagale svoja sredstva v banke, zajete znotraj regulatorne ograje.

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah Evrope prevladovala (v 31 % primerov) regulacija, ki je bankam prepovedovala izvajanje aktivnosti, povezane z nepremičninami. V Veliki Britaniji je leta 2011 vladala regulacija, ki je bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z nepremičninami, v celotnem obsegu na neomejen način. Po analizi Vickersovega predloga s strani Independent Commission on Banking (2011) lahko zaključim, da bo tudi po implementaciji omenjenega predloga regulacija dovoljevala bankam aktivnosti, povezane z nepremičninami, v celotnem obsegu na neomejen način, saj Vickersov predlog bankam ne določa dodatne omejitve z vidika omenjenih aktivnosti.

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v analiziranih državah Evrope prevladovala (v 45 % primerov) regulacija, ki je bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na omejen način. V Veliki Britaniji je leta 2011 vladala regulacija, ki je bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na neomejen način. Po analizi Vickersovega predloga s strani Independent Commission on Banking (2011) lahko zaključim, da bo tudi po implementaciji omenjenega predloga regulacija dovoljevala bankam aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na neomejen način, saj Vickersov predlog bankam ne določa dodatne omejitve z vidika omenjenih aktivnosti.

4.3 Empirična analiza Volckerjevega predloga

4.3.1 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v ZDA leta 2007 in leta 2011

Osredotočil sem se na analizo razporeditve regulatornih omejitev bank v ZDA v letu 2007 in letu 2011 z vidika štirih aktivnosti, in sicer regulatornih omejitev, povezanih z vrednostnimi papirji, zavarovalništvom, nepremičninami in glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih. Podatke za analizo sem dobil s strani World Bank (2012).

Po analizi podatkov s strani World Bank (2012) lahko zaključim, da je leta 2007 v ZDA regulacija bankam dovoljevala izvajanje celotnega obsega aktivnosti z vrednostnimi papirji na omejen način, leta 2011 pa se je omenjena regulacija poostrila, tako da je bankam dovoljevala izvajanje omejenega obsega aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na omejen način. Leta 2007 in leta 2011 je v ZDA regulacija dovoljevala bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z zavarovalništvom na omejen način. Leta 2007 in leta 2011 je v ZDA regulacija bankam prepovedovala aktivnosti, povezane z nepremičninami. Leta 2007 je v ZDA regulacija dovoljevala bankam izvajanje omejenega obsega aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, na omejen način, leta 2011 pa se je omenjena regulacija omilila, tako da je bankam dovoljevala izvajanja celotnega obsega aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, na neomejen način.

4.3.2 Analiza omejitev bančnih aktivnosti na globalni ravni leta 2007 in leta 2011

Poskušal sem ugotoviti, ali je v analiziranih letih obstajala prevladujoča regulacija glede omejevanja bančnih aktivnosti na področju ZDA oziroma na globalni ravni. Za primerjavo regulatornega stanja v ZDA in na globalni ravni sem se odločil, ker kot navaja Chatterjee (2012), postaja finančni sistem vse bolj globalno povezan in posledice, ki jih bo implementacija Volckerjevega predloga prinesla, se bodo čutile globalno. Navedki Chatterjee so skladi z zaključki študije European Banking Federation (2012), ki navaja, da bo implementacija v G-20 državah sprožila vrsto regulatornih ukrepov, ki bodo s ciljem povečanja stabilnosti finančnega sistema bolj strogo omejevali bančne aktivnosti. Študija zaključuje, da bo zato implementacija Volckerjevega predloga imela vpliv na globalni finančni sistem. Zaradi tega se mi zdi smotrno primerjati regulacijo pred in po implementaciji Volckerjevega pravila v ZDA in na globalni ravni.

Analizo sem naredil na podlagi podatkov World Bank (2012), in sicer za države Azije, Afrike, Evrope ter Severne, Srednje in Južne Amerike. Na globalni ravni sem analiziral bančne aktivnosti v petindevetdesetih državah z namenom ugotavljanja stanja pred implementacijo Volckerjevega predloga.

4.3.3 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Aziji leta 2007 in leta 2011

Analizo bančnih aktivnosti v Aziji za leti 2007 in 2011 sem naredil na podlagi podatkov iz dvajsetih azijskih držav, ki sem jih dobil s strani World Bank (2012). Seznam analiziranih azijskih držav je v Prilogi 1.

Tabela 2: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Vrednostni papirji 2007	Vrednostni papirji 2011
Celoten obseg na neomejen način	47%	42%
Celoten obseg na omejen način	21%	26,5%
Omejen obseg na omejen način	11%	26,5%
Prepovedana aktivnost	21%	5%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve, povezane z vrednostnimi papirji, v analiziranih državah v Aziji omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 2, se je zmanjšala regulacija, ki je prepovedovala bankam aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, iz 21% leta 2007 na 5 % leta 2011,. Posledično se je iz 11 % leta 2007 na 26,5 % leta 2011 povečal odstotek

držav, v katerih regulacija dovoljuje bankam omenjene aktivnosti v omejenem obsegu in na omejen način.

Iz podatkov iz tabele 2 ne morem podati zaključka o prevladujoči regulaciji glede aktivnosti, ki so povezane z vrednostnimi papirji v analiziranih državah Azije v letu 2011. Kljub temu je razvidno, da je leta 2011 v 68,5% primerov regulacija v analiziranih državah Azije dovoljevala bankam celoten obseg aktivnosti z vrednostnimi papirji. Tukaj moram opomniti, da se je pri omenjenih 68,5 % regulacija razdelila na dva dela, in sicer na regulacijo, ki je dovoljevala celoten obseg izvajanja aktivnosti z vrednostnimi papirji na neomejen način (v 42 % primerov), in na regulacijo, ki je dovoljevala celoten obseg izvajanja aktivnosti z vrednostnimi papirji na omejen način (v 26,5 % primerov).

Kot je razvidno iz tabele 22 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 3,256 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,08604, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.

Tabela 3: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Zavarovalništvo 2007	Zavarovalništvo 2011
Celoten obseg na neomejen način	5%	5%
Celoten obseg na omejen način	16%	32%
Omejen obseg na omejen način	47%	42%
Prepovedana aktivnost	32%	21%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve, povezane z zavarovalništvom, v analiziranih državah v Aziji omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 3, se je odstotek držav z regulacijo, ki je prepovedovala omenjene aktivnosti, znižal iz 32 % leta 2007 na 21 % leta 2011. Odstotek regulacije, ki je dovoljevala bankam celoten obseg aktivnosti z zavarovalništvom na omejen način, se je povečal iz 16 % leta 2007 na 32 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 3 ne morem sklepati o prevladujoči regulaciji v analiziranih državah Azije v letu 2011. Kljub temu je razvidno, da je leta 2011 regulacija v 21 % primerov prepovedovala omenjene aktivnosti, v 42 % jim je omejevala obseg in način izvajanja in le v 5 % primerov je dovoljevala njihovo izvajanje v celotnem obsegu na neomejen način.

Kot je razvidno iz tabele 23 iz priloge 2, je chi-kvadrat test enak 1,459 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,9837, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.

Tabela 4: Regulatorne omejitve bank, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Nepremičnine 2007	Nepremičnine 2011
Celoten obseg na neomejen način	5%	22%
Celoten obseg na omejen način	11%	6%
Omejen obseg na omejen način	16%	16,5%
Pre povedana aktivnost	68%	55,5%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve, povezane z nepremičninami, v analiziranih državah v Aziji omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 4, se je iz 5 % leta 2007 na 22 % v letu 2011 povišal odstotek držav z regulacijo, ki je dovoljevala izvajanje celotnega obsega omenjene aktivnosti na neomejen način.

Iz podatkov iz tabele 4 lahko zaključim, da je v analiziranih državah Azije v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je prepovedovala aktivnosti, povezane z nepremičninami.

Kot je razvidno iz tabele 24 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 2,236 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,9456, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.

Tabela 5: Regulatorne omejitve bank, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Dovoljen obseg in izvajanje	Glasovalne pravice v nef. podj. 2007	Glasovalne pravice v nef. podj. 2011
Celoten obseg na neomejen način	0%	25%
Celoten obseg na omejen način	37%	44%
Omejen obseg na omejen način	42%	31%
Pre pove dana aktivnost	21%	0%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v analiziranih državah v Aziji omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 5, se je pri omenjenih aktivnostih odstotek držav z regulacijo, ki je bankam prepovedovala tovrstne aktivnosti, zmanjšal iz 21 % leta 2007 na 0 % leta 2011. Poleg tega se je zmanjšal

odstotek držav z regulacijo, ki je dovoljevala izvajanje omenjenih aktivnosti v omejenem obsegu na omejen način iz 42 % leta 2007 na 31 % leta 2011, povečal pa se je odstotek držav z regulacijo, ki je dovoljevala bankam izvajanje omenjenih aktivnosti v celotnem obsegu na neomejen način iz 0 % leta 2007 na 25 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 5 ne morem podati zaključka o prevladujoči regulaciji glede aktivnosti, ki so povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih v analiziranih državah Azije v letu 2011. Kljub temu je razvidno, da je leta 2011 v 69 % primerov regulacija v analiziranih državah Azije dovoljevala celoten obseg aktivnosti. Tukaj moram opomniti, da se je pri omenjenih 69 % regulacija razdelila na dva dela, in sicer na regulacijo, ki je s 25 % dovoljevala celoten obseg izvajanja aktivnosti na neomejen način, in na regulacijo, ki je v 44 % dovoljevala celoten obseg izvajanja aktivnosti na omejen način.

Kot je razvidno iz tabele 25 iz priloge 2, je chi-kvadrat test enak 8,575 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,2846, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije.

4.3.4 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Afriki leta 2007 in leta 2011

Analizo bančnih aktivnosti v Afriki za leti 2007 in 2011 sem naredil na podlagi podatkov iz enaindvajsetih afriških držav, ki sem jih dobil iz vprašalnika World Bank (2012). Seznam analiziranih afriških držav je v Prilogi 1.

Tabela 6: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Vrednostni papirji 2007	Vrednostni papirji 2011
Celoten obseg na neomejen način	24%	10%
Celoten obseg na omejen način	24%	75%
Omejen obseg na omejen način	52%	5%
Prepovedana aktivnost	0%	10%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, v analiziranih državah v Afriki omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 6, se je odstotek držav z regulacijo, ki je dovoljevala celoten obseg izvajanja aktivnosti na omejen način, povečal iz 24 % leta 2007 na 75 % leta 2011 in odstotek držav z regulacijo, ki

je dovoljevala izvajanje aktivnosti v omejenem obsegu in na omejen način, se je znižal iz 52 % leta 2007 na 5 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 6 lahko zaključim, da je v analiziranih državah Afrike v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam dovoljevala izvajanje celotnega obsega aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na omejen način.

Kot je razvidno iz tabele 26 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 16,000 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,0251, kar kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.

Tabela 7: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Zavarovalništvo 2007	Zavarovalništvo 2011
Celoten obseg na neomejen način	0%	5%
Celoten obseg na omejen način	15%	70%
Omejen obseg na omejen način	65%	15%
Prepovedana aktivnost	20%	10%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, v analiziranih državah v Afriki omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 7, se je odstotek držav z regulacijo, ki je dovoljevala omejen obseg omenjenih aktivnosti na omejen način, znižal iz 65 % leta 2007 na 15 % leta 2011. Poleg tega se je odstotek držav z regulacijo, ki je dovoljevala celoten obseg omenjenih aktivnosti na omejen način, zvišal iz 15 % leta 2007 na 70 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 7 lahko zaključim, da je v analiziranih državah Afrike v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam dovoljevala izvajanje celotnega obsega aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, na omejen način.

Kot je razvidno iz tabele 27 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 15,034 s petimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,0356, kar kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.

Tabela 8: Regulatorne omejitve, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Nepremičnine 2007	Ne premičnine 2011
Celoten obseg na neomejen način	0%	10%
Celoten obseg na omejen način	40%	5%
Omejen obseg na omejen način	25%	60%
Prepovedana aktivnost	35%	25%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se bančne regulatorne omejitve, povezane z nepremičninami, v analiziranih državah v Afriki zaostrele, saj, kot je razvidno iz tabele 8, se je odstotek regulacije, ki je dovoljevala izvajanje celotnega obsega omenjenih aktivnosti na omejen način, znižal iz 40 % leta 2007 na 5 % leta 2011. Poleg tega se je odstotek regulacije, ki je dovoljevala izvajanje omenjenih aktivnosti v omejenem obsegu na omejen način, zvišal iz 25 % leta 2007 na 60 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 8 lahko zaključim, da je v analiziranih državah Afrike v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam dovoljevala izvajanje omejenega obsega aktivnosti, povezanih z nepremičninami, na omejen način.

Kot je razvidno iz tabele 28 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 10,660 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,1541, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.

Tabela 9: Regulatorne omejitve, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Glasovalne pravice v nef. podj. 2007	Glasovalne pravice v nef. podj. 2011
Celoten obseg na neomejen način	0%	15%
Celoten obseg na omejen način	45%	30%
Omejen obseg na omejen način	55%	45%
Prepovedana aktivnost	0%	10%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Iz tabele 9 je z vidika regulatornih omejitev bančnih aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami bank v nefinančnih podjetjih, razvidno, da je v analiziranih državah v Afriki v letu 2007 in v letu 2011 vladalo deljeno mnenje o primernosti strogosti regulatornih omejitev. Od leta 2007 do leta 2011 omenjene omejitve niso pretirano zaostrele oziroma omilile. Iz podatkov iz tabele 9 lahko zaključim, da v analiziranih državah Afrike v letu 2011 ni obstajala prevladujoča regulacija na področju aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami bank v nefinančnih podjetjih.

Kot je razvidno iz tabele 29 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 5,800 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,5633, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih

z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike.

4.3.5 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Severni, Srednji in Južni Ameriki leta 2007 in leta 2011

Analizo bančnih aktivnosti v Severni, Srednji in Južni Ameriki za leti 2007 in 2011 sem naredil na podlagi podatkov iz devetnajstih držav, ki sem jih dobil iz vprašalnika World Bank (2012). Seznam analiziranih držav je v Prilogi 1.

Tabela 10: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Vrednostni papirji 2007	Vrednostni papirji 2011
Celoten obseg na neomejen način	37,0%	31,5%
Celoten obseg na omejen način	31,5%	47,5%
Omejen obseg na omejen način	21,0%	10,5%
Prepovedana aktivnost	10,5%	10,5%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 10, se je odstotek regulacije, ki je dovoljevala bankam celoten obseg izvajanja aktivnosti z vrednostnimi papirji na omejen način, povečal iz 31,5 % leta 2007 na 47,5 % leta 2011. Odstotek regulacije, ki je dovoljevala bankam izvajanje aktivnosti z vrednostnimi papirji v omejenem obsegu in na omejen način, se je znižal iz 21 % leta 2007 na 10,5 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 10 ne morem podati zaključek o prevladujoči bančni regulaciji, povezani z vrednostnimi papirji, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike v letu 2011. Kljub temu je razvidno, da je regulacija leta 2011 v 79 % analiziranih držav Severne, Srednje in Južne Amerike dovoljevala bankam celoten obseg aktivnosti z vrednostnimi papirji.

Kot je razvidno iz tabele 30 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 1,344 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,9872, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike.

Tabela 11: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Zavarovalništvo 2007	Zavarovalništvo 2011
Celoten obseg na neomejen način	0%	0%
Celoten obseg na omejen način	21%	78%
Omejen obseg na omejen način	37%	11%
Prepovedana aktivnost	42%	11%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 11, se je odstotek regulacije, ki je bankam dovoljevala celoten obseg izvajanja aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, na omejen način, povečal iz 21 % leta 2007 na 78 % leta 2011, in odstotek regulacije, ki je dovoljevala bankam izvajanje aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, v omejenem obsegu in na omejen način, se je znižal iz 37 % leta 2007 na 11 % leta 2011. Poleg tega se je iz 42 % leta 2007 znižal na 11 % leta 2011 odstotek regulacije, ki je prepovedovala omenjene aktivnosti. Iz podatkov iz tabele 11 lahko zaključim, da je v analiziranih državah v Severni, Srednji in Južni Ameriki v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam dovoljevala izvajanje celotnega obsega aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, na omejen način.

Kot je razvidno iz tabele 31 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 12,176 s petimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,0325, kar kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike.

Tabela 12: Regulatorne omejitve bank, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Nepremičnine 2007	Nepremičnine 2011
Celoten obseg na neomejen način	5%	11%
Celoten obseg na omejen način	5%	16,5%
Omejen obseg na omejen način	16%	16,5%
Prepovedana aktivnost	74%	56%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezanih z nepremičninami, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 12, se je odstotek držav z regulacijo, ki je bankam dovoljevala celoten obseg izvajanja aktivnosti z nepremičninami na omejen način, povečal iz 5 % leta 2007 na 16,5 % leta 2011, in odstotek držav z regulacijo, ki je bankam prepovedovala izvajanje omenjenih aktivnosti, se je znižal iz 74 % leta 2007 na 56 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 12 lahko podam zaključek, da je v analiziranih državah v Severni, Srednji in Južni Ameriki v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam prepovedovala izvajanje aktivnosti, povezanih z nepremičninami.

Kot je razvidno iz tabele 32 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 1,815 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,9694, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike.

Tabela 13: Regulatorne omejitve bank, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Glasovalne pravice v nef. podj. 2007	Glasovalne pravice v nef. podj. 2011
Celoten obseg na neomejen način	11%	19%
Celoten obseg na omejen način	26%	19%
Omejen obseg na omejen način	31,5%	56%
Prepovedana aktivnost	31,5%	6%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 13, se je odstotek regulacije, ki je bankam dovoljevala omejen obseg izvajanja aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, na omejen način, povečal iz 31,5 % leta 2007 na 56 % leta 2011 in odstotek regulacije, ki je bankam prepovedovala izvajanje omejenih aktivnosti, se je znižal iz 31,5 % leta 2007 na 6 % leta 2011.

Iz podatkov iz tabele 13 lahko zaključim, da je v analiziranih državah v Severni, Srednji in Južni Ameriki v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam dovoljevala izvajanje omejenega obsega aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, na omejen način.

Kot je razvidno iz tabele 32 iz Priloge 2, je chi-kvadrat test enak 4,611 s sedmimi stopinjami prostosti. P vrednost znaša 0,7074, kar ne kaže na statistično značilnost podatkov, povezanih z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike.

4.3.6 Analiza omejitev bančnih aktivnosti v Evropi leta 2007 in leta 2011

Analizo bančnih aktivnosti v Evropi za leti 2007 in 2011 sem naredil na podlagi podatkov iz petintridesetih evropskih držav, ki sem jih dobil iz vprašalnika World Bank (2012). Seznam analiziranih evropskih držav je v Prilogi 1.

Tabela 14: Regulatorne omejitve bank, povezane z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Vrednostni papirji 2007	Vrednostni papirji 2011
Celoten obseg na neomejen način	57%	94%
Celoten obseg na omejen način	37%	3%
Omejen obseg na omejen način	6%	3%
Prepovedana aktivnost	0%	0%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se v analiziranih državah regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 14, je leta 2007 regulacija v Evropi v 57 % analiziranih držav dovoljevala bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z vrednostnimi papirji na neomejen način, leta 2011 pa se je omenjen odstotek povečal na 94 %. Poleg tega je iz tabele 14 razvidno, da tako v letu 2007 kot v letu 2011 v analiziranih državah Evrope ni bilo primerov, kjer so bile omenjene aktivnosti prepovedane.

Iz podatkov iz tabele 14 lahko podam zaključek, da je v analiziranih državah Evrope v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam dovoljevala izvajanje celotnega obsega aktivnosti z vrednostnimi papirji na neomejen način.

Tabela 15: Regulatorne omejitve bank, povezane z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Zavarovalništvo 2007	Zavarovalništvo 2011
Celoten obseg na neomejen način	3%	3%
Celoten obseg na omejen način	25,5%	59%
Omejen obseg na omejen način	48,5%	20,5%
Prepovedana aktivnost	23%	17,5%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve v povezavi z zavarovalništvom v analiziranih državah v Evropi omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 15, je leta 2007 v 25,5 % primerov regulacija bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, v celotnem obsegu na omejen način, v letu 2011 pa se je ta odstotek povečal na 59 %, poleg tega se je od leta 2007 do leta 2011 iz 48,5 % na 20,5 % zmanjšal odstotek regulacije, ki je omejevala obseg in omejevala način izvajanja omenjenih aktivnosti.

Iz podatkov iz tabele 15 lahko podam zaključek, da je v analiziranih državah Evrope v letu 2011 prevladovala regulacija, ki je bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, v celotnem obsegu na omejen način.

Tabela 16: Regulatorne omejitve bank, povezane z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Nepremičnine 2007	Nepremičnine 2011
Celoten obseg na neomejen način	29%	21%
Celoten obseg na omejen način	20%	35%
Omejen obseg na omejen način	20%	23%
Prepovedana aktivnost	31%	21%

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve bančnih aktivnosti, povezanih z nepremičninami, v analiziranih državah v Evropi omilile, saj, kot je razvidno iz tabele 16, je leta 2007 v 20 % primerov regulacija bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z nepremičninami, v celotnem obsegu na omejen način, v letu 2011 pa je ta odstotek znašal 35 %, posledično pa se je tudi od leta 2007 do leta 2011 zmanjšal odstotek regulacije, ki je prepovedovala omenjene aktivnosti, in sicer iz 31 % na 21 %.

Iz podatkov iz tabele 16 za leto 2011 za analizirane države Evrope zaradi raznolike razporeditve regulacije, povezane z bančnimi aktivnostmi z nepremičninami, ne morem podati zaključka o prevladujoči regulaciji.

Tabela 17: Regulatorne omejitve bank, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Dovoljen obseg in izvajanje aktivnosti	Glasovalne pravice v nef. podj. 2007	Glasovalne pravice v nef. podj. 2011
Celoten obseg na neomejen način	11%	21%
Celoten obseg na omejen način	63%	45%
Omejen obseg na omejen način	23%	34%
Prepovedana aktivnost	3%	0%

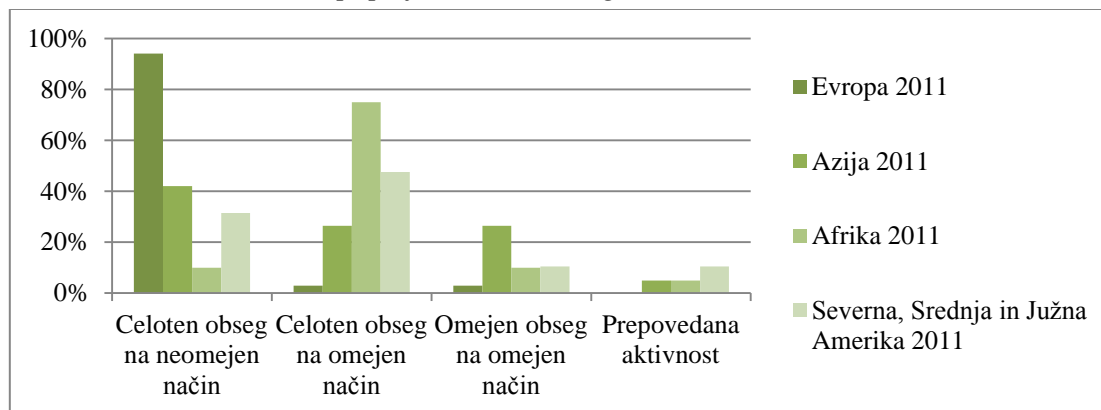
Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Od leta 2007 do leta 2011 so se regulatorne omejitve, povezane z glasovalnimi pravicami bank v nefinančnih podjetjih, v analiziranih državah Evrope zaostriale, saj, kot je razvidno iz tabele 17, je leta 2007 v 63 % primerov regulacija bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na omejen način, v letu 2011 pa se je ta odstotek znižal na 45 %, ob tem pa se je povišal odstotek regulacije, ki je omejevala obseg in dovoljevala izvajanje aktivnosti na omejen način, iz 23 % v letu 2007 na 34 % v letu 2011.

Iz podatkov iz tabele 17 ne morem podati zaključka o prevladujoči regulaciji v analiziranih državah Evrope v letu 2011, lahko pa zaključim, da je prevladovala milejša regulacija bank na področju aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami bank v nefinančnih podjetjih, saj v letu 2011 v analiziranih državah Evrope omenjena aktivnost ni bila nikjer prepovedana in le v 34 % primerov je regulacija omejevala obseg in način izvajanja omenjenih aktivnosti.

4.3.7 Primerjava stanja v ZDA in na globalni ravni pred in po implementaciji Volckerjevega predloga

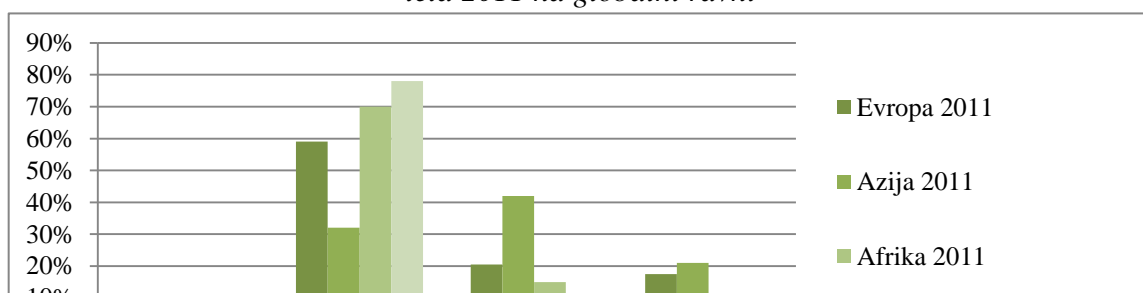
Slika 1: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji leta 2011 na globalni ravni

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v ZDA z vidika aktivnosti finančnih institucij, povezanih z vrednostnimi papirji, veljala regulacija, ki je finančnim institucijam dovoljevala aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, v omejenem obsegu na omejen način. Po analizi podatkov World Bank (2012), prikazanih na sliki 1, je razvidno, da je bila leta 2011 na globalni ravni tovrstna regulacija prisotna v največji meri v analiziranih državah Azije, in sicer v 26,5 % primerov. Po analizi Volckerjevega predloga lahko zaključim, da se ob implementaciji omenjenega predloga v ZDA stanje s tega vidika ne bo spremenilo, saj bo regulacija finančnim institucijam še vedno dovoljevala omejen obseg aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na omejen način. Finančne institucije bodo lahko izvajale le aktivnosti z vrednostnimi papirji, ki bodo usmerjene k ustvarjanju vrednosti za stranke (*prepoved trgovanja na lasten račun*). Poleg tega finančne institucije ne bodo smele izvajati aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, preko skladov privatnega kapitala ter ne bodo smele izvajati aktivnosti z vrednostnimi papirji, ki bi povzročale konflikt interesov. Iz tega lahko podam zaključek, da bo pod Volckerjevim predlogom regulacija v ZDA z vidika vrednostnih papirjev postavljena strožje kot prevladujoča regulacija na globalni ravni. Leta 2011 je v analiziranih državah Evrope (v 94 % primerov) in v analiziranih državah Azije (v 42 % primerov) prevladovala regulacija, ki je dovoljevala finančnim institucijam celoten obseg aktivnosti z vrednostnimi papirji na neomejen način. V analiziranih državah Afrike (v 75 % primerov) in v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike (v 47,5 % primerov) je prevladovala regulacija, ki je dovoljevala bankam celoten obseg aktivnosti z vrednostnimi papirji na omejen način.

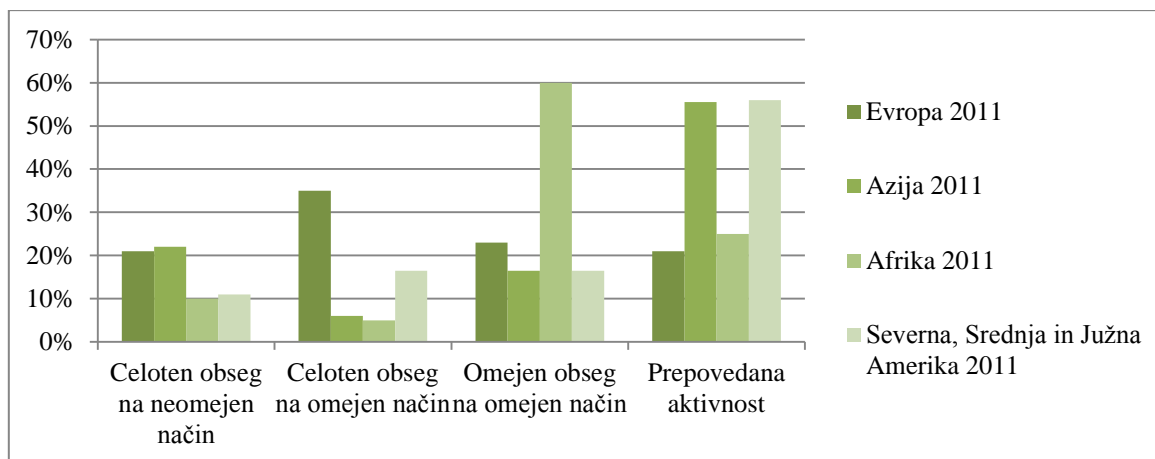
Slika 2: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom leta 2011 na globalni ravni

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v ZDA z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, veljala regulacija, ki je finančnim institucijam dovoljevala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, v celotnem obsegu na omejen način. Po analizi podatkov World Bank (2012), prikazanih na sliki 2, je razvidno, da je bila leta 2011 na globalni ravni tovrstna regulacija prisotna v največji meri v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike, in sicer v 78 % primerov. Po analizi Volckerjevega predloga lahko zaključim, da se bo ob implementaciji omenjenega predloga v ZDA stanje regulacije glede omenjene aktivnosti spremenilo, saj finančne institucije ne bodo smele izvajati trgovanih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, na lasten račun. Sicer bo finančnim institucijam, ki se ukvarjajo z zavarovalniškimi aktivnostmi, Volckerjev predlog dovoljeval opravljati aktivnosti, povezane s skladi privatnega kapitala, ter aktivnosti, povezane s trgovanjem z življenjskimi zavarovalnimi policami (angl. bank owned life insurance). Zaključim lahko, da bo v ZDA z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, po implementaciji Volckerjevega predloga veljala regulacija, ki bo bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, v omejenem obsegu na omejen način. Na globalni ravni je bila leta 2011 tovrstna regulacija najbolj prisotna v analiziranih državah Azije (v 42 % primerov). Na ostalih analiziranih področjih leta 2011 je prevladovala regulacija, ki je finančnim institucijam dovoljevala celoten obseg aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, na omejen način. V analiziranih državah Evrope v 59 % primerov, v analiziranih državah Afrike v 70 % primerov in v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike v 78 % primerov.

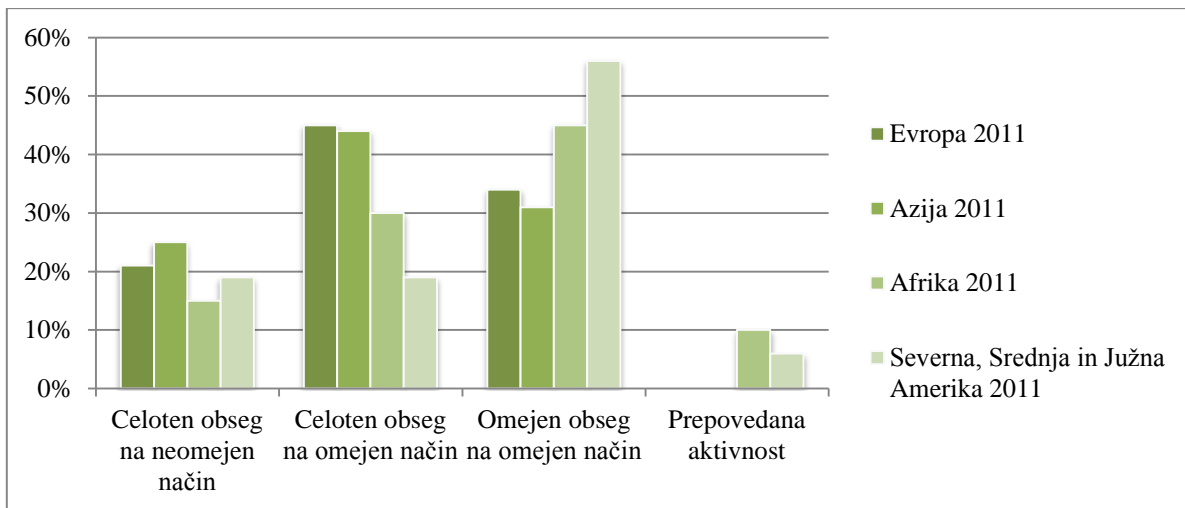
Slika 3: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z nepremičninami leta 2011 na različnih analiziranih območjih

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v ZDA z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z nepremičninami, veljala regulacija, ki je finančnim institucijam prepovedovala aktivnosti, povezane z nepremičninami. Po analizi podatkov World Bank (2012), prikazanih na sliki 3, je razvidno, da je bila na globalni ravni leta 2011 tovrstna regulacija prisotna v največji meri v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike in v analiziranih državah Azije (*na obeh področjih v 56 % primerov*). Po analizi Volckerjevega predloga lahko zaključim, da se bo ob implementaciji omenjenega predloga v ZDA stanje regulacije glede omenjene aktivnosti spremenilo, saj Volckerjev predlog finančnim institucijam ne prepoveduje trgovalne aktivnosti s skladi, ki se ukvarjajo z nepremičninami, pod pogojem, da omenjene trgovalne aktivnosti niso izvedene na lasten račun. Ob implementaciji Volckerjevega predloga bo finančnim institucijam prepovedano investiranje več kot 3 % temeljnega kapitala (*Tier 1*) v sklad, ki se ukvarja z nepremičninami. Prav tako višina deleža sredstev, ki jih ima finančna institucija v skladu, ne sme presega 3 % vrednosti vseh sredstev, ki jih ima sklad. Zaradi tega lahko zaključim, da bo po implementaciji Volckerjevega predloga v ZDA veljala regulacija, ki bo finančnim institucijam dovoljevala aktivnosti z nepremičninami na omejen način v omejenem obsegu. Na globalni ravni je bila leta 2011 tovrstna regulacija najbolj prisotna na analiziranih področjih Afrike.

Slika 4: Primerjava bančne regulacije, ki je urejala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2011 na različnih analiziranih območjih

Vir: Prirejeno po World Bank (2012)

Iz analize podatkov World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v ZDA z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, veljala regulacija, ki je finančnih institucijam dovoljevala aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na neomejen način. Po analizi podatkov World Bank (2012), prikazanih na sliki 4, je razvidno, da je bila leta 2011 na globalni ravni tovrstna regulacija prisotna v največji meri v analiziranih državah Azije (v 26 % primerov). Po analizi Volckerjevega predloga lahko zaključim, da se ob implementaciji omenjenega predloga v ZDA stanje regulacije glede omenjene aktivnosti ne bo spremenilo, saj Volckerjev predlog ne vsebuje določb glede omenjene aktivnosti.

5 PREGLED DODATNIH REGULATORNIH PREDLOGOV

Poleg Vickers, Volcker in Liikanen regulatornih predlogov obstajajo še nekateri drugi aktualni predlogi, povezani z omejitvami bančnih aktivnosti, in sicer predlog bančništva z omejenim namenom, predlog bank, oblikovanih v sklade, in predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge. Naredil bom pregled njihovih vsebin ter jih primerjal z Vickersovim, Volckerjevim in Liikanenovim regulatornim predlogom. Prav tako bom analiziral, kako se je stroka odzvala na omenjene predloge, ter poskušal ugotoviti, kako lahko omenjeni predlogi pripomorejo k dolgotrajni stabilnosti finančnega sistema.

5.1 Bančništvo z omejenim namenom (angl. Limited Purpose Banking)

Independent Commission on Banking (2011) navaja, da bančništvo z omejenim namenom združuje varčevalce in posojilodajalce preko finančnih institucij, ki delujejo kot posredniki, ki jim ni dovoljeno zadolževanje. Cilj predloga bančništva z omejenim namenom, ki ga je zasnoval Kotlikoff (2010), je, da omeji bankam in ostalim finančnim institucijam, ki

odgovarjajo z omejeno odgovornostjo, aktivnosti, ki niso skladne z aktivnostmi finančnega posredništva. V predlogu so institucije, ki odgovarjajo z neomejeno odgovornostjo, opredeljene kot skladi privatnega kapitala.

Kotlikoff (2010) navaja sledeče določbe bančništva z omejenim namenom:

- vse finančne institucije, ki s pravnega vidika odgovarjajo le z omejeno odgovornostjo, bodo lahko trgu ponujale le storitve, značilne za vzajemne sklade,
- vzajemni skladi se ne bodo smeli zadolževati,
- vzajemni skladi, ki bodo kot edino sredstvo lahko imeli le denar, bodo opravljali funkcijo plačilnega sistema,
- vzajemni skladi, ki bodo kot edino sredstvo lahko imeli le denar, bodo edini imeli sredstva, zavarovana s shemami, ki garantirajo depozite,
- določeni vzajemni skladi se bodo uporabljali za alokacijo nakopičenega tveganja, nastalega zaradi tveganih finančnih aktivnosti, povezanih z izvedenimi finančnimi instrumenti,
- zvezni finančni organ (angl. Federal Financial Authority) bo s pomočjo neodvisnih zunanjih sodelavcev nadziral aktivnosti vzajemnih skladov z vrednostnimi papirji,
- vzajemni skladi bodo trgovali z vrednostnimi papirji preko zveznega finančnega organa, in sicer preko avkcij – kar bo izdajalcem vrednostnih papirjev zagotavljalo primerno visoko ceno za izdan vrednostni papir.

Vse finančne institucije, ki odgovarjajo z omejeno odgovornostjo, naj bi po predlogu poslovale strogo kot vzajemni skladi, ki niso financirani na podlagi finančnih vzvodov (100% financirani z lastniškim kapitalom) (Chamley & Kotlikoff, 2009). Kotlikoff (2012) navaja, da bi investicijske banke v njegovem modelu lahko izvajale le svetovalne aktivnosti.

Predlog bančništva z omejenim namenom dovoljuje finančnim institucijam aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, v omejenem obsegu na omejen način. Finančnim institucijam dovoli svetovalno vlogo pri investicijah, povezanih z vrednostnimi papirji, ter trgovanje preko zveznega finančnega organa preko avkcij. S slike 1 je razvidno, da po podatkih iz World Bank (2012) na globalni ravni leta 2011 tovrstna regulacija ni bila najbolj pogosto zastopana. Najbolj je bila prisotna v analiziranih državah Azije, in sicer v 26,5 %. Bančništvo z omejenim namenom ne postavlja nobenih omejitev aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, kar pomeni, da dovoljuje omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na neomejen način. S slike 2 je razvidno, da je po podatkih iz World Bank (2012) na globalni ravni leta 2011 tovrstna regulacija zelo redko zastopana, najbolj pa je bila zastopana v analiziranih državah Azije ter Severne, Srednje in Južne Amerike, in sicer v obeh primerih 5 %. Bančništvo z omejenim namenom ne vsebuje določb glede bančnih aktivnosti z nepremičninami oziroma glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih.

Chamley, Kotlikoff in Polemarchakis (2012) navajajo, da predlog bančništva z omejenim namenom rešuje problem finančnega bremena, ki ob destabilizaciji finančnega sistema pade na davkoplačevalce.

Independent Commission on Banking (2011) je ocenila, da je koncept bančništva z omejenim namenom postavljen preveč ekstremno. Navajajo, da omejitve predloga onemogočajo optimalno delovanje finančnega sistema. Komisija izpostavlja, da omenjen predlog onemogoča bankam, da ustvarjajo zadostno likvidnost, ter da predlog odvzema bankam motivacijo, da nadzorujejo svoje posojilojemalce.

King (2010) navaja, da ker bančništvo z omejenim namenom zagotavlja, da bodo investicije finančnih institucij storjene preko vzajemnih skladov, kar bo odpravilo neusklajenost zapadlosti (angl. maturity mismatch). Avtor navaja, da so v prihodnje dobrodošle bolj podrobne študije omenjenega predloga.

Coy (2010) navaja, da je model bančništva z omejenim namenom po Kotlikoff (2010) postavljen nerealno in da, čeprav odpravlja določene probleme, ki so bili povod za nastalo finančno krizo, hkrati tudi odpravlja dobre strani trenutnega bančnega sistema, zaradi tega ni primerna regulatorna rešitev.

O'Driscoll Jr. (2010) navaja, da je Kotlikoff (2010) v svojem modelu bančništva z omejenim namenom posodobil koncepte ozkega bančništva, ki pa so kljub temu ostali nepraktični za implementacijo. Kot največjo slabost modela bančništva z omejenim namenom avtor navaja predlagan zvezni finančni organ, ki naj bi po Kotlikoff (2010) moral nase prenesti celotno breme reguliranja finančnega sistema, zaradi česar O'Driscoll Jr. (2010) dvomi v njegovo učinkovitost.

Dyson, Greenham, Collins in Werner (2010) navajajo, da ima bančništvo z omejenim namenom isto slabost kot model ozkega bančništva po Kay (2009) z vidika, da je postavljen preveč ekstremno in da bi implementacija omenjenega predloga povzročila prevelike stroške.

V primerjavi z Volckerjevim predlogom so pri bančništvu z omejenim namenom dovoljene aktivnosti s skladi privatnega kapitala, ampak le pod pogojem, da so omenjene aktivnosti izvedene s strani pravnih oseb, ki odgovarjajo z neomejeno odgovornostjo. Tako kot Volckerjev predlog tako tudi predlog bančništva z omejenim namenom poskuša omejiti aktivnosti bank, ki niso skladne z aktivnostmi tradicionalnega bančništva, ki je usmerjeno k strankam. Volckerjev predlog poskuša to primarno doseči z omejevanjem bančnih aktivnosti, predlog bančništva z omejenim namenom pa to poskuša doseči s preoblikovanjem bank v vzajemne sklade, ki bi služile različnim potrebam finančnega sistema. Oba predloga gradita na idejah ozkega bančništva. Predlog bančništva z omejenim namenom postavlja za vse finančne institucije, ki s pravnega vidika odgovarjajo z omejeno odgovornostjo, enotne regulatorne omejitve aktivnosti. Za razliko od Vickersovega predloga in skladno z Volckerjevim ne določa minimalnih kapitalnih rezerv bankam. Prav tako za predlog ni

določen časovni okvir za implementacijo in niso okvirno predvideni stroški, ki bi nastali zaradi implementacije.

Kotlikoff (2010) v svojem modelu ne naslavlja možnosti, da bi se tvegane bančne aktivnosti, ki jih njegov model prepoveduje, prenesle izven bančnega sektorja v nereguliran sektor, kjer bi njihovo kopičenje lahko ogrozilo stabilnost finančnega sistema. Poleg tega bi ob implementaciji model povzročil regulatorne stroške prilagajanja tako institucijam kot strankam, kar bi ogrozilo stabilnost finančnega sistema. Ker ne obstajajo študije, ki bi dokazovale upravičenost omenjenih stroškov, sklepam, da omenjeni predlog ni primerna regulatorna rešitev.

5.2 Predlog bank, oblikovanih v sklade (angl. Trust Banking)

Ambler in Saltiel (2011) predlagata, da bi določene banke delovale pod licenco, ki bi jo izdajale in odvzemale institucije tipa npr. Bank of England v Veliki Britaniji. Samo tako imenovane trust banke bi imele s strani države zavarovane depozite. Trust banke, ki bi delovale kot del večje finančne skupine, bi za ohranitev licence morale dokazati, da bi lahko delovale samostojno, če bi finančna skupina oziroma določena podjetja v njej zašla v težave. Omenjene trust banke bi imele omejitve glede velikosti in revizorji bi v njih lahko izvajali nenapovedane preglede. Revizorje trust bank bi določala komisija, sestavljena iz delničarjev. Revizorji bi tudi odgovarjali omenjeni komisiji. Za menedžerje trust bank, ki bi zaradi neodgovornega poslovanja zašle v težave, bi obstajale resne zakonske posledice. Ambler in Saltiel (2011) predlagata minimalne obvezne kapitalne rezerve, skladne z regulacijo Basel III (nižje v primerjavi z Vickersovim predlogom), in nizke vstopne ovire za nove konkurente. Avtorja predlagata tudi večjo povezanost med različnimi regulatornimi organi, več deljenja informacij in enoten nadzorni sistem, ki bi letno identificiral in poročal o uspehih in neuspehih določene regulacije.

Predlog bank, preoblikovanih v sklade, ne poskuša prinesiti stabilnosti bančnemu sistemu na podlagi omejevanja aktivnosti, kakor je to primer pri Vickersovem, Volckerjevem oziroma Liikanovem predlogu, ampak poskuša banke motivirati, da poslujejo v skladu z obstoječimi omejitvami preko strožjega nadzora in z možnostjo izgube licence.

Gonzalez (2005) v svoji študiji pride do sklepa, da na globalni ravni strožji regulatorni nadzor zvišuje motivacijo bank za udejstvovanje v tveganih aktivnostih (prenos prepovedanih aktivnosti v nereguliran sektor). Avtor navaja negativno korelacijo med strožjim bančnim regulatornim nadzorom in stabilnostjo finančnega sistema. Zaključki Gonzales (2005) so skladni z Dombret (2013), ki navaja, da lahko strožja regulacija povzroči, da banke premeščajo tveganje, kar lahko povzroči rast senčnega bančništva.

Predlog bank, preoblikovanih v sklade, je bil oblikovan na podlagi analize za Veliko Britanijo in zato je vprašljiva njegova primernost na področju Evrope oziroma na globalni ravni. Prav

tako v predlogu ni navedeno, kako bi odvzem licence določeni banki vplival na stabilnost finančnega sistema.

Butler (2011) pozdravlja predlog bank, preoblikovanih v sklade, in navaja, da bi omenjen predlog pozitivno vplival na konkurenčnost bančnega trga.

Predlog bank, oblikovanih v sklade, ne omejuje vrsto oziroma namen bančnih trgovinskih aktivnosti. Tovrstna določba dopušča bankam, da opravljajo tvegane aktivnosti na lasten račun, kar lahko vodi do situacij moralnega hazarda. Poleg tega je vprašljivo, koliko bi stroge kazni menedžerjem za neodgovorno vodenje bank dejansko vplivale na samo vodenje bank in koliko bi dejansko na poslovanje bank vplivala potencialna grožnja odvzema licence. Prav tako Ambler in Saltiel (2011) nista podrobno razdelala operativno delovanje predlaganega enotnega regulatornega sistema. Nista navedla, na podlagi katerih parametrov bi omenjen sistem ugotavljal uspešnost regulacije in na kakšen način bi ugotovitve apliciral v praksi. Avtorja tudi nista ocenila regulatornih stroškov, ki bi jih sprememba regulacije prinesla, ter tako nista omogočila primerjavo, ali so stroški trenutne regulacije večji ali manjši. Prav tako ne obstaja zadostno število študij, ki bi model bank, oblikovanih v sklade, potrjeval. Predlog tudi nima razdelan časovni okvir implementacije.

5.3 Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge (angl. Non-Operating Holding Company)

Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, je bil leta 2007 implementiran v Avstraliji. Sprejet predlog ni bil obvezujoč, ampak je postavljale regulatorne smernice za finančne institucije znotraj Avstralije (Macquarie Group, 2007).

Namen predloga finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, je bil boljše alokacija tveganja in povečanje razrešljivosti nepredvidljivih dogodkov na trgu. Predlog je zahteval, da glavna finančna skupina deluje kot neoperativni holding. Ta naj bi izvajal le določene vrste investicij (*manj tvegane investicije npr. v državne obveznice*) in držal glasovalne pravice v povezanih podjetjih znotraj finančne skupine, ki imajo neodvisne upravne odbore in ki so ločeni od finančne skupine z regulatorno ograjo. Neoperativni holding bi ustvarjal prilive preko dividend s strani lastništva v povezanih podjetjih in preko povezanih investicij (Blundell-Wignall & Atkinson, 2013).

Reserve Bank of India (2011) navaja, da je bil predlog neoperativnega holdinga v Indiji dan v obravnavo leta 2011. Reserve Bank of India (2011) navaja kot del predloga finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, da bo pred ustanovitvijo nove banke morala najprej biti ustanovljena neoperativna holding družba, znotraj katere bi delovala banka in ostale neodvisne družbe, v katerih bi imel neoperativni holding lastništvo. Neoperativni holding ne bi smel jemati posojil in moral bi imeti 40 % kapitalskih zalog, financiranih s strani delničarjev, v prvih 5 let poslovanja. Obvezen odstotek kapitala, financiranega s strani

delničarjev, bi se znižal skozi leta. Vsaj 50 % menedžerjev v neoperativnem holdingu mora biti neodvisnih. Transakcije morajo biti opravljene transparentno. Nobena družba iz glavne finančne skupine razen neoperativnega holdinga ne bi smela imeti več kot 10% delež v banki. Čeprav so ločnice med neoperativnim holdingom in banko znotraj glavne finančne skupine postavljene na pravni ravni, te ločnice ne veljajo za tehnologijo. Družbe znotraj neoperativnega holdinga bodo morale vsaka posebej poročati regulatornemu organu. Družbe iz privatnega sektorja bodo lahko financirale banke znotraj neoperativnega holdinga pod pogojem, da bodo omenjene družbe v privatnem sektorju imele razpršeno lastništvo, dobre reference in vsaj 10 let uspešnega poslovanja. Družbam iz privatnega sektorja, ki so 10 % ali več svojih prihodkov v zadnjih treh letih ustvarile iz aktivnosti, ki bodo bile klasificirane kot tvegane (npr. aktivnosti, povezane z nepremičninami oziroma borznim posredništvom), financiranje bank znotraj neoperativnega holdinga ne bo dovoljeno.

Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, dovoljujejo finančnim institucijam aktivnosti, povezane z vrednostnimi papirji, v omejenem obsegu na omejen način. Znotraj finančne institucije bi banke lahko izvajale samo določeno vrsto aktivnosti z vrednostnimi papirji in poleg tega ne bi smele biti povezane z institucijami, ki bi izvajale tvegane aktivnosti. S slike 1 je razvidno, da po podatkih iz World Bank (2012) na globalni ravni leta 2011 tovrstna regulacija ni bila najbolj pogosto zastopana, sicer pa je bila najbolj zastopana v analiziranih državah Azije, in sicer v 26,5 %. Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, prepoveduje finančnim institucijam aktivnosti, povezane z nepremičninami. Banka znotraj neoperativnega holdinga ne bo smela biti povezana z organizacijo, ki se ukvarja z nepremičninskimi aktivnostmi. S slike 3 je razvidno, da je bila po podatkih iz World Bank (2012) na globalni ravni leta 2011 tovrstna regulacija dokaj pogosto zastopana, sicer pa je bila najbolj zastopana v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike in v analiziranih državah Azije (v obeh primerih 56 %). Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, dovoljuje bankam aktivnosti, povezane z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v omejenem obsegu na omejen način. Banke imajo lahko glasovalne pravice le v povezanih podjetjih znotraj finančne skupine, ki imajo neodvisne upravne odbore in ki so ločeni od finančne skupine z regulatorno ograjo. S slike 4 je razvidno, da je bila po podatkih iz World Bank (2012) na globalni ravni leta 2011 tovrstna regulacija dokaj pogosto zastopana, sicer pa je bila najbolj zastopana v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike (v 56 % primerov). Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, ne vsebuje določb glede bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom.

Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, za razliko od Vickersovega, Volckerjevega oziroma Liikanenovega predloga poskuša povečati stabilnost finančnega sistema tako s strukturnimi spremembami kot z omejitvami aktivnosti. Podobno kot Vickersov predlog postavlja predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, določene vrste regulatorno ograjo in poudarja pomen neodvisnosti bančnega upravnega odbora od upravnega odbora glavne finančne skupine. Za razliko od Vickersovega,

Volckerjevega oziroma Liikanenovega predloga je predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, zastavljen na neobvezujoči ravni.

Macquarie Group (2007) so v svoji analizi predloga opredelili tudi sledeče slabosti, in sicer stroške, povezane z rekonstrukcijo finančnih institucij, ki se bodo pojavili tako v obliki tekočih kot enkratnih stroškov. Prav tako so opredelili, da bodo investitorji zaradi rekonstrukcije dojemali finančno skupino kot bolj tvegano.

OCD (2009) navaja, da bi širša uporaba modela družb, preoblikovanih v neoperativne holdinge, v finančnem sistemu znižala tveganje širitve posledic nepredvidljivih dogodkov v finančnem sistemu. Zaradi obveznega posamičnega poročanja vsakega izmed podjetij znotraj neoperativnega holdinga naj bi se povečala transparentnost. Prav tako navajajo, da bo regulatorjem olajšano odstranjevanje podjetij v težavah iz neoperativnega holdinga, saj se več ne bodo srečevali s problematiko medsebojno prepletenih organizacijskih struktur.

Lumpkin (2011) navaja, da ker so podjetja znotraj neoperativnega holdinga neodvisna, neoperativni holding ne more izvajati tvegane aktivnosti z njihovim kapitalom. Avtor navaja, da struktura neoperativnega holdinga omogoča podjetjem znotraj holdinga stroškovne sinergije, npr. iz deljenja oddelkov podpore (angl. back office), deljenja računovodskih storitev in tehnologije. Avtor prav tako navaja, da se tveganje zaradi neprepletene strukture neoperativnega holdinga ne prenaša med podjetji znotraj neoperativnega holdinga.

Blundell-Wignall in Atkinson (2013) navajata, da se mora predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, dodatno analizirati, ker uspešna implementacija na področju Avstralije ne pomeni, da bi se lahko npr. predlog uspešno implementiral na področju Evropske unije.

Monetary Authority of Singapore (2012) navaja, da so leta 2012 v Singapurju dali v obravnavo zakon, ki bo določal regulatorni okvir, ki bo urejal delovanje neoperativnih holdingov. Po analizi so zaključili, da lahko omenjeni holdingi poskrbijo za večjo transparentnost znotraj finančnega sistema.

Kot je razvidno iz predelane literature, predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, omogoča doseganje stroškovnih sinergij znotraj neoperativnega holdinga, zaradi neprepletenosti organizacijskih struktur omogoča regulatorjem lažje reševanje kritičnih podjetjih in tudi omogoča, da se tveganje ne prenaša znotraj neoperativnega holdinga. Pri predlogu ni specifično definirana predvidena višina stroškov, ki jih bo sprememba regulacije prinesla. Implementacija zakonodaje na področju Indije in Singapurja bo dala priložnost za podrobnejšo analizo učinkovitosti predloga finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, v praksi.

6 ANALIZA

V tem delu magistrske naloge bom podal zaključke, do katerih sem prišel po podrobnejši analizi teorije ozkega bančništva, Vickersovega regulatornega predloga v Veliki Britaniji, Liikanenovega regulatornega predloga v EU, Volckerjevega regulatornega predloga v ZDA ter pregledu še nekaterih drugih aktualnih predlogov, vezanih na omejevanje bančnih aktivnosti, točenje predlog bančništva z omejenim namenom po Kotlikoff (2010), predlog bank, preoblikovanih v sklade, po Ambler in Saltiel (2011) in predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge. Do zaključkov bom prišel na podlagi odgovorov na raziskovalna vprašanja, ki sem si jih postavil v uvodu.

6.1 Ozko bančništvo in prihodnja regulacija

Po pregledu in analizi različnih predlogov, vezanih na teorijo ozkega bančništva, lahko sklenem, da predlagani modeli ozkega bančništva onemogočajo bankam učinkovito doseganje sinergij iz naslova različnih aktivnosti (npr. posojilodajalska aktivnost in investicijska aktivnost). Zaradi tega sklepam, da teorija ozkega bančništva ni primerna kot osnova za nadgradnjo regulacije, ki bi temeljila na omejevanju bančnih aktivnosti. Omenjen sklep podkrepljujem z izsledki študije Kashyap, Rajan in Stein (2002) ter Gatev in Strahan (2006). Poleg tega študije Wallace (1996), Bossone (1998) in Independent Commission on Banking (2011) navajajo negativno povezavo med likvidnostjo trga in modelom ozkega bančništva ter pozitivno povezavo med modelom ozkega bančništva in večanjem sistemskega tveganja znotraj sistema senčnega bančništva.

Sklepam, da lahko zaključki študij, narejeni o ozkem bančništvu, služijo prihodnjim regulatorjem kot smernice, na podlagi katerih se bodo regulatorji lažje odločali, kako pristopiti k naslavljanju določenih problemov. Zaključki analiziranih študij nazorno kažejo, da omejitve ozkega bančništva negativno vplivajo na likvidnost v finančnem sistemu, na sinergije med različnimi bančnimi aktivnostmi in v končni meri na stabilnost finančnega sistema.

6.2 Bančna regulacija pred in po pričetku krize na globalni ravni

Po analizi podatkov s strani World Bank (2012) z vidika bančnih aktivnosti na globalni ravni, točneje v petindevetdesetih državah v letu 2007 in letu 2011, sklepam, da se je po pričetku finančne krize leta 2007 do leta 2011 regulacija, povezana z bančnimi aktivnostmi, spremenila na sledeč način.

6.2.1 Sprememba z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z vrednostnimi papirji, v analiziranih

državah Azije omilile, saj je leta 2011 v 16 % manj primerov regulacija bankam prepovedovala omenjene aktivnosti. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati te analize podatkov so razvidni iz tabele 2.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z vrednostnimi papirji, v analiziranih državah Afrike omilile, saj je leta 2011 v 51% več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 6.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z vrednostnimi papirji, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj je leta 2011 v 16 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati te analize podatkov so razvidni iz tabele 10.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z vrednostnimi papirji, v analiziranih državah Evrope omilile, saj je leta 2011 v 37 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na neomejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 14.

6.2.2 Sprememba z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z zavarovalništvom, v analiziranih državah Azije omilile, saj je leta 2011 v 16 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 3.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z zavarovalništvom, v analiziranih državah Afrike omilile, saj je leta 2011 v 55 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 7.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z zavarovalništvom, v analiziranih

državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj je leta 2011 v 57 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 11.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z zavarovalništvom, v analiziranih državah Evrope omilile, saj je leta 2011 v 33,5 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati te analize podatkov so razvidni iz tabele 15.

6.2.3 Sprememba z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z nepremičninami

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z nepremičninami, v analiziranih državah Azije omilile, saj je leta 2011 v 17 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na neomejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 4.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z nepremičninami, v analiziranih državah Afrike zaostriale, saj je leta 2011 v 35 % manj primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 8.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z nepremičninami, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj je leta 2011 v 18 % manj primerov regulacija bankam prepovedovala omenjene aktivnosti. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 12.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z nepremičninami, v analiziranih državah Evrope omilile, saj je leta 2011 v 15 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 16.

6.2.4 Sprememba z vidika bančnih aktivnostih, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v analiziranih državah Azije omilile, saj je leta 2011 v 25 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 5.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v analiziranih državah Afrike niso pretirano omilile oziroma zaostrole, saj je leta 2011 v 15 % več primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na neomejen način, na drugi strani pa je regulacija leta 2011 v 10 % primerov bankam prepovedovala omenjene aktivnosti. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 9.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike omilile, saj je leta 2011 v 25,5 % manj primerov regulacija bankam prepovedovala omenjene aktivnosti. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 13.

Po analizi podatkov World Bank (2012) je razvidno, da so se od leta 2007 do leta 2011 regulatorne omejitve, povezane z bančnimi aktivnostmi z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v analiziranih državah Evrope zaostrole, saj je leta 2011 v 18 % manj primerov regulacija bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Odstotkovno gledano je bila omenjena sprememba regulacije največja. Rezultati omenjene analize podatkov so razvidni iz tabele 17.

Po pregledu sprememb bančne regulacije na globalni ravni od leta 2007 do leta 2011 je razvidno, da se je v večini primerov z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, zavarovalništvom, nepremičninami in glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, regulacija omilila. V obdobju 2007 do 2011 so se samo z vidika bančnih aktivnosti z nepremičninami v analiziranih državah Afrike in z vidika bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih v analiziranih državah Evrope regulatorne omejitve zaostrole.

6.3 Analiza Vickersovega, Liikanenovega in Volckerjevega predloga

6.3.1 Analiza Vickersovega predloga

Po analizi podatkov s strani World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v Veliki Britaniji regulacija dovoljevala bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z vrednostnimi papirji, nepremičninami in glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih na neomejen način. Regulacija je bankam dovoljevala aktivnosti, povezane z zavarovalništvom, v celotnem obsegu na omejen način.

Po analizi Vickersovega predloga s strani Independent Commission on Banking (2011) lahko zaključim, da bo ob implementaciji Vickersovega predloga bankam v Veliki Britaniji dovoljeno izvajanje aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, v omejenem obsegu na omejen način, aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, v celotnem obsegu na omejen način, aktivnosti, povezanih z nepremičninami in glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, v celotnem obsegu na neomejen način.

6.3.2 Odziv stroke in dolgoročna primernost Vickersovega predloga

Avtorji Edmonds (2013), Pratley (2012) ter Vina in Finch (2012) navajajo, da je na določenih točkah finančni lobi omilil Vickersov predlog in s tem zmanjšal njegovo učinkovitost. Prosser (2011) ter Vina in Finch (2012) navajajo, da določbe glede dviga konkurenčnosti niso optimalno zastavljene (*vlada Velike Britanije je zavrnila določbo glede stopnje dezinvesticije sredstev Lloyds Banking Group*). Wassall (2011) navaja, da obstaja dvom o točnosti ocenjenih regulatornih stroškov, ki jih bo Vickersov predlog prinesel. Saltiel (2011) izpostavlja potencialen problem moralnega hazarda, ki ga lahko Vickersov predlog povzroči z ustvarjanjem brezskrbnih varčevalcev, in problem konflikta interesov, ki ga lahko povzroči ločnica med vodstvom bank in njihovo finančno skupino. Chow in Surti (2011) dvomita o učinkovitosti regulatornih organov, da v praksi določijo, kdaj je dovoljeno izvajanje pomožnih aktivnosti.

Po analizi vsebine Vickersovega predloga in sprememb, ki jih bo predlog prinesel, lahko sklenem, da zaradi pomanjkljivosti, ki sem jih navedel v predhodnem odstavku, Vickersov predlog v trenutni obliki ne predstavlja dolgoročno rešitev za stabilizacijo finančnega sistema. Sklepam, da postavitve regulatorne ograje med banko in njeno finančno institucijo sicer nosi s seboj določene prednosti (*večja zaščita varčevalcev*), ampak preden se zgoraj omenjene pomanjkljivosti ne razrešijo, Vickersov predlog ne predstavlja optimalno regulacijo. Kot pozitiven del Vickersovega predloga ocenjujem predlagano dodatno varovalo za stabilnost bank v obliki stopnje absorpcije primarne izgube. Regulatorni organ Velike Britanije je pod Vickersovim predlogom pooblaščen, da lahko v primeru suma nad finančno stabilnostjo določene banke tej banki poveča za 3 % sposobnost absorpcije primarne izgube. To velja za banke, zajete z regulatorno ograjo, katerih vrednost sredstev znaša več kot 1 % BDP-ja Velike Britanije.

6.3.3 Regulatorna situacija znotraj EEA z vidika bančnih aktivnosti pred in po implementaciji Liikanenovega predloga

Po analizi podatkov s strani World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 znotraj EEA regulacija v večini dovoljevala bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na neomejen način. Regulacija je v večini leta 2011 dovolila bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z zavarovalništvom in nepremičninami na omejen način. Regulacija je leta 2011 v večini znotraj EEA dovoljevala izvajanje celotnega obsega aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, na neomejen način.

Po analizi Liikanenovega predloga lahko zaključim, da bo po implementaciji predloga znotraj EEA regulacija dovoljevala bankam celoten obseg aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na omejen način. Z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom, bo po implementaciji Liikanenovega predloga znotraj EEA veljala regulacija, ki bo bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na omejen način. Z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z nepremičninami, bo po implementaciji Liikanenovega predloga znotraj EEA regulacija dovoljevala omenjene aktivnosti v omejenem obsegu na celoten način. Z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, bo po implementaciji Liikanenovega predloga znotraj EEA regulacija dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na neomejen način.

6.3.4 Dolgoročna primernost Liikanenovega predloga

Ker bi po Liikanenovem predlogu trgovanje na lasten račun in ostale trgovalne aktivnosti izvajal pravno ločen subjekt od depozitne banke, bi to zajezilo trgovalno tveganje, ki tako ne bi moglo ogroziti sredstev depozitarjev. Prav tako Liikanenov predlog dovoljuje izvajanje širokega spektra bančnih storitev ter krepi in bolj jasno definira programe sanacije (*z uporabo t. i. bail in instrumentov*).

Po Blundell-Wignall (2013) ima Liikanenov predlog dva ključna problema. Prvi je povezan s predlaganimi minimalnimi kapitalnimi zahtevami, ki naj bi se določala po robustnih utežeh tveganja (*ki jih lahko menedžment manipulira*), drugi pa s predlaganim pragom 100 milijard bančnih sredstev, namenjenih za trgovanje. Bolj smotrni način za določanje minimalnih kapitalskih zahtev je po Blundell-Wignall (2013) povezan s stopnjo finančnega vzvoda banke. Kot bolj primeren prag ločevanja Blundell-Wignall (2013) navaja količino tržne vrednosti banke, ustvarjene z izvedenimi finančnimi instrumenti, in predlaga, da bi morale biti banke, ki dosejajo 10 % ali več svoje vrednosti z izvedenimi finančnimi instrumenti, del Liikanenove regulacije. Na primernost predlaganega praga se sklicuje na OECD raziskavo Blundell-Wignall in Atkinson (2011).

Central Banking Newsdesk (2012) na primeru Danske sklepa, da Liikanenov predlog ni primeren za implementacijo v omenjeni državi. Zaradi tega navaja, da Liikanenov predlog ni primeren za implementacijo na celotnem področju EEA, ampak samo v specifičnih državah, kjer kombinacija tradicionalnega bančništva in trgovalnih aktivnosti predstavlja znaten dejavnik tveganja.

Sklepam, da Liikanenov predlog vsebuje primerne ukrepe, ki povečujejo varnost depozitarjev, ohranjajo prednosti diverzifikacije in predpisujejo jasno definirane sanacijske programe. Kljub temu je potrebno pred implementacijo omenjenega predloga preučiti zgoraj navedene kritike Blundell-Wignall (2013) in Central Banking Newsdesk (2012) ter na podlagi izsledkov predlog prilagoditi.

6.3.5 Regulatorna situacija v ZDA z vidika bančnih aktivnosti pred in po implementaciji Volckerjevega predloga

Po analizi podatkov s strani World Bank (2012) je razvidno, da je leta 2011 v ZDA regulacija dovoljevala bankam izvajanje omejenega obsega aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na omejen način. Regulacija je leta 2011 dovolila bankam izvajanje celotnega obsega aktivnosti z zavarovalništvom na omejen način, prepovedovala je bankam aktivnosti, povezane z nepremičninami, dovoljevala je izvajanje celotnega obsega aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, na neomejen način.

Po analizi Volckerjevega predloga lahko zaključim, da bo ob implementaciji predloga v ZDA regulacija dovoljevala bankam omejen obseg aktivnosti, povezanih z vrednostnimi papirji, na omejen način. Z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z zavarovalništvom in z nepremičninami, bo po implementaciji Volckerjevega predloga v ZDA veljala regulacija, ki bo bankam dovoljevala omenjene aktivnosti v omejenem obsegu na omejen način. Z vidika bančnih aktivnosti, povezanih z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih, bo po implementaciji predloga v ZDA regulacija dovoljevala omenjene aktivnosti v celotnem obsegu na neomejen način.

6.3.6 Odziv stroke in dolgoročna primernost Volckerjevega predloga

Avtorji Eisinger (2012), Silver (2012) in Calabresi (2012) navajajo, da je Volckerjev predlog zastavljen na preveč kompleksen način in da zaradi tega obstajajo resna vprašanja o njegovi učinkoviti implementaciji v praksi. Avtorji Fink (2012) in Acharya, Cooley, Richardson, Sylla in Walter (2011) navajajo, da bo regulatornim organom kljub predlaganim kvantitativnim meritvam v praksi težko ločevati med prepovedanimi in dovoljenimi aktivnostmi. Thakor in Simon (2012) ter Sekar (2012) navajajo, da se bodo finančne institucije omejitvam Volckerjevega predloga poskušale izogniti z izvajanjem kompleksnih trgovalnih aktivnosti. Chow in Surti (2011) navajata, da bodo omejitve Volckerjevega predloga premestile občutno količino tveganja v sektor senčnega bančništva. Avtorji Duffie (2012), Fink (2012), Kakouris in Balassi (2011), Brown (2011) ter Schmidt in Mattingly (2012) pa pravijo, da bo Volckerjev predlog znižal likvidnost na trgu.

Volckerjev predlog ločuje finančne institucije od subjektov, ki opravljajo aktivnosti tvegane za depozitarje, in s tem povečuje njihovo varnost, ampak zaradi pomanjkljivosti, ki sem jih

navedel v predhodnem odstavku, v trenutni obliki ne predstavlja dolgoročno rešitev za stabilizacijo finančnega sistema.

6.4 Analiza drugih aktualnih regulatornih predlogov, povezanih z omejitvami bančnih aktivnosti

6.4.1 Bančništvo z omejenim namenom

Stroka se je v večini odzvala skeptično na predlog bančništva z omejenim namenom s strani Kotlikoff (2010). Sicer avtorji Chamley, Kotlikoff in Polemarchakis (2012) navajajo, da bančništvo z omejenim namenom pozitivno vpliva na možnost pridobitve kapitala fizičnim in pravnim oseba preko zadolževanja zaradi avkcijskega sistema pod vodstvom zveznega finančnega organa. Na drugi strani Independent Commission on Banking (2011) izpostavlja problematiko zagotavljanja likvidnosti trga in problematiko nadzorovanja posojilojemalcev. Dyson, Greenham, Collins in Werner (2010) navajajo, da ima bančništvo z omejenim namenom isto slabost kot model ozkega bančništva po Kay (2009). Navajajo, da je postavljen preveč ekstremno in da bi implementacija omenjenega predloga povzročila prevelike regulatorne stroške prestrukturiranja. King (2010) navaja, da so v prihodnje dobrodošle podrobnejše študije omenjenega predloga in šele po omenjenih podrobnejših študijah bo bolj jasno, v kolikšni meri je vsebina predloga bančništva z omejenim namenom koristna pri oblikovanju prihodnje regulacije.

6.4.2 Predlog bank, oblikovanih v sklade

Stroka do sedaj ni podrobneje obravnavala predlog bank, preoblikovanih v sklade, s strani Ambler in Saltiel (2011). Glede na to, da je oblikovan na podlagi analize za Veliko Britanijo, je vprašljiva primernost njegove širše implementacije. V predlogu ni določeno, kako bi mogoč odvzem licence določeni banki vplival na stabilnost finančnega sistema in kakšni morebitni stroški bi zaradi tega nastali. Vprašljivo je, koliko bi na obnašanje menedžerjev vplivale predvidene kazni za neodgovorno vodenje bank. Prav tako je vprašljivo, koliko bi na poslovanje bank vplivala potencialna grožnja odvzema licence. Avtorja nista ocenila regulatornih stroškov, ki bi jih sprememba regulacija prinesla. Predlog prav tako nima razdelan časovni okvir implementacije.

Zaradi v zgornjem odstavku naštetih pomanjkljivosti predloga bank, preoblikovanih v sklade, sklepam, da bi morala avtorja Ambler in Saltiel (2011) omenjen predlog dodelati in da bi morale obstajati različne študije, ki bi dodelan predlog podrobno analizirale in šele takrat bi lahko podal konkretne sklepe o koristi predloga za prihodnjo bančno regulacijo.

6.4.3 Predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge

Stroka se je odzvala pozitivno na predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge. Macquarie Group (2007) navaja, da predlog omogoča finančnim skupinam doseganje nadpovprečne rasti in diverzifikacijo aktivnosti. Na drugi strani izpostavlja stroške, povezane z rekonstrukcijo. OCD (2009) navaja, da predlog znižuje tveganje širitve posledic nepredvidljivih dogodkov ter povečuje transparentnost. Prav tako navajajo, da bo regulatorjem olajšano odstranjevanje podjetij v težavah iz neoperativnega holdinga. Lumpkin (2011) navaja, da predlog onemogoča neprimerno uporabo kapitala omenjenih podjetij s strani neoperativnega holdinga in doseganje stroškovnih sinergij.

Kot je razvidno iz predelane literature, predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, omogoča doseganje stroškovnih sinergij znotraj neoperativnega holdinga, zaradi neprepletenosti organizacijskih struktur omogoča regulatorjem lažje reševanje kritičnih podjetij in tudi omogoča, da se tveganje ne prenaša znotraj neoperativnega holdinga. Zato je predlog primeren za nadaljnjo analizo. Implementacija omenjenega predloga na področju Indije in Singapurja bo dala priložnost stroki za omenjeno analizo.

SKLEP

Sklepam, da sta model ozkega bančništva po Kay (2009) in predlog bančništva z omejenim namenom Kotlikoff (2010) postavljena preveč ekstremno z vidika regulatornih omejitev bančnih aktivnosti, da bi bila primerna za implementacijo v praksi. Menim, da sta oba omenjena predloga primerna za teoretično preučevanje, kako se finančni sistem odziva na določen splet regulatornih omejitev bančnih aktivnosti. Zaključki podrobnejših analiz omenjenih predlogov lahko koristijo pri oblikovanju prihodnje regulacije z vidika omejitev bančnih aktivnosti.

Sklepam, da tako predlog bank, preoblikovanih v sklade, po Ambler in Saltiel (2011) kot predlog finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, nista dovolj dodelana, da bi v tej obliki lahko prispevala k oblikovanju prihodnje regulacije z vidika omejevanja bančnih aktivnosti. Sklepam, da bo prihodnja implementacija predloga finančnih skupin, oblikovanih v neoperativne holdinge, na področju Indije in Singapurja dala stroki priložnost za podrobnejše analize omenjenega predloga, iz katerih se bodo lahko podali zaključki, koristni za oblikovanje prihodnje regulacije, povezane z omejitvami bančnih aktivnosti.

Sklepam, da bi se moral Vickersov predlog dodelati z vidika konflikta interesov, ki ga lahko povzroči ločnica med vodstvom bank in njihovo finančno skupino. Sklepam, da bi se v predlogu morale določiti bolj jasne smernice, kako bi regulatorji prepoznali dovoljene pomožne aktivnosti od prepovedanih.

Sklepam, da bi se moral Volckerjev predlog poenostaviti, saj, kot je razvidno iz analize, njegova kompleksnost povzroča nejasnosti in zmanjšuje njegovo učinkovitost. Sklepam, da so predlagane kvantitativne meritve Volckerjevega predloga nepraktične in da bi se moralo bolj

praktično zastaviti ločnica med prepovedanimi in dovoljenimi aktivnostmi ter način njihovega reguliranja. Prav tako sklepam, da bi predlog moral obravnavati sektor senčnega bančništva in problematiko visokih finančnih vzvodov.

Sklepam, da Liikanenov predlog vsebuje primerne ukrepe, ki povečujejo varnost depozitarjev, ohranjajo prednosti diverzifikacije in predpisujejo jasno definirane sanacijske programe. Kljub temu je potrebno pri omenjenem predlogu preučiti optimalnost določanja minimalnih kapitalskih zahtev s pristopom robustnih uteži tveganja in ponovno preučiti prag višine sredstev, ki naj bi določal, ali banka spada pod Liikanenove ukrepe. Prav tako je smiselno preučiti smotrnost implementacije Liikanenovega predloga na celotnem področju EEA.

LITERATURA IN VIRI

1. Acharya, V., Cooley, T., Richardson, M., Sylla, R. & Walter, I. (2011). The Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act: Accomplishments and Limitations. *Journal of Applied Corporate Finance*, 23(1), 43–56.

2. Admati, A. & Pfleiderer, P. (2012, 13. februar). Comments on the Implementation of the Volcker Rule. *Graduate School of Business, Stanford University*. Najdeno 13. februar 2013 na <http://www.sec.gov/comments/s7-41-11/s74111-360.pdf>
3. Allen, R. & Snyder, D. (2009). New Thinking on the Financial Crisis. *Critical Perspectives on International Business*, 5(1), 36–55.
4. Allison, J. (2012). The Fed's Fatal Conceit, *Cato Journal*, 32(2), 265–278.
5. Altunbas, Y. Manganelli, S. & Marques-Ibanez, D. (2011, november). Bank Risk During the Financial Crisis – Do Business Models Matter? *European Central Bank*. Najdeno 11. november 2012 na <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp1394.pdf>
6. Ambler, T. & Saltiel, M. (2011, november). Bank Regulation: Can We Trust the Vickers Report? *Adam Smith Institute*. Najdeno 12. december 2012 na <http://www.adamsmith.org/sites/default/files/research/files/banking-reform.pdf>
7. Bank for International Settlements. (1988). Bank for International Settlements Publications. *Basel I*. Najdeno 14. januar 2013 na <http://www.bis.org/publ/bcbs04a.htm>
8. Bank Recovery and Resolution Directive. (2013). Plesner Resources. *Banking Directives*. Najdeno 14. januar 2014 na <http://www.plesner.com/resources/934.pdf>
9. Barreyre, N. (2011). The Politics of Economic Crises: The Panic of 1873, the End of Reconstruction, and the Realignment of American Politics. *Journal of the Gilded Age and Progressive Era*, 10(4), 403–423.
10. Blinder, A. (2009, 25. januar). Six Errors on the Path to the Financial Crisis. *NY Times Economic View*. Najdeno 2. marec 2013 na <http://www.nytimes.com/2009/01/25/business/economy/25view.html>
11. Blundell-Wignall, A. (2013). The Liikanen Report on Banking Reform: A Good Try, But Two Major Flaws. *OECD Insights*. Najdeno 12. januar 2014 na <http://oecdinsights.org/2013/04/24/the-liikanen-report-on-banking-reform-a-good-try-but-two-major-flaws/>
12. Blundell-Wignall, A. & Atkinson, P. (2011). Global SIFIs, Derivatives and Financial Stability. *OECD Financial Markets*. Najdeno 12. januar 2014 na <http://www.oecd.org/finance/financial-markets/48299884.pdf>
13. Bordo, M. (1998). Commentary. *St. Louis Federal Reserve Review*, 80(4), 77–82.

14. Broome, L. & Markham, J. (2001). Banking and Insurance: Before and After the Gramm-Leach-Bliley Act. *Journal of Corporation Law*, 25(4), 723–727.
15. Brown, Z. (2011, 12. december). The Volcker Rule – Liquidity Concerns and Other Consequences. *Lord Abbet Advisor*. Najdeno 12. januar 2013 na <https://www.lordabbett.com/advisor/commentary/investmentperspectives/volcker-rule-liquidity-concerns/>
16. Butler, E. (2011). The ICB Came Up With the Wrong Answers. *GFS News*. <http://www.gfsnews.com/article/3627/2/The+ICB+came+up+with+the+wrong+answers>
17. Calabresi, M. (2012, 20. april). Why Regulators Delayed the Volcker Rule? *Time.com*. Najdeno 12. december 2012 na <http://swampland.time.com/2012/04/20/why-regulators-delayed-the-volcker-rule/>
18. Capital Requirement Regulation and Directive. (2013). CRD IV and Basel III. *Capital Requirements Directive*. Najdeno 14. januar 2014 na <http://www.lseg.com/markets-products-and-services/post-trade-services/unavista/regulation/capital-requirements-directive-crd-iv-basel-iii>
19. Carpenter, D. & Murphy, M. (2010, 22. junij). Permissible Securities Activities of Commercial Banks Under the Glass-Steagall Act and the Gramm-Leach-Bliley Act. *Congressional Research Service Report*. Najdeno 12. oktober 2012 na <http://www.fas.org/sgp/crs/misc/R41298.pdf>
20. Central Banking Newsdesk (2012). National Bank of Denmark Rejects Liikanen Report. *Central Banking News*. Najdeno 12. januar 2014 na <http://www.centralbanking.com/central-banking/news/2225505/national-bank-of-denmark-rejects-liikanen-report>
21. Chamley, C. & Kotlikoff, L. (2009, 27. januar). Limited Purpose Banking – Putting an End to Financial Crisis. *The Financial Times*. Najdeno 11. december 2012 na <http://people.bu.edu/Kotlikoff/newweb/LimitedPurposeBanking1-27-09.pdf>
22. Chamley, C., Kotlikoff, L. & Polemarchakis, H. (2012). Limited Purpose Banking – Moving from “Trust Me” to “Show Me” Banking. *American Economic Review: Papers & Proceedings*, 102(3), 1–10.
23. Chatterjee, R. (2012). Dictionaries Fail: The Volcker Rule’s Reliance On Definitions Renders It Ineffective and A New Solution Is Needed To Adequately Regulate Proprietary Trading. *International Law and Management Review*, 33(1), 34–62.

24. Chow, J. & Surti, J. (2011, november). Making Banks Safer: Can Volcker and Vickers Do It? *International Monetary Fund Papers*. Najdeno 18. september 2012 na www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2011/wp11236.pdf
25. Coffee, J. (2008, 5. december). Analyzing the Credit Crisis: Was the SEC Missing in Action? *New York Law Journal*. Najdeno 12. december 2012 na <http://www.law.com/corporatecounsel/PubArticleCC.jsp?id=1202426495544&slreturn=20130215092000>
26. Commodity Futures Trading Commission. (2012). Proposed Rules. *Federal Register*, 77(30), 8332–8447.
27. Coy, P. (2010, 4. februar). How Larry Kotlikoff Would Fix the Financial System. *Businessweek*. Najdeno 1. februar 2013 na http://www.businessweek.com/magazine/content/10_07/b4166042289206.htm#p2
28. Craig, V. (2002, 20. junij). Merchant Banking: Past and Present. *Federal Deposit Insurance*. Najdeno 7. oktober 2012 na <http://www.fdic.gov/bank/analytical/banking/2001sep/article2.html>
29. Currier, C. (2006, 29. september). Buffett Says Hedge Funds Are Older Than You Think. *Bloomberg Commentary*. Najdeno 1. februar 2013 na: <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=a1UhnH5Dke34>
30. Davis Polk & Wardwell LLP. (2010, 21. julij). Summary of the Dodd–Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act, Passed by the House of Representatives on June 30, 2010. *Davis Polk & Wardwell LLP Publications*. Najdeno 12. november 2012 na http://www.davispolk.com/files/Publication/7084f9fe-6580-413b-b870-b7c025ed2ecf/Presentation/PublicationAttachment/1d4495c7-0be0-4e9a-ba77-f786fb90464a/070910_Financial_Reform_Summary.pdf
31. de la Vega, J. (1668). *Confusión de Confusiones*. The Hauge: Martinus Nijhoff.
32. Deepak, L. (2010). The Great Crash of 2008: Causes and Consequences. *The Cato Journal*, 30(2), 265–277.
33. Demirguc-Kunt, A. & Detragiache, E. (2002). Does Deposit Insurance Increase Banking System Stability? An Empirical Investigation. *Journal of Monetary Economics*, 49(7), 1373–1406.
34. Diamond, D. & Dybvig, P. (1983). Bank Runs, Deposit Insurance and Liquidity. *The Journal of Political Economy*, 91(3), 401–419.

35. Dombret, A. (2013). Regulatory Agenda of the International Financial System. *Bank for International Settlements*. Najdeno 12. februar 2013 na <http://www.istein.org/site-content/root/162-international/13363-regulatory-agenda-of-the-international-financial-system-a-coherent-strategy.html>
36. Doves, P. & Vaez-Zadeh, R. (1991). *The Evolving Role of Central Banks*. Washington D.C.: International Money Fund.
37. Drum, K. (2012, 30. april). Prop-trading and Volcker Rule. *Mother Jones Articles*. Najdeno 22. september 2012 na www.motherjones.com/kevin-drum/2010/04/prop-trading-and-volcker-rule
38. Duffie, D. (2012, 16. januar). Market Making Under the Proposed Volcker Rule. *Rock Center for Corporate Governance at Stanford University*. Najdeno 3. marec 2013 na http://www.gsb.stanford.edu/news/packages/PDF/Volcker_duffie_011712.pdf
39. Dyson, B., Greenham, T., Collins, J. & Werner, R. (2010). Submission to the Independent Commission on Banking. *University of Southampton*. Najdeno 12. december 2012 na <http://www.positivemoney.org/wp-content/uploads/2010/11/NEF-Southampton-Positive-Money-ICB-Submission.pdf>
40. EBA. (2013, december). General Description of Activities. *About EBA Activities*. Najdeno 12.12. 2013 na http://www.eba.europa.eu/languages/home_sl
41. Edmonds, T. (2013, 4. januar). The Independent Commission on Banking: The Vickers Report. *Parliament.uk*. Najdeno 11. januar 2013 na <http://www.parliament.uk/briefing-papers/SN06171>
42. Edwards, F. & Mishkin, F. (1995). The Decline of Traditional Banking: Implications for Financial Stability and Regulatory Policy. *Economic Policy Review*, 1(2), 27–45.
43. Eisinger, J. (2012, 22. februar). The Volcker Rule Made Bloated and Weak. *NY Times Finance*. Najdeno 21. december 2012 na <http://dealbook.nytimes.com/2012/02/22/the-volcker-rule-made-bloated-and-weak/>
44. Essvale Corporation. (2010). *Career Guidebook for IT in Retail Banking: Bizle Professional Series*. London: Essvale Corporation Limited.
45. European Banking Federation. (2012, junij). Possible Reform of the Structure of the EU Banking Sector. *EBF Liikanen Task Force Report*. Najdeno 12. december 2012 na <http://www.ebf-fbe.eu/uploads/EBF%20study%20on%20the%20issue%20of%20possible%20reforms%20to%20the%20structure%20of%20the%20EU%20banking%20sector.pdf>.

46. European Commission, (2010, 12. julij). Deposit Guarantee Schemes – Frequently Asked Questions. *Press Release*. Najdeno 2. februar 2013 na http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-318_en.htm?locale=en
47. Ferguson, N. (2008, december). Wall Street Lays Another Egg. *Vanity Fair Finance*. Najdeno 14. januar 2013 na <http://www.vanityfair.com/politics/features/2008/12/banks200812>
48. Financial Stability Oversight Council. (2011, januar). Study and Recommendations on Prohibitions on Proprietary Trading and Certain Relationships with Hedge Funds and Private Equity Funds. *US Treasury*. Najdeno 17. december 2012 na <http://www.treasury.gov/initiatives/documents/volcker%20sec%20%20619%20study%20final%201%2018%2011%20org.pdf>
49. Fink, M. (2012, 3. marec). The Volcker Rule: Good or Bad? *Columbia Business Law Review Online*. Najdeno 12. december 2012 na <http://cblr.columbia.edu/archives/11996>
50. Fisher, I. (1935). *100% Money*. New York: Adelphi Company.
51. Fortson, D. (2006, 29. oktober). The Day Big Bang Blasted the Old Boys Into Oblivion. *The Independent Business Analysis*. Najdeno 3. november 2012 na <http://www.independent.co.uk/news/business/analysis-and-features/the-day-big-bang-blasted-the-old-boys-into-oblivion-422005.html>
52. Friedman, M. (1960). *A Program for Monetary Stability*. New York: Fordham University Press.
53. Frum, David (2000). *How We Got Here: The '70s*. New York: Basic Books.
54. Gamble, A. (2009). British Politics and the Financial Crisis. *British Politics*, 4(4), 450–462.
55. Gatev, E. & Strahan, P. (2006). Banks' Advantage in Hedging Liquidity Risk: Theory and Evidence From the Commercial Paper Market. *Journal of Finance*, 61(8), 67–92.
56. Ghosh, D. (1998). Narrow Banking: Fudging the Issue. *Economic and Political Weekly*, 33(43), 2694–2695.
57. Ghosh, S. & Patnaik, S. (2012). The Independent Banking Commission Vickers Report: Squaring the circle? *International Journal of Law and Management*, 54(2), 141–152.

58. Goff, S. (2011, 12. september). Just the Facts: the Vickers Report. *US Politics and Policy*. Najdeno na 17. 11. 2012 <http://www.ft.com/cms/s/0/7321c692-dd16-11e0-b4f2-00144feabdc0.html#axzz294nFybMG>
59. Goldman Sachs. (2005, 28 junij) The Basel II Capital Accord – A PowerPoint Presentation. *Securitization.net*. Najdeno 12. december 2012 na <http://www.securitization.net/article.asp?id=1&aid=4648>
60. Gondhalekar, V., Narayanaswamy, C. & Sundaram, S. (2007). The Long-Term Risk Effects of the Gramm-Leach-Bliley Act (GLBA) on the Financial Services Industry. *Issues in Corporate Governance and Finance*, 12(12), 361–377.
61. Gonzalez, F. (2005). Bank Regulation and Risk-Taking Incentives: An International Comparison of Bank Risk. *Journal of Banking & Finance*, 29(5), 1153–1184.
62. Gorton, G., Metrick, A., Shleifer, A. & Tarullo, D. (2010). Regulating the Shadow Banking System. *Brookings Papers on Economic Activity*, 41(2) 261–312.
63. Green, P. & Jennings-Mares, J. (2011, 16. september). Lords of the Ring-Fence: UK Banking Commission Publishes Its Final Report. *Bank Commision Report*. Najdeno 18. december 2012 na <http://www.mofo.com/files/Uploads/Images/110916-UK-Banking-Commission-Publishes-Final-Report.pdf>
64. Harris, R. (1994). The Bubble Act: Its Passage and Its Effects on Business Organization. *The Journal of Economic History*, 54(3), 610–627.
65. Hoefle, J. (2009, 16. oktober). Return to FDR's Glass-Steagall Standard Now. *Executive Intelligence Review*. Najdeno 10. november 2012 na: http://www.larouchepub.com/other/2009/3640return_glass-steagall.html
66. Hoggson, N. (1926). *Banking Through the Ages*. New York: Dodd, Mead & Company.
67. Huberto, M. & David, A. (2011). Basel III and the Continuing Evolution of Bank Capital Regulation. *Federal Reserve Bank of Richmond*, 11(6), 10–14.
68. Independent Commission on Banking. (2011, september). Final Report Recommendations. *HM Treasury*. Najdeno 2. februar 2013 na http://www.hm-treasury.gov.uk/fin_stability_regreform_icb.html
69. Institute of Economic Studies. (2012, 14. julij). The Financial Strength of the Deposit Guarantee Schemes in the EU and Iceland. *University of Iceland*. Najdeno 2. februar 2013 na http://hhi.hi.is/sites/hhi.hi.is/files/Icesave_C12_06.pdf

70. Institute of International Finance (2005, 14. november). The Implementation of Basel II: A Report of the Steering Committee on Regulatory Capital. *Steering Committee*. Najdeno 21. december 2012 na <http://www.iif.com/press/press+releases+2005/press+378.php>
71. Jarrow, R. (2007). A Critique of Revised Basel II. *Journal of Financial Services Research*, 32(1), 1–16.
72. Johnson, R. & Stiglitz, J. (2012, 13. februar). Response To the Proposed Implementation of Restrictions and Prohibitions on Proprietary Trading. *Scribd Archive*. Najdeno 13. december 2012 na <http://www.scribd.com/doc/82443195/Johnson-Stiglitz-letter>
73. Kakouris, R. & Balassi, J. (2011, 18. november). IFR-Investors Warn of Volcker Rule Liquidity Concerns. *Reuters.com*. Najdeno 14. december 2012 na <http://www.reuters.com/article/2011/11/18/us-markets-creditidUSTRE7AH1OG20111118>
74. Kashyap, A., Rajan, R. & Stein, J. (2002). Banks as Liquidity Providers: An Explanation for the Co-Existence of Lending and Deposit-Taking. *Journal of Finance*, 57(1), 33–73.
75. Kay, J. (2009a, december). Narrow Banking: The Reform of Banking Regulation. *John Kay Content*. Najdeno 18. oktober 2012 na www.johnkay.com/wp-content/uploads/2009/12/JK-Narrow-Banking.pdf
76. Kay, J. (2009b, september). Narrow Banking Q & A. *John Kay Content*. Najdeno 19. oktober 2012 na www.johnkay.com/wp-content/uploads/2009/09/Narrow-Banking-FAQs-Jan2010.pdf
77. Keller, J., Mitchell, J. & Vespro, C. (2009). Reforming Remuneration Schemes in the Financial Industry: Some Governance and Implementation Issues. *Financial Stability Review*, 7(1), 139–151.
78. Ketcha, N. (1999). Deposit Insurance System Design and Considerations. *Bank for International Settlements*. Najdeno 11. november 2012 na <http://www.bis.org/publ/plcy07o.pdf>
79. Kobayakawa, S. & Nakamura, H. (2000). Theoretical Analysis of Narrow Banking Proposals and A Theoretical Analysis of Narrow Banking Proposals. *Bank of Japan*, 18(1), 105–118.
80. Košak, M., Deželan, S. & Berk, A. (2007). *Finančni trgi in Institucije 1: Zapiski predavanj*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

81. Kotlikoff, L. (2010). *Jimmy Stewart Is Dead: Ending the World's Ongoing Financial Plague with Limited Purpose Banking*. New York: John Wiley & Sons.
82. Kotlikoff, L. (2012). *The Economic Consequences of the Vickers Commission*. London: Civitas.
83. Kroszner, R. & Rajan, R. (1993, junij). Is the Glass-Steagall Act Justified? A Study of the U.S. Experience with Universal Banking before 1933. *Graduate School of Business University of Chicago*. Najdeno 2. februar 2013 na <http://faculty.chicagobooth.edu/raghuram.rajan/research/papers/andy1.pdf>
84. Kroszner, R. & Melick, W. (2008). Lessons from the U.S. Experience with Deposit Insurance. *Kenyon Economics*. Najdeno 23. februar 2013 na <http://economics.kenyon.edu/melick/Research/KrosznerMelickDraft5.pdf>
85. Liaw, K. (2006). *The Business of Investment Banking: A Comprehensive View*. Hoboken: John Wiley & Sons.
86. Liikanen, E. (2012, 2. oktober). High-level Expert Group On Reforming the Structure of the EU Banking Sector. *Final Report*. Najdeno 5. maj 2013 na http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf
87. Litan, R. (1987). *What Should Banks Do?* Washington, D.C.: The Brookings Institution.
88. Lumpkin, S. (2011). Risks in Financial Group Structures. *OECD Journal: Financial Market Trends*, 4(2), 105–136.
89. Macleod, H. (1906). *The Theory and Practice of Banking, Volume 1*. London: Longmans Green And Company.
90. Macquarie Group. (2007, 10. september). Explanatory Memorandum. *Macquarie Bank Limited*. Najdeno 14. januar 2013 na <http://www.macquarie.com/dafiles/Internet/mgl/shared/au-com/about/profile/docs/explanatorymemorandum.pdf>
91. Markham, J. (2010). The Subprime Crisis – A Test Match For The Bankers: Glass-Steagall vs. Gramm-Leach-Bliley. *University of Pennsylvania Journal of Business Law*, 12(4), 1092–1134.
92. Minsky, H. (1994, oktober). Financial Instability and the Decline of Banking: Public Policy Implications. *Levy Institute*. Najdeno na 2. februar 2013 na <http://www.levyinstitute.org/pubs/wp127.pdf>

93. Monetary Authority of Singapore. (2012, februar). Consultation Paper on Regulatory Framework for Financial Holding Companies. *MAS.com*. Najdeno 12. januar 2013 na http://www.mas.gov.sg/~media/resource/publications/consult_papers/2012/17%20February%202012%20Regulatory%20Framework%20for%20Financial%20Holding%20Companies.pdf
94. Mortimer-Lee, P. (2008). Financial Crisis, Causes, Consequences, Cures. *Journal of Banking*, 57(11), 2–17.
95. Mullineux, A. (2009). The Regulation of British Retail Banking Utilities. *Journal of Financial Regulation and Compliance*, 17(4), 453–466.
96. Naylor, B. (2012, 18. december). Here's the Real Deal on the Volcker Rule. *Huffington Post*. Najdeno 1. december 2013 na http://www.huffingtonpost.com/bartlett-naylor/volcker-rule_b_2317541.html
97. O'Driscoll Jr., G. (2010). Cato Institute Book Reviews: Jimmy Stewart Is Dead: Ending the World's Ongoing Financial Plague with Limited Purpose Banking. *Cato Journal*, 30(3), 541–546.
98. Peck, J. & Shell, K. (2010). Could Making Banks Hold Only Liquid Assets Induce Bank Runs? *Journal of Monetary Economics*, 57(4), 420–427.
99. Pennacchi, G. (2012). Narrow Banking. *Annual Review of Financial Economics*, 4(1), 22–25.
100. Pickard, L. (2008). Viewpoint: SEC's Old Capital Approach Was Tried And True. *American Banker*, 173(153), 10–15.
101. Pierce, J. (1991). *The Future of Banking*. New Haven, CT: Yale University Press.
102. Pratley, N. (2012, 14. junij). Vickers Report: Banking Reforms Won't Work If They Are Watered Down. *Guardian Business*. Najdeno 17. december 2012 na <http://www.guardian.co.uk/business/2012/jun/14/vickers-report-banking-reforms-dilution>
103. Prosser, D. (2011, 13. september). The Market's View Is That Vickers Has Got It Right. *The Independent*. Najdeno 1 februar 2013 na <http://www.independent.co.uk/news/business/comment/david-prosser-the-markets-view-is-that-vickers-has-got-it-right-2353821.html>
104. Reid, M. (2003). *The Secondary Banking Crisis, 1973–75: Its Causes and Course*. London: Macmillan.

105. Reserve Bank of India (2011, 4. maj). Report of the Working Group on Introduction of Financial Holding Company Structure in India. *India's Central Bank*. Najdeno 2. februar 2013 na <http://www.rbi.org.in/scripts/PublicationReportDetails.aspx?UrlPage=&ID=632>
106. Reynolds, C. in Willey, S. (2012, februar). The UK Government's Response to the Independent Commission on Banking. *White & Case*. Najdeno 17. december 2012 na <http://www.whitecase.com/files/Publication/f44588f4-ebe5-4411-867c-452a1abbe0d5/Presentation/PublicationAttachment/1ec03ced-c7b7-4812-8126-530eba7155bc/alert-UK-Gov-response-Independent-Commission.pdf>
107. Rothbard, M. (1983). *The Mystery of Banking*. New York: Richardson & Snyder.
108. Rousseau, P. (2002). Jacksonian Monetary Policy, Specie Flows, and the Panic of 1837. *Journal of Economic History*, 62(2), 457–488.
109. Saltiel, M. (2011, september). A Botched Opportunity: Why the Vickers Report Won't Fix the Financial Sector. *Adam Smith Institute*. Najdeno 20. december 2012 na http://www.adamsmith.org/sites/default/files/resources/Botched_Opportunity_ASI_2011.pdf
110. Sarma, M. (2007). Understanding Basel Norms. *Economic and Political Weekly*, 42(33), 3364–3367.
111. Schich, S. (2008). Financial Turbulence: Some Lessons Regarding Deposit Insurance. *Financial Market Trends – OECD Journal*, 13(1), 56–73.
112. Sekar, A. (2012, 13. julij). What Do You Need to Know About the Volcker Rule. *US News*. Najdeno 11. november 2012 na <http://money.usnews.com/money/blogs/my-money2012/07/13/what-you-need-to-know-about-the-volcker-rule>
113. Silver, M. (2012, 29. februar). Volcker Rule Comment. *Fortune CNN*. Najdeno 25. september 2012 na <http://finance.fortune.cnn.com/2012/02/29/volcker-rule-comments/?iid=EL>
114. Slovik, P. & Cournède, B. (2011, februar). Macroeconomic Impact of Basel III. *OECD Economics Department Working Papers*. Najdeno 18. januar 2013 na <http://www.istein.org/site-content/root/295-capital-requirement-research/3304-macroeconomic-impact-of-basel-iii.html>
115. Social Statistics. (2014, maj). Social Science Statistics. *Chi-Square Calculator*. Najdemo 1. maj 2014 na <http://www.socscistatistics.com/tests/chisquare2/Default2.aspx>

116. Stiglitz, J. (2010). *Freefall: America, Free Markets. And The Sinking Of The World Economy*. New York: W.W. Norton & Company.
117. Tarapore, S. (1998). RBI - Report on Convertibility of Rupee on Capital Account. *Indian Economy*. Najdeno 1. januar 2013 na <http://www.capitalmarket.com/macro/MacroEcoDis.asp?SID=2401&Scap=Convertibility%20of%20Rs%20on%20Capital%20A/c.-%20A%20Report&Scap=Press%20Note%20on%20the%20report%20issued%20by%20the%20RBI>
118. Tarullo, D. (2012, 18. januar). The Volcker Rule. *Federal Reserve Tetimony*. Najdeno 12. december 2012 na http://www.federalreserve.gov/newsevents/testimony/tarullo20120118a.htm?utm_source=Twitter&utm_medium=SM&utm_campaign=Twitter
119. Thakor, A. & Simon, J. (2012). *The Economic Consequences of the Volcker Rule*. Washington D.C.: Center for Capital Markets Competitiveness, U.S. Chamber of Commerce.
120. Vina, G. & Finch, G. (2012, 14. juni.). U.K. Softens Vickers' Bank Proposals, Prompting Criticism. *Businessweek News*. Najdeno 23. december 2012 na <http://www.businessweek.com/news/2012-06-14/u-dot-k-dot-to-let-protected-consumer-banks-undertake-simple-hedging>
121. Wallace, N. (1996). Narrow Banking Meets the Diamond-Dybvig Model. *Federal Reserve Bank of Minneapolis. Quarterly Review - Federal Reserve Bank of Minneapolis*, 20(1), 3–11.
122. Wassall, A. (2011, 20. december). Vickers Reforms Could Cost Sector £8bn A Year. *FT Adviser*. Najdeno 12. december 2012 na <http://www.ftadviser.com/2011/12/20/regulation/regulators/vickers-reforms-could-cost-sector-bn-a-year-UaAYkDde2OwENb4Wibk5iO/article.html>
123. Weissman, R. (2009, 12. november). Reflections on Glass-Steagall and Maniacal Deregulation. *Common Dreams View*. Najdeno 12. december 2012 na <http://www.commondreams.org/view/2009/11/12-8>
124. White, L. (2010). The Gramm-Leach-Bliley Act of 1999: A Bridge Too Far? Or Not Far Enough? *Suffolk University Law Review*, 43(4), 938–946.
125. Whitehead, C. (2011). The Volcker Rule and Evolving Financial Markets. *Harvard*

Business Law Review, 1(12), 40–73.

126. World Bank. (2012). Bank Regulation and Supervision Survey. *Research at the World Bank*. Najdeno 25. november 2012 na: <http://econ.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTDEC/EXTRESEARCH/0,,contentMDK:20345037~pagePK:64214825~piPK:64214943~theSitePK:469382,00.html>

PRILOGA

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: SEZNAM ANALIZIRANIH DRŽAV LETA 2007 IN LETA 2011 PO PODATKIH IZ WORLD BANK (2012)	1
PRILOGA 2: REZULTATI CHI-KVADRAT TESTA.....	3

PRILOGA 1: SEZNAM ANALIZIRANIH DRŽAV LETA 2007 IN LETA 2011 PO PODATKIH IZ WORLD BANK (2012)

Evropa

Armenija
Avstrija
Belorusija
Belgija
Bosna in Hercegovina
Bolgarija
Ciper
Danska
Estonija
Finska
Francija
Grčija
Hrvaška
Islandija
Irska
Italija
Kosovo
Latvija
Lihtenštajn
Litva
Malta
Moldavija
Nemčija
Nizozemska
Norveška
Madžarska
Poljska
Portugalska
Romunija
Rusija
Slovaška
Slovenija
Španija
Švica
Velika Britanija

Azija

Bahrajn
Bangladeš
Butan
Filipini
Hong Kong
Indija
Indonezija

Izrael
Kitajska
Južna Koreja
Libanon
Macao
Malezija
Maldivi
Oman
Pakistan
Sirija
Tajvan
Tadžikistan
Tajska

Afrika

Burkina Faso
Burundi
Egipt
Gana
Gvineja Bissau
Kenija
Kongo
Mali
Maroko
Mauritius
Mozambik
Niger
Nigerija
Slonokoščena obala
Senegal
Sejšeli
Južnoafriška republika
Tanzanija
Togo
Uganda
Zimbabve

Severna, Srednja in Južna Amerika

Argentina
Belize
Brazilija
Čile
El Salvador
Gvatemala
Honduras
Jamajka
Kanada
Kajmanski otoki

Kolumbija
 Kostarika
 Mehika
 Nikaragva
 Panama
 Peru
 Urugvaj
 Trinidad in Tobago
 Združene države Amerike

PRILOGA 2: REZULTATI CHI-KVADRAT TESTA

Tabela 18: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Vrstica	Kategorija	Opazovane	Pričakovane#	Pričakovane
1	vp2007n/n	20	26.4	38.261%
2	vp2007n/o	13	7.1	10.290%
3	vp2007o/o	2	1.5	2.174%
4	vp2011n/n	32	25.6	37.101%
5	vp2011n/o	1	6.9	10.000%
6	vp2011o/o	1	1.5	2.174%

Tabela 19: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Vrstica	Kategorija	Opazovana	Pričakovana #	Pričakovana
1	zav2007n/n	1	1	1.449%
2	zav2007n/o	9	14.7	21.304%
3	zav2007o/o	17	12.2	17.681%
4	zav2007p	8	7.1	10.290%
5	zav2011n/n	1	1	1.449%
6	zav2011n/o	20	14.3	20.725%
7	zav2011o/o	7	11.8	17.101%
8	zav2011p	6	6.9	10.000%

Tabela 20: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Vrstica	Kategorija	Opazovano	Pričakovano#	Pričakovano
1	nep2007n/n	10	8.8	12.754%
2	nep2007n/o	7	9.6	13.913%
3	nep2007o/o	7	7.6	11.014%
4	nep2007p	11	9.1	13.188%
5	nep2011n/n	7	8.3	12.029%
6	nep2011n/o	12	9.4	13.623%
7	nep2011o/o	8	7.4	10.725%
8	nep2011p	7	8.8	12.754%

Tabela 21: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Evrope

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	gp2007n/n	4	5.5	8.594%
2	gp2007n/o	22	19.2	30.000%
3	gp2007o/o	8	9.8	15.313%
4	gp2007p	1	0.5	0.781%
5	gp2011n/n	6	4.5	7.031%
6	gp2011n/o	13	15.8	24.688%
7	gp2011o/o	10	8.2	12.812%
8	gp2011p	0	0.5	0.781%

Tabela 22: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	vp2007n/n	9	8.5	22.368%
2	vp2007n/o	4	4.5	11.842%
3	vp2007o/o	2	3.5	9.211%
4	vp2007p	4	2.5	6.579%
5	vp2011n/n	8	8.5	22.368%
6	vp2011n/o	5	4.5	11.842%
7	vp2011o/o	5	3.5	9.211%
8	vp2011p	1	2.5	6.579%

Tabela 23: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	zav2007n/n	1	1	2.632%
2	zav2007n/o	3	4.5	11.842%
3	zav2007o/o	9	8.5	22.368%
4	zav2007p	6	5	13.158%
5	zav2011n/n	1	1	2.632%
6	zav2011n/o	6	4.5	11.842%
7	zav2011o/o	8	8.5	22.368%
8	zav2011p	4	5	13.158%

Tabela 24: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Vrstica#	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	nep2007n/n	1	2.5	6.579%
2	nep2007n/o	2	1.8	4.737%
3	nep2007o/o	3	3	7.895%
4	nep2007p	13	11.7	30.789%
5	nep2011n/n	4	2.5	6.579%
6	nep2011n/o	2	1.8	4.737%
7	nep2011o/o	3	3	7.895%
8	nep2011p	10	11.7	30.789%

Tabela 25: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Azije

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	gp2007n/n	0	2.2	6.286%
2	gp2007n/o	7	7.6	21.714%
3	gp2007o/o	8	7	20.000%
4	gp2007p	4	2.2	6.286%
5	gp2011n/n	4	1.8	5.143%
6	gp2011n/o	7	6.4	18.286%
7	gp2011o/o	5	6	17.143%
8	gp2011p	0	1.8	5.143%

Tabela 26: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	vp2007n/n	4	3	7.500%
2	vp2007n/o	5	10	25.000%
3	vp2007o/o	11	6	15.000%
4	vp2007p	0	1	2.500%
5	vp2011n/n	2	3	7.500%
6	vp2011n/o	15	10	25.000%
7	vp2011o/o	1	6	15.000%
8	vp2011p	2	1	2.500%

Tabela 27: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	zav2007n/n	0	0.5	1.250%
2	zav2007n/o	3	8.5	21.250%
3	zav2007o/o	13	8	20.000%
4	zav2007p	4	3	7.500%
5	zav2011n/n	1	0.5	1.250%
6	zav2011n/o	14	8.5	21.250%
7	zav2011o/o	3	8	20.000%
8	zav2011p	2	3	7.500%

Tabela 28: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	nep2007n/n	0	1	2.500%
2	nep2007n/o	8	4.5	11.250%
3	nep2007o/o	5	8.5	21.250%
4	nep2007p	7	6	15.000%
5	nep2011n/n	2	1	2.500%
6	nep2011n/o	1	4.5	11.250%
7	nep2011o/o	12	8.5	21.250%
8	nep2011p	5	6	15.000%

Tabela 29: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Afrike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	gp2007n/n	0	1.5	3.750%
2	gp007n/o	9	7.5	18.750%
3	gp2007o/o	11	10	25.000%
4	gp2007p	0	1	2.500%
5	gp2011n/n	3	1.5	3.750%
6	gp2011n/o	6	7.5	18.750%
7	gp2011o/o	9	10	25.000%
8	gp2011p	2	1	2.500%

Tabela 30: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z vrednostnimi papirji leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	vp2007n/n	7	6.5	17.105%
2	vp2007n/o	6	7.5	19.737%
3	vp2007o/o	4	3	7.895%
4	vp2007p	2	2	5.263%
5	vp2011n/n	6	6.5	17.105%
6	vp2011n/o	9	7.5	19.737%
7	vp2011o/o	2	3	7.895%
8	vp2011p	2	2	5.263%

Tabela 31: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z zavarovalništvom leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	zav2007n/o	4	9.3	25.135%
2	zav2007o/o	7	4.6	12.432%
3	zav2007p	8	5.1	13.784%
4	zav20011n/o	14	8.7	23.514%
5	zav2011o/o	2	4.4	11.892%
6	zav2011p	2	4.9	13.243%

Tabela 32: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z nepremičninami leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	nep2007n/n	1	1.5	4.054%
2	nep2007n/o	1	2	5.405%
3	nep2007o/o	3	3	8.108%
4	nep2007p	14	12.3	33.243%
5	nep2011n/n	2	1.5	4.054%
6	nep2011n/o	3	2	5.405%
7	nep2011o/o	3	3	8.108%
8	nep2011p	10	11.7	31.622%

Tabela 33: Rezultati chi-testa, povezanega z regulatornim omejevanjem bančnih aktivnosti z glasovalnimi pravicami v nefinančnih podjetjih leta 2007 in 2011 v analiziranih državah Severne, Srednje in Južne Amerike

Vrstica #	Kategorija	Opazovano	Pričakovano #	Pričakovano
1	gp2007n/n	2	2.7	7.714%
2	gp2007n/o	5	4.3	12.286%
3	gp2007o/o	6	8.1	23.143%
4	gp2007p	6	3.8	10.857%
5	gp2011n/n	3	2.3	6.571%
6	gp2011n/o	3	3.7	10.571%
7	gp2011o/o	9	6.9	19.714%
8	gp2011p	1	3.2	9.143%